

Հ.Յ.Դ. Գանատայի Երիտասարդական Միութեան 51-րդ Պատգամատրական ժողովի յայտարարութիւն

Նոյեմբեր 18-19 շաբաթավերջին ընթացքին, Մոնթրէալի եւ Լաւալի Հայ Կեդրոններէն ներս կայացաւ Հ.Յ.Դ. Գանատայի Երիտասարդական Միութեան (ԳԵՄ) 51-րդ պատգամատրական ժողովը, մասնակցութեամբ Մոնթրէալի, Լաւալի, Գէմպրիճի, Վանգուվըրի եւ Թորոնթոյի մասնաճիւղերէն 32 պատգամաւորներու: Սոյն ժողովին ներկայ էին նաեւ Հ.Յ.Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի, Գանատայի Հայ Օգնութեան Միութեան Երջանային Վարչութեան եւ Հ.Յ.Դ. Գանատայի Պատանեկան Միութեան Ընդհանուր Վարիչ Մարմինի ներկայացուցիչներ:

Շաբաթ առաւօտեան, ժողովը բացուեցաւ Հայաստանի հանրապետութեան քայլերգով, որմէ ետք ժողովականները մէկ վայրկեան յոտընկալս լուծեամբ յարգանքի տուրք մատուցեցին Արցախեան պատերազմին եւ Արցախի ժողովուրդին բռնի տեղահանման ընթացքին նահատակուած զինուորներու եւ քոյրեր-եղբայրներու յիշատակին:

Երկու օրերու վրայ երկարող նիստերու ընթացքին, քննարկման բովէ անցան, քաղաքական, դատարարական, Վանաձորի ամառնային ճամբարի եւ յատկապէս Արցախի եւ Արցախահայութեան իրավիճակին վերաբերող հարցեր: Անոնց լուծման ի խնդիր՝ որոշուեցաւ ծաւալել Գանատայի Երիտասարդական Միութեան ներկայութիւնը համալսարանային գետնի վրայ, համազորակցելով միութեանս տարբեր շրջաններուն հետ:

Ժողովը նաեւ որոշեց նոր թափով լծուիլ Վանաձորի ճամբարի իրականացման եւ նորաստեղծ ծրագրերով Հայաստան գործուողներու աշխատանքներուն՝ հայրենիքէն ներս Հ.Յ.Դ. Գ.Ե.Մ.ի գորակցական ներկայութիւնը ամրապնդելու համար ժողովի աւարտին ընտրուեցաւ նոր Կեդրոնական Վարչութիւն:

Հ.Յ.Դ. ԳԵՄ Գանատայի 51-րդ պատգամատրական ժողով

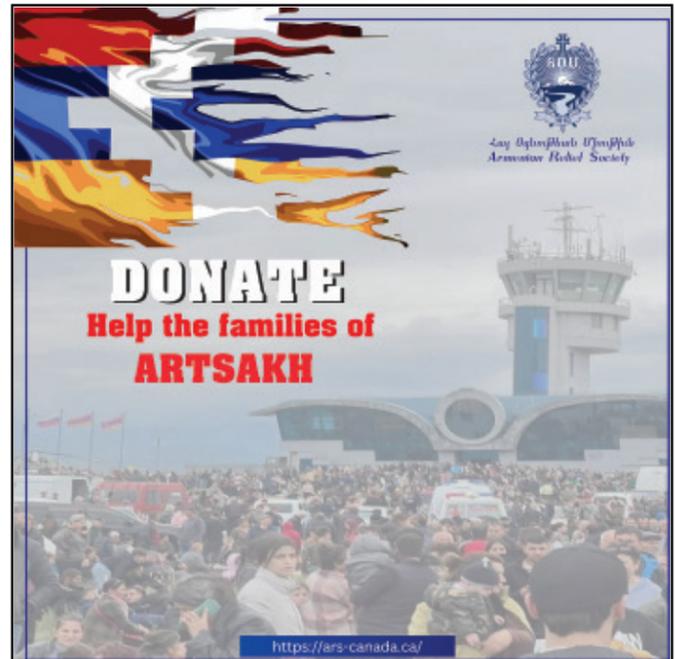
Ամերիկա Հայաստանին Արցախէն բռնի տեղահանուածներուն աջակցելու համար 4 միլիոն տոլար պիտի տրամադրէ

Միացեալ Նահանգները 21 Նոյեմբերին, Միջազգային զարգացման գործակալութեան միջոցով հաղորդագրութեան մը միջոցաւ յայտարարեց Արցախի մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններէն տուժած մարդոց կարիքները հոգալու նպատակով, առաւել քան 4.1 միլիոն տոլար լրացուցիչ մարդասիրական օգնութիւն տրամադրելու մասին:

Այս մասին հաղորդագրութիւն հրատարակեց Միացեալ Նահանգներու Միջազգային զարգացման գործակալութեան հայաստանեան առաքելութիւնը՝ նշելով, որ այս յաւելեալ ֆինանսաւորման հետ 2020-էն ի վեր Արցախի մէջ ստեղծուած իրավիճակի արձագանգման գծով Միացեալ Նահանգներու մարդասիրական օգնութիւնը կազմած է շուրջ 28 միլիոն տոլար:

Հաղորդագրութեան մէջ կը շեշտուի, որ 19էն 20 Սեպտեմբերին, Արցախի մէջ Ատրպէյճանի ռազմական գործողութեան պատճառով, առաւել քան 100,000 անձեր տեղահանուեցան Հայաստան, այդ պատճառով յառաջացան մարդասիրական անյետաձգելի կարիքներ»:

«Օգնե՛ք Արցախի ընտանիքներուն»

Կարդալ էջ 8

Իշխան Սաղաթէլեան հանդիպում ունեցած է Հայաստանի մէջ Գանատայի դեսպանին հետ

ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմնի ներկայացուցիչ, ՀՀ Ազգային ժողովի Հայաստան-Գանատա խորհրդարանական բարեկամութեան խումբի նախագահ Իշխան Սաղաթէլեան Նոյեմբեր 24-ին հանդիպում ունեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան մօտ Գանատայի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Էնտրու Թըրնըրի հետ: Զրուցակիցները մտքեր փոխանակած են Հայաստան-Գանատա յարաբերութիւններու զարգացման հարցերու վերաբերեալ:

Իբրեւ Գանատա-Հայաստան խորհրդարանական բարեկամութեան խումբի նախագահ, Իշխան Սաղաթէլեան շնորհաւորած է դեսպան Թըրնըրին՝ Հայաստանի մէջ Գանատայի դեսպանութեան բացման առիթով եւ կարեւորած է երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւններու կայուն զարգացումը:

Իշխան Սաղաթէլեան դեսպանին ուշադրութեան յանձնած է Ատրպէյճանի կողմէ Արցախի մէջ կատարուած ցեղասպանութեան եւ անոր արդիւնքով էթնիկ զտման՝ ակնկալելով կատարուածին վերաբերեալ միջազգային յստակ գնահատական եւ գործնական քայլեր՝ առանց երկիմաստութիւններու:

Բարձրացուցած է նաեւ ռազմագերիներու եւ Արցախի ռազմաքաղաքական դեկավարութեան ապօրինի կալանաւորման եւ անոնց շուտափոյթ ազատ արձակման խնդիրը: Յատուկ անդրադարձ կատարուած է Արցախի հայութեան համալիր իրաւունքներու պաշտպանութեան անհրաժեշտութեան: Մտքեր փոխանակուած են նաեւ Հայաստանի մէջ ժողովրդավարական կառոյցներու կայացման, անոնց զարգացման եւ առկայ խնդիրներու վերաբերեալ:

HONDA GABRIEL

THE ALL-NEW 2023 HONDA CR-V TOURING HYBRID

KEVORK ASADOURIAN
TRO BACHEKJIAN

7000, boul. Henri-Bourassa Est
Montréal-Nord, (Québec) H1G 6C4
☎ : 514 327-7777

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN
NOW OPEN

Սեփականատեր
Յարութ Միփան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնեք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Հայաստանի Ազգային Ֆիլհարմոնիկ Նուագախմբի համերգային շրջապտույտը, նուիրում Արամ Խաչատրեանի ծննդեան 120-ամեակին՝ Մոնթրեալ

Հայաստանի Ազգային Ֆիլհարմոնիկ Նուագախումբը եւրոպական եւ ամերիկեան համերգային շրջապտույտի քաղաքներից մէկը ընտրել էր Մոնթրեալը: Այն հանդէս եկաւ Կիրակի, 19 Նոյեմբեր 2023-ին:

Ելոյթը տեղի ունեցաւ քաղաքի «Maison Symphonique» ամենակարեւոր համերգասրահում:

Պէտք է յիշատակենք, որ սոյն համերգի թուականի հաստատման օրը յայտարարելուց յետոյ, միայն երկու շաբաթուայ ընթացքում երաժշտասէր հասարակութիւնը ամբողջութեամբ ապահովել էր ներկայութիւնը, ինչը քիչ պատահող երեւոյթ է: Խնամավառութիւնը մեծ էր նման համերգի ներկայ գտնուելու:

Պէտք է նշել նաեւ, որ հայրենիքում այս ճգնաժամային օրերին նման ծրագիր ոտքի հանելն ու իրականացնելը մեծ գոհողութիւնների արդիւնք էր: Նուագախմբի կայուն ու գիտակից կազմակերպչական անձնակազմը, ոչինչ չէր խնայել այն պրոֆեսիոնալ կազմակերպելու համար:

Մոնթրեալում այս համերգի յաջողութեան համար մեծ ներդրում ունեցաւ մոնթրեալահայ ազգային գործիչ, Քեյպէլում Հայաստանի պատուաւոր հիւպատոս Լեւոն Աֆէեանը, իսկ որպէս կազմակերպութիւն իր նիւթական համաստ մասնակցութիւնն էր բերել Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը այս պատուաբեր համերգին:

Յօրեկանական համերգի այս յայտագիրը ընդգրկում էր Արամ Խաչատրեանից զոյգ գործերը՝ «Սպարտակ Բալետ սիուլիթը» եւ «Ջութակի կոնցերտը», տօնելու համար Մեծն Խաչատրեանի ծննդեան 120-ամեակը, իսկ համերգի երկրորդ բաժինը Սերգէյ Ռախմանինովի «Երկրորդ Սինֆոնիան» յիշատակելու սոյն հանրայայտ ծննդեան 150-ամեակը:

Նման յայտագրի կազմումը մեզ բերեց այն գեղեցիկ եզրակացութեան, ուր երկու հանճարեղ երգահանները, որոնք մեծ ներդրում են ունեցել դասական երաժշտական գրադարանին, պիտի յաջորդէին մէկը միւսին, ու ուսմանտիպը պիտի տիրէր մինչեւ համերգի

աւարտը:

«Սպարտակ Բալետը» Խաչատրեանը գրել է 1954-ին եւ ունեցել է շատ հետաքրքիր բեմական առաջընթաց: Յաջորդող 8-ից 10 տարիների ընթացքում այն գրաւել է միջազգային լաւագոյն բեմերը՝ Լեհինկրատից մինչեւ Նիւ Եորք, անցնելով եւրոպական բոլոր բալետի բեմերը:

Այս գործի իւրայատուկ բնորոշումներից մէկը՝ «Սպարտակցիներ»ի հերոսական եւ արդար յեղափոխական կերպարները նկարագրում են հայկական երաժշտական երանգներով, որը մեզ համար կրկնակի հպարտութիւն է:

Մեր նուագախումբը Մայիսի 30-ը երաժշտական թոփփոսների ղեկավարութեամբ առաջին իսկ երաժշտական մուտքի նշանից մեր առջեւ բացեց այնպիսի մի հնչողութեան դաշտ, ուր նուագախմբի իւրօրինակ լուծուած ձայնի որակը անկարելի էր չզգալ: Այն մեծ վարպետութեամբ էր տիրապետում Խաչատրեանական մեկնաբանութեանը եւ բովանդակութեան անթերի կատարողականութեանը: Նուագախումբը կատարեալ ցուցաբերում էր յուզական եւ նրբերանգային Խաչատրեանի բոլոր ցուցմունքները: Գործի ռիթմիկ ճոխութիւնը, բազմաձայնային բարդ երաժշտական դարձուածքները յաջորդում էին միմեանց, եւ հայ երաժշտի իրեն պատկանող իւրաքանչիւր «Նոտա» թրթռացնում էր մեր ներաշխարհը: Այս բոլորի ներդաշնակութիւնը անբացատրելի գեղեցիկ էր:

Բալետի ճոխ հնչիւնները հազիւ ամփոփած, հանդիսատեսը ականատես է լինում ջութակահար Սերգէյ Խաչատրեանի բեմ մուտքին, կատարելու համար Խաչատրեանի «Ջութակի կոնցերտը»: Խաչատրեանական մի ուրիշ իւրայատուկ գործ. 1940-ը Սովետական Միութեան բուռն վերելքի տարիներն էին, ուր Արամ Խաչատրեանը մեծ ազդեցիկ ներկայութիւն սկսեց ձեւաւորել այս գործով: Աշխարհի լաւագոյն ջութակահարները՝ Դաւիթ Օյարաթ, Լէոնիտ Կոզան, Իսահակ Փերրան եւ ուրիշներ, մէկը միւսի յետեւից նուագել են այն բոլոր միջազգային բեմերում եւ գրաւել երաժշտասէր հան-

դիսատեսի սիրտը: Ես անձամբ լսել եմ բոլոր այս մեծերի կատարումը, բայց այս համերգի ժամանակ զգացի այս գործի լիարժէք պատկանելիութիւնը՝ հայ լինելու էութիւնը:

Չոյք Խաչատրեանները միաձուլուած էին իրենց ստեղծագործական եւ կատարողական տաղանդով: Սերգէյի մեկնաբանական արուեստի իւրայատուկ բարձրութիւնը անհասանելի էր, եւ նման երաժիշտները քիչ են: Մենք բախտաւոր ենք նրա նման հայորդի ունենալու համար: Այսօր Սերգէյ Խաչատրեանը համարում է միջազգային հարթակում ամենալաւագոյն տասը ջութակահարներից մէկը: Նրա բեմական ներկայութիւնը իշխում է իր մեծ երաժիշտ լինելու էութեամբ: Հանդիսատեսը կլանուել էր աղեղի սահուն արագութեան եւ հնչիւնների բացարձակ ճշգրտութեան ներքոյ:

Երաժշտութիւն էր հնչում: Ինձ մօտ տպաւորութիւն ձեւաւորուեց, որ այս գործը գրուել է Սերգէյի համար:

Ամբողջ դադարի ընթացքին փորձում էի ամփոփել հնչած երաժշտական գոյների փունջը, բայց այնքան մեծ էր, որ հնարաւոր չէր այն ամբարել մի տեղ:

Համերգի երկրորդ բաժինը մի լայնաշունչ գործ էր մեզ սպասում. Սերգէյ Ռախմանինովի երկրորդ Սինֆոնիան, որը գրուել է 1906-1907 թուականների ընթացքում: Առաջին անգամ այն կատարուել է Սենթ Փեթերսպուրկում 1908-ին, Ռախմանինովի ղեկավարութեամբ:

Ծանր նախաբանով սկսուած այս տիտանիկ չորս բաժնից բաղկացած, մի ժամանոց գործը ի յայտ բերեց մեր Մայիսի 30-ի թոփփոսների եւ երաժիշտների ղեկավարական եւ կատարողական արուեստի բարձր մակարդակը: Թոփփոսները ամբողջ համերգը ղեկավարում էր առանց պարտիտուրի, որը քչերն են անում: Ամբողջ գործի ընթացքում, մենք առնչուած էինք նուագախմբային ստեղծագործական բարձր եւ բարդ արուեստի: Երաժշտական իւրաքանչիւր ֆրագ ամփոփում էր իր մէջ խորը եւ դրամատիկ պատկերներ, եւ հանդիսատեսը կլանուած էր մինչեւ իւրաքանչիւր բաժնի վերջը առանց դժուարութեան:

Այս գործի կատարման այսպիսի որակը մեզ թոյլ է տալիս հպարտութեամբ արձանագրել, որ մեր Հայաստանի Ազգային Ֆիլհարմոնիկ Նուագախումբը դասուում է միջազգային լաւագոյնների շարքում առանց վարանելու:

Ծափահարութիւններ էր հնչում իւրաքանչիւր բաժնից յետոյ, որը նախընտրելի էր չլինել, բայց ես այն չեմ էլ դիտարկում որպէս վրիպում, այլ քաջալերանք գեղեցիկի համար:

Մեծ գոհունակութեամբ դուրս եկանք դահլիճից, բարիի ոգով լցուած, քանի որ, այս օրերին շատ պէտք ունենք դրան: Նորանոր յաջողութիւններ ենք մաղթում:

Պետրոս Ծուժուեան

RITA BAGHDASSARIAN
 Conseillère en Sécurité Financière
 Revenu Garantie Viager

COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE • REER FERR RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ • ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE & COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT

3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101, Laval Qc. H7V 1E8
 Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262
 ritabagh@yahoo.com

VIZUALIS
 optométriste

DR SHANT DONABEDIAN
 Centre d'Achat Fairview - Fairview Mall
 Pointe Claire
 514 695 2555 - VIZUALIS.CA

ROYAL LEPAGE
 Du QUARTIER

JESSICA OHANIAN
 REAL ESTATE BROKER
 COURTIER IMMOBILIER

438.838.2626
 jessica.ohanian@royallepage.ca
 jessicaohanian.royallepage.ca
 6971 ch. Côte-de-Liesse, St-Laurent, QC H4T 1Z3

Assura Bien inc.
 Cabinet en assurance de dommages et de services financiers

Ապահովագրական գրասենեակ

KRIKOR ABRAKIAN   **VAHAN MATOSSIAN**

970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc. H4T 1W7
 T: 514.903.3999

Pâtisserie
MAHROUSÉ
 FONDÉE EN 1970

9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
 Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

Seta TOPOUZIAN
 Conseillère municipale de Renaud

Stéphane BOYER
 Maire de Lével

514 862-1402 | s.topouzian@laval.ca

RE/MAX
 RE/MAX 3000 inc.
 Agence Immobilière

Elie Berberian
 Courtier immobilier | Real Estate Broker

C 514.519.3543
B 514.333.3000

HAGOP
 REFRIGERATOR REPAIR SERVICE

Call (438) 998-4018

LEVON BENOHANIAN ET HAGOP KACHICHIAN
 PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES

3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1
 T 450 688-4111 F 450 681-5525
 Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
 Infirmière (jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE

proximlaval@gmail.com   affiliés à Proxim

Համազգային 95-ամեակ. Հարցազրույց Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան ատենադպիր Լորիկ Սապունճեանի եւ Գանատայի Ծրջանային վարչութեան ատենապետ Թամար Ծահինեանի հետ

Համազգային Հայ կրթական եւ մշակութային միութեան 95-ամեակին առթիւ «Հորիզոն» հարցազրույց մը ունեցաւ Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան ատենադպիր Լորիկ Սապունճեան Ծրջանային վարչութեան ատենապետ Թամար Ծահինեանի հետ, գոր կը ներկայացնենք ստորեւ.

«Հորիզոն».- 2022-ին գումարուած Համազգայինի Պատգամաւորական ժողովէն թիւ 6 որոշումներուն հիման վրայ, յառաջիկայ քառամեակին ի՞նչ պիտի ըլլան Համազգայինի առաջնահերթութիւնները:

Լ. Սապունճեան - 2022-ին գումարուած Համազգայինի Թ. պատգամաւորական ժողովը յաջողեց ամբողջ աշխարհին ու մասնաւորաբար հայրենիքին անցուցած բաւական դժուար հանգրուանին: Համավարակին ու Արցախի պատերազմին հետեւանքները չէին միայն, որ ամբողջութեամբ տակնուվրայ ըրած էին տարբեր կազմակերպութիւններու գործունէութիւնը, այլ նաեւ, Համազգայինի պարագային, Կեդրոնական վարչութեան նստավայրի՝ Լիբանանի, ելեւմտական-տնտեսական տագնապը, իր դառն եւ շօշափելի անդրադարձը ունեցած էր Կեդրոնական վարչութեան գործունէութեան վրայ: Հետեւաբար այս ընդհանուր բովանդակին մէջ էր, որ Պատգամաւորական ժողովը քննեց եւ գնահատեց ընթացաւարտ վարչութեան գործունէութիւնը եւ ըստ այնմ բանաձեւեց իր յանձնարարականները նորընտիր վարչութեան: Բնականաբար, ինչպէս միշտ, Համազգայինը իր ձեւարանները կը պահէ իր առաջնահերթ հոգածութեան ներքոյ, միաժամանակ կարեւոր համարելով կրթական ոլորտին մէջ հայոց լեզուի ու հայոց պատմութեան ուսուցիչներու պատրաստութեան, առցանց դասընթացներու կազմակերպման, հայերէնագիտական դասանիթերու դասագիրքերու պատրաստութեան ծրագրերները, միշտ հետամուտ ըլլալով արեւմտահայերէնի զարգացման: Ժողովը նաեւ որոշեց Կեդրոնական վարչութեան անմիջական հոգածութեան ներքոյ պահել Միջին Արեւելքի տագնապահար գոյգ շրջանները՝ Սուրիան եւ Լիբանանը, գուրգուրալով անոնց հովանիին տակ գործող կառույցներուն, ինչպիսին են Հայկական Հայագիտական Հիմնարկն ու Լիբանանի գեղարուեստի դպրոցները:

Կազմակերպական առումով այս Կեդրոնական վարչութիւնը պիտի ուսումնասիրէ արեւմտեան եւ արեւելեան Եւրոպաներու մէջ Համազգայինի առկայ կառույցներու գործունէութեան վերաշխուժացման հեռանկարն ու հնարաւորութեան պարագային հիմնադրէ նոր կառույցներ: Պիտի ուսումնասիրէ Ռուսիոյ եւ Հարաւային Ամերիկայի հայկական գաղութներուն մէջ Համազգայինի գործունէութեան կարելիութիւնները: Պիտի վերանայի Համազգայինի յառաջիկայ տասնամեակին մտապատկերը եւ յստակ ռազմավարութիւն մշակէ, քայլ պահելով սփիւռքի եւ հայրենիքի զարգացող պահանջներուն եւ արագընթաց փոփոխութիւններուն հետ: Այս բոլորին կողքին Կեդրոնական վարչութիւնը նախանձախնդիր կը մնայ շարունակելու իր գործունէութեան սիւները հանդիսացող հրատարակչական ու գրատարածի աշխատանքները, եւ աւելի քան 60 տարի հոսանքն ի վեր թիւովարդ «Բագին» գրական գեղարուեստական պարբերաթերթը, որուն ամբողջ արխիւը արդէն թուայնացած է իր կայքէջին վրայ: Վարչութիւնը պիտի շարունակէ կազմա-

կերպել իր երիտասարդական հաւաքները, ի հարկին վերաձեռնած ձեւաչափերով: Այս պատգամաւորական ժողովը նաեւ պարտք դրած է Կեդրոնական վարչութեան վրայ միութիւնը օժտել դրօշակով, օրհներգով եւ նշանաբանով: Դրօշը արդէն ստեղծուած է, եւ ՆՕՏՏ Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետին կողմէ օրհնուել է հոգ, հասած է բոլոր շրջաններուն, իսկ նշանաբանի կամ բնաբանի եւ օրհներգի որդեգրումը արդէն ընթացքի մէջ են:

«Հորիզոն».- Գիտեմք տիկին Լորիկ, որ Պէյրութի մէջ կը գործէ Համազգայինի Մեյլնֆրոն եւ Հայկ Արսլանեան նեմարանը, Աւստրալիոյ մէջ՝ Արշակ եւ Սոֆի Գոլստըն նեմարանը, իսկ Ֆրանսայի մէջ՝ Մարսէլի նեմարանը: Արդե՞՞ք ժամանակը հասած է, որ Գանատայի կամ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ եւս Համազգայինը ունենայ նման կրթական հաստատութիւն մը:

Լ. Սապունճեան .- Գիտէ՞ք, որ հայ դպրոց պահելը մեծ գոհողութիւններ կ'ենթադրէ, եւ գանատահայրենի համար ուրախութիւն ու հպարտութիւն է, երկրի մեծագոյն գոյք քաղաքներուն մէջ ունենալ մինչեւ երկրորդական ամէնօրեայ մրցունակ վարժարաններ՝ Մոնթրէլ-այլ Սուրբ Յակոբ Ազգային վարժարանն ու Թորոնթոյի ՀՕՄ-ի Ամէնօրեայ վարժարանը: Նոյնն է պարագան Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան ափին մէջ, ուր արդէն իսկ կը գործեն հայկական երկրորդական վարժարաններ, Արեւելեան ափն ալ իր կարգին ունի ամէնօրեայ վարժարաններ, հետեւաբար ներկայիս Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ Համազգայինը ճեմարան հիմնելու ծրագիր չունի, այլ կը հաւատայ, որ թէ՛ այդ շրջաններու իր կառույցներով, թէ՛ իր հրատարակութիւններով, դասագիրքերով, դաստիարակչական ծրագրերներով ու խաղերով կրնայ գործող վարժարաններուն նեցուկ կանգնիլ: Միւս կողմէ, Համազգայինի շրջապատին կողմէ յաճախ փափաք կը յայտնուի Հայաստանի մէջ Համազգայինի ճեմարան, կամ գէթ՝ մանկապարտէզ մը հիմնելու. պէտք է ըսել, որ նման որոշում Համազգայինի գերագոյն՝ պատգամաւորական ժողովը կրնայ առնել միայն: Ներկայիս Համազգայինը Մոսկուայի մէջ նաեւ ունի երեք միօրեայ վարժարաններ, իսկ ուրախութեամբ կը յայտարարենք, որ եկող ամիսներուն իր աւարտին կը հասնի Մարսէլի ձեմարանի նոր շէնքի կառուցման աշխատանքները, որուն հիմնարկէքը կատարուած էր Հոկտեմբեր 2022-ին: Մարսէլի պարագային, ձեմարանի ներկայ կառույցը արդէն նեղ կու գար, եւ դպրոցը դժբախտաբար ստիպուած կ'ըլլար մերժելու նոր աշակերտները: Հետեւաբար կառուցուող նոր շէնքը առիթ պիտի ընձեռէ, որ աւելի մեծ թիւով աշակերտներ ընդունի ձեմարանը: Աւստրալիոյ Արշակ եւ Սոֆի Գոլստըն ձեմարանն ալ կը գործէ Աւստրալիոյ Ծրջանային վարչութեան հովանիին ներքոյ, Կեդրոնական վարչութեան հսկողութեամբ: Կեդրոնական վարչութիւնը նաեւ հետամուտ է Ֆրանսայի Իսի Լէ Մուլինո շրջանի Համազգային թարգմանչաց վարժարանը, անուանականէն աւելի գործնական եւ որակաւորման իմաստով զարգացնելու: Սակայն Կեդրոնական վարչութեան գործունէութեան առաջնահերթութեան առեւծի բաժինը կը կազմէ Պէյրութի Մեյլնֆրոն եւ Հայկ Արսլանեան ձեմարանը, իր մանկապարտէզով եւ վերջին տարիներուն կառուցուած մանկամասերով, որ Լիբանանի տնտեսական-ելեւմտական, ապահովական ու քաղաքական տագնապներուն

բերումով բաւական դժուար մարտահրաւերի վերածուած է, նկատի ունենալով Պէյրութի ձեմարանի դերակատարութեան կարեւորութիւնը եւ անոր անխափան երթը ապահովելու անհրաժեշտութիւնը:

«Հորիզոն».- Համազգայինը բնորոն գործունէութիւն կը ծաւալէ Հայաստանի մէջ, վերջին տարիներուն՝ Արցախի մէջ եւս. օրինակ՝ վերջերս լոյս տեսաւ արցախցի լուսանկարիչ Դաւիթ Ղաիրամանեանի «Արցախ. անաւարտ պատերազմ» պատկերագիրքը եւ այլն: Ներկայ պայմաններուն մէջ, տիկին Լորիկ, Համազգայինը ինչպէ՞ս պիտի ներառէ Արցախէն բռնագաղթի ենթակուած արցախցիները իր ծրագրերուն մէջ:

Լ. Սապունճեան .- Այո՛, ճիշդ էք, Համազգայինը, Հայաստանի վերանկախացումէն անմիջապէս հետ, Երեւանի իր գրասենեակին ճամբով իր կազմակերպած գիտաժողովներով, հրատարակութիւններով եւ բազմաբնոյթ այլ ծրագրերներով ներկայութիւն է Հայաստանի մէջ: Ուրախութեամբ պէտք է ընդգծել, որ անցեալ տարի Երեւանի գրասենեակին կողքին հաստատուեցաւ նաեւ Կիւմրիի գրասենեակը, որ իր կարգին աշխոյժ գործունէութիւն ունի արդէն: Իսկ ինչ կը վերաբերի Արցախին, 2017 թուականէն ի վեր Համազգայինը մշտական ներկայութիւն էր հոն, երբ հաստատուեցաւ Համազգայինի Արցախի գրասենեակը: Գրասենեակը մինչեւ 2020 թուականի պատերազմ, բեղուն գործունէութիւն կը ծաւալէր գրեթէ Արցախի ամբողջ տարածքին, եւ կարճ ժամանակի մէջ կրցած էր իր շուրջ համախմբել արցախցի հրատարակագիրներ, երիտասարդ գրողներ ու արուեստագէտներ, եւ յաջողած էր կազմակերպել մշակութային բազմաթիւ նախաձեռնութիւններ՝ ուղղուած երիտասարդներուն, պատանիներուն եւ մանուկներուն, առանց մոռնալու նաեւ հեռաւոր կամ սահմանամերձ շրջանները, ուր գրասենեակը նախանձախնդիր էր մշակութային կեանքը վառ պահելու, այդ շրջաններու բնակիչներն ու երեխաները հաղորդ դարձնելով հայ մշակույթին՝ թատերական, երաժշտական թէ՛ այլ ծրագրերներով: Սակայն 2020-ի պատերազմը նոր կացութիւն մը պարտադրեց, որուն հետեւեալով Արցախի գրասենեակը ունեցաւ նոր առաջնահերթութիւններ: 44-օրեայ պատերազմի օրերուն ստեղծուեցաւ «Համազգայինը՝ Արցախի մանուկներու կողքին» ծրագիրը՝ նիւթական հովանաւորութեամբ գլխաւորաբար Համազգայինի Գանատայի եւ Միացեալ Նահանգներու Արեւելեան եւ Արեւմտեան ափերու Ծրջանային վարչութիւններուն, թիրախ ունենալով այդ օրերուն յանձնուած շրջաններէն տեղահան եղած ընտանիքներուն եւ մասնաւորաբար մանուկներուն հոգեմտաւոր առողջութիւնը: Արուեստը որպէս հոգեբանական դարմանումի միջոց օգտագործելով, մասնագէտներու հսկողութեամբ մշակուեցաւ կրթական մշակութային ծրագիր, կազմուեցան արուեստի խմբակներ՝ նկարչութեան, կաւագործութեան, թատերական եւ շաքարեղանի հանդիպումներ՝ հոգեբանի հետ, որոնց կողքին կազմակերպուեցան նաեւ մանուկներու այցելութիւններ թանգարաններ, թատրոններ: Սկիզբը այս խմբակները կը գործէին Երեւանի, Դիլիջանի եւ Աբովեանի մէջ, սակայն երբ երեխաները պատերազմէն հետ սկսան վերադառնալ Արցախ, ծրագիրը պէտք էր տեղափոխել Արցախ, եւ որովհետեւ մեծ թիւով երեխաներ Հաղարկէն, Շուշիէն եւ Ատրպէյճանի կողմէ գրաւուած միւս շրջան-

ներէն էին, չկրցան վերադառնալ, հետեւաբար արուեստի խմբակները շարունակուեցան վերոյիշեալ քաղաքներուն մէջ: Ասոնց կողքին Ստեփանակերտի մէջ սկսաւ գործել արուեստի խմբակ, ինչպէս նաեւ՝ դասապատրաստման խմբակներ, ուր դպրոցէն հետ երեխաները ուսուցիչներու օգնութեամբ սերտորոնթեան պահեր կ'ունենային: Ամբողջ արուեստի խումբեր կազմուեցան քանի մը գիւղերու մէջ եւս:

Բնականաբար այս ծրագիրը նոր թափ եւ ծաւալ ստացաւ Սեպտեմբեր 2023-ին, Արցախի ամբողջական յանձնումէն հետ: Համազգայինը անմիջապէս անցաւ գործի, Հայաստանի ու Արցախի իր գրասենեակներուն անձնակազմին կողքին, Հայաստանի գործուղեց Լիբանանի գրասենեակի իր գործավարը, որպէսզի աշխատանքը արագօրէն ծրագրուի, եւ անմիջապէս Հայաստանի տարբեր մարզերու մէջ վերսկսան Հայոց լեզուի եւ գիտելիքներու ամրապնդման դասընթացները, 9-12-րդ դասարանի աշակերտներուն համար, անոնց օգնելով նախապատրաստուելու աւարտական ու ԲՈՒՀ-ական քննութիւններուն: Այս խմբակները ներկայիս կը գործեն Աբովեան եւ Մասիս քաղաքներուն մէջ: Իսկ Երեւանի եւ Կիւմրիի մէջ կազմուեցան տիկնիկագործութեան խմբակներ, տիկնիկներու պատրաստութեան կողքին, երեխաները արցախեան բարբառը չմոռնալու համար, բարբառով կը կարգան ու կը բեմադրեն հեքիաթներ: Համազգայինի Երեւանի գրասենեակին հետ գործակցաբար կը շարունակուին չափազանց կենսական՝ հոգեբանական աջակցութեան անհատական ու խմբային հանդիպումները մանկական հոգեբանի հետ: Կը նախատեսենք, որ «Համազգայինը՝ Արցախի մանուկներու կողքին» ծրագիրը ա՛լ աւելի պիտի ընդարձակուի յառաջիկայ ամիսներուն ընթացքին, եւ այդ նպատակով կ'ապաւինինք բոլորին աջակցութեան, եւ կարելի է այցելել Համազգայինի մեր կայքէջի նուիրատուութիւններու բաժինը, այս յոյժ կարեւոր ծրագրերին օժանդակելու համար: <https://hamazkayin.com/en/about-us/donate/>

Ներեցէ՛ք, որ բաւական երկարեցի պատասխանք, բայց անպայման ուզեցի անդրադառնալ այս ծրագրերին: Ինչ կը վերաբերի արցախցի երիտասարդ լուսանկարիչ Դաւիթ Ղաիրամանեանի «Արցախ. անաւարտ պատերազմ» պատկերագիրքին, անիկա իրականացաւ շրջափակման պայմաններուն մէջ եւ հրատարակուեցաւ եռալեզու ծանօթագրութիւններով՝ հայերէն, անգլերէն եւ ռուսերէն, նպատակ ունենալով զայն հասանելի դարձնել օտար հանրութեան, միջազգային քաղաքական ու դիւանագիտական շրջանակներուն, որովհետեւ այդ հատորին մէջ ամփոփուած էին 44-օրեայ պատերազմին, անոր յաջորդող շրջանին, եւ շրջափակման տասը ամիսներուն ընթացքին ժողովուրդին կեանքն ու դժուարութիւնները հարազատօրէն ներկայացնող պատկերներ: Գիրքի շնորհանդէսն ալ տեղի ունեցաւ 11 Սեպտեմբեր 2023-ին, Երեւանի մէջ, Համազգայինի 95-ամեակի նշման ձեռնարկներու ծիրէն ներս: Դժբախտաբար լուսանկարիչը այդ օր տեսակապով միացաւ շնորհանդէսին, սակայն անկէ շաքարժ մը հոգ արդէն տեղահանուած ժողովուրդին հետ Հայաստան էր:

Հարկ կը զգամ հոս խօսելու այլ կարեւոր հրատարակութեան մը (կամ հրատարակութիւններու) մասին, որուն աշխատանքը արդէն սկսած էր շուրջ տարի մը առաջ: Խօսքս «Արցախ. վտանգուած ժառանգութիւն» բովանդակային հատորին մասին է, որ Համազ-

գայինի պատուէրով պատրաստուեցաւ Սամուէլ Կարապետեանի հիմնած «Հայկական Ճարտարապետութիւնը Ուսումնասիրող Հիմնադրամի» փոխ տնօրէն Բաֆֆի Քորթոնի կողմէ: Հատորը նոյնպէս եռալեզու է եւ կ'անդրադառնայ 2020-ի պատերազմին հետեւանքով Ատրպէյճանի հակազին տակ անցած մեր պատմաձկութեան վտանգուած կոթողներուն, անոնց պատմութեան եւ ներկայացուցած արժէքին: Սակայն գիրքը տպարան յանձնելէն քանի մը օր առաջ, երբ մենք կորսնցուցինք ամբողջ Արցախը, որոշուեցաւ գիրքը վերանուանել «Արցախ. վտանգուած ժառանգութիւն 1»՝ առաջին հատոր, որուն պիտի յաջորդէ երկրորդ հատորը՝ 2023-ին Արցախի մնացեալ յանձնուած շրջաններու պատմաձկութեան հարուստ ժառանգութիւն համարուող վայրերուն մասին: Երկրորդ հատորին աշխատանքը արդէն մեկնարկուած է, սակայն անիկա ալ իր կարգին պիտի ըլլայ բաւական ծաւալուն, հետեւաբար քանի մը ամիսէն նաեւ լոյս կը տեսնէ երկրորդ հատորը:

ճամբով պահպանել հայ մշակոյթը եւ սատարել անոր զարգացման: Շրջանային Վարչութիւնը նաեւ յատուկ ուշադրութիւն կը դարձնէ միջ-մասնաճիւղային գործունէութեանց եւ ձեռնարկներու բաժնեկցութեան:

Նախ նշեմ, որ վարչութիւնս կապ կը պահէ ԱՄՆ-ի Արեւելեան եւ Արեւմտեան շրջաններու Շրջանային վարչութիւններուն հետ, որոնց հետ տարեկան գրութեամբ կը կազմակերպէ երիտասարդական ArtLinks ծրագիրը: Այս երիտասարդական ցանցի հաւաքները կը շարունակուին Հիւսիսային Ամերիկայի հայկական մշակոյթով խանդավառ երիտասարդները ընտրանի հայ արուեստագէտներու հետ: Այս տարի, հաւաքը տեղի ունեցաւ Գալիֆորնիոյ մէջ, իսկ յառաջիկայ տարի կը նախատեսենք զայն կազմակերպել Արեւելեան Ամերիկայի մէջ: Տարեկան գրութեամբ տեղի ունեցող այս չորսօրեայ հաւաքները, 21-35 տարեքի երիտասարդներուն կը տրամադրեն երկխօսութեան միջավայր մը համբաւաւոր հայ արուեստագէտներու հետ, որոնք կու գան ստեղծագործական գրականութեան, երաժշտութեան, թատրոնի, պարարուեստի, սինեմայի, լրագրութեան եւ քարոզչական արդի միջոցներու բնագաւառներէն:

Կեդրոնական վարչութեան ծրագիրներէն մէկն է Համազգային ուսանողական հաւաք (Forum)ը, որուն հիմնական նպատակը հայ համայնարանական ուսանողներու կամրջումն է: Շրջանային վարչութիւնը ամէն ջանք ի գործ կը դնէ, որպէսզի Գանատայի ուսանողներ եւ մաս կազմեն տարեկան այս հաւաքին, որ տեղի կ'ունենայ Հայաստանի մէջ, ամէն տարուան Յուլիս ամսուն, ուղարկելով 1-3 մասնակից, հոգալով անոնց օգնական ծախսերը՝ մասնաճիւղերուն օգնութեամբ:

Վերջերս իրագործեցինք Լեւոն Շանթ հայերէնագիտական դասընթացքը, որ կը միտի համալրելու զարգացնել հայկական վարժարաններէ շրջանաւարտներու արեւմտահայերէնի, հայերականութեան եւ մշակոյթի իմացութիւնը: Դասընթացքները կը կազմակերպէ յատուկ յանձնախումբ մը, սակայն կը համակարգուին ու կը ղեկավարուին դոկտ. Վիգէն Թիւֆէնքճեանի կողմէ: Դասընթացքի տեսողութիւնն է երկու տարի, իսկ դասաւանդողները կ'ըլլան Մոնթրէլ կամ այլուր պարող դասախօսներ, որոնք ունին ներկայացուած դասանիւթերուն համապատասխան մասնագիտութիւն: «Լեւոն Շանթ» հայերէնագիտական դասընթացքը կը վայելէ «Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան» հայկական բաժանմունքի մասնակի հովանաւորութիւնը:

Լեւոն Շանթ հայերէնագիտական դասընթացքին հիմնարկի վերածուած միջոց ալ մաս կազմած է Շրջանային վարչութեան եւ դասընթացքը կազմակերպողներուն հեռանկարին: Առ այդ, դասընթացքին Ա. շրջանին գտած յաջողութիւնը փաստեց, թէ բոլոր տուեալները ունինք այդ հեռանկարը շօշափելի իրականութեան վերածելու, իսկ Կիւլ-

պէնկեան Հիմնարկութեան տրամադրած յատկացումները ամուր հիմերու վրայ դրին մեր առաջադրութիւնը: Վերջապէս յայտնենք, որ անցնող տարուան ընթացքին, դասընթացքի յանձնախումբը սկսաւ հիմնարկի մասին իր պատկերացումները բանաձեւել եւ յաջորդ հանգրուանին պիտի ուսումնասիրէ հիմնարկի ստեղծման օրինական հարցերը:

Հրատարակչական ասպարէզէն ներս ունինք «Օշական» մատենաշարը, որ առաջնահերթութիւն կու տայ գլխաւորաբար հայերէնով գեղարուեստական գրականութեան եւ ուսումնասիրական վերլուծական տիպի գործերու: Առ այսօր հրատարակած ենք Շուշանեանի «Ալեկոծ տարիներ»ը, Ջարեան/Տառելի «Կղզին եւ մի մարդ»ը: Անգլերէնի թարգմանած ենք Դ. Վարուժանի «Հացին երգը» / «Song of the Bread» եւ Ե. Ջարեանի «Հրավառ հոգիներ» / «Souls on Fire» գիրքերը: Հրատարակած ենք նաեւ «Պատանեկան Օրագիր» մանկապատանեկան գիրքը: Մօտօրէն լոյս պիտի տեսնէ նաեւ Վազգէն Էթիէմեզեանի գործերը ամփոփող հատոր մը: Վարչութիւնս բարոյական աջակցութիւն կը ցուցաբերէ անհատ մտաւորականներու, հովանաւորելով անոնց անձնական հրատարակութիւնները, որոնք տպագրուած կ'ըլլան հեղինակներու ջանքերով, առանց Համազգայինի նիւթական աջակցութեան: Ասոր կողքին Շրջանային վարչութիւնը կը նախաձեռնէ եւ կը համադրէ մեծ թիւով գիրքեր եւ հայկական իրեր, դաստիարակչական խաղեր ու պոլիպիկներ ապսպրելու աշխատանքը, Լիբանանէն եւ Սուրիայէն նաեւ Գանատա հասցնելու համար:

Տարեկան գրութեամբ նաեւ Գա-

նատայի Շրջանային վարչութիւնը կը կազմակերպէ սկսնակ եւ յառաջացած խօսակցական հայերէնի առցանց դասընթացքներ, որոնց պատրաստութիւնն ու դասաւանդումը ստանձնած է հայերէնի փորձառու ուսուցչուհի տիկ. Սալբի Գասպարեան Ներիկեանը:

Իսկ վարչութեանս նախաձեռնած Շարագրութեան մրցոյթը կը նպատակադրէ քաջալերել հայ մանուկ ու պատանին՝ հայերէնով գրական փորձեր կատարելու: Բոլոր մասնակցողներուն գրութիւնները կը հրատարակուին ընկերային ցանցերու վրայ, իսկ դատական

կազմին կողմէ ճշդուած առաջին երեք դիրքերը գրաւողները կը ստանան պարգեւներ: Այս տարի իրենց մասնակցութիւնը բերին Գանատայի տարածքին բոլոր հայկական ամէնօրեայ վարժարաններու 8-րդ կարգի աշակերտները եւ Շարագրեայի պարագային աւարտական կարգի աշակերտները: Յառաջիկայ տարեշրջանին, վարչութիւնս կը մտադրէ շարագրական փոխարէն այլ հմտութեան մը առնչուած մրցոյթ մը կազմակերպել:

Նշեմ, որ վարչութիւնս մօտէն կը գործակցի Կեդրոնական վարչութեան հետ եւ կը նպաստէ անոր բոլոր ծրագիրներուն իրագործման: Սերտ յարաբերութիւն կը մշակէ տագնապահար այլ շրջաններու հետ՝ ինչպիսին են Լիբանանն ու Սուրիան: Անցեալ տարեշրջանին Գանատայի շրջանը որդեգրեց Լիբանանի գեղարուեստի դպրոցներէն հարկը աշակերտ, հոգալով իրենց տարեկան թոշակը եւ Ամանորի առթիւ նուէր գումար յատկացուց Պէյրութի Մելանքթոն եւ Հայկ Արսլանեան Ճեմարանի անձնակազմին: Այս տարեշրջանին, վարչութիւնս որոշեց կրկնել Գանատայի նուիրատուութիւնը Լիբանանի գեղարուեստի դպրոցներուն եւ ցանկին վրայ աւելցուց նաեւ Հայկ պի «Բարսեղ Կանաչեան» երաժշտանոցի աշակերտները: Վերոնշեալ նուիրատուութիւններուն իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն մեր չորս մասնաճիւղերու վարչութիւնները: Այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով, Շրջանային վարչութիւնը Օթթաւայի Շարագրեայ վարժարանի 27 աշակերտներուն տարեկան հանդէսին նուիրեց հայերէն լեզուով մանկական գիրքեր: Ինչպէս անցեալին, այս տարի եւս Համազգայինը իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ Կեդրոնական վարչութեան «Համազգայինը՝ Արցախի մանուկներուն կողքին» ծրագրի ծախսերուն:

Քարոզչական գետնի վրայ վարչութիւնս ունի իր կայքէջը՝ Hamazkayin.ca, դիմատետրի էջը՝ Hamazkayin Canada, իր գործունէութեան մասին իբրեւ քարոզչական միջոց կ'օգտագործէ նաեւ «Հայ Հորիզոն» եւ «Նոր Հայ Հորիզոն» պատկերասփիւռի ծրագիրները, «Թորոնթոյայ» ամսագիրն ու «Հորիզոն» շաբաթաթերթը, ինչպէս նաեւ Համազգայինի կեդրոնական կայքէջը:

Նկատի առնելով որ Շրջանային վարչութիւնը ընդհանրապէս յաճախակի ձեռնարկներ չի կազմակերպեր, չխաչածեւելու համար իր մասնաճիւղերու գործունէութիւնը, կը բաւարարուի ցենզերու եկամուտով եւ տարեկան մէկ հասութեաբեր ձեռնարկի կազմակերպութեամբ: Ուրախ ենք յայտարարելու նաեւ, որ այս տարեշրջանին, Շրջանային վարչութիւնը, համագործակցելով Ազգային Առաջնորդարանի Հայեցի Դաստիարակութեան խորհուրդին հետ, կազմակերպեց «Ասմունքի երեկոյ» մը, ինչպէս նաեւ Մոնթրէլի Հայ կեդրոնին հետ՝ նկարչական գործերու ցուցահանդէս մը:

Հարցազոյցը վարեց՝ Սոնա Թիթիզեան Կէտիկեան

Voyages HAIG Travel

Ձեր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝ (514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԵՊՐ ԼԱՅԱՍՏԱՆ...

ԼԱԻՍԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐՍԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

Նոր Յաղթ PERMIS DE QUÉBEC

Voyages Haig Travel 4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2

Tel: +1 514-284-7676 Email info@haigtravel.ca

Մէկ Եւ Նոյն Ազգի Լիճելութեան Հրամայականները

ԱԶԳԻ ՆԵՐԿԱՆ ԵՒ ԳԱԼԻՔԻ ԻՆՔՆԵԿ ԶԵՆ, ԿԸ ԿԱՌՈՒՅՈՒԻՆ: Ազգ եւ հայրենիք ի վերուստ տրուած չեն, վերջնական եւ ինքնեկ չեն: Անոնք մարդոցմով կը յառաջանան, կը պահուին եւ կը տեւեն: Եթէ փորձենք հետեւիլ ազգերու պատմութեան ընթացքին, հասկնալ այն, ինչ որ անոնք ապրած են եւ են, կը սորվինք, որ ազգը կը ստեղծուի, կը կառուցուի եւ կը պահուի ժամանակի ընթացքին ինքնութիւն կերտող եւ անոր տէր կանգնող մարդոցմով, ժողովուրդով, այդ ինքնութիւնը ամփսի վրայ չի հրամայուիր:

Կրաւորականութեամբ եւ ենթակայութեամբ ազգ չի պահուիր:

Հայկական հաւաքականութիւնները, բոլոր միջօրէականներու եւ գուգահեռականներու տակ, իրենք իրենց համար ստեղծած են եւ կը ձգտին իրենք իրենց համար ստեղծել «կեանքի լաւ պայմաններ», ինչպէս ընդունուած է ըսել, այդ նպատակով ալ կը հանգրուանին մոլորակի այս կամ այն անկիւնը, ան ըլլայ ծանօթ թէ անծանօթ, հասնելով հարաւային բեւեռէն անմիջապէս առաջ գտնուող Ուշուսայ քաղաքը, հրախալի բեւեռի Քիրունայի երկաթի հանքերը, ինչպէս՝ Ափրիկէի Թոկո քաղաքը, ուր կը ստեղծեն «Երեւան սուպերմարքէտ», եւ կամ «Տեխաս»-ի մէջ իրենք գիրենք կ'օժտեն գեղակառոյց եւ նպատակաւոր եկեղեցիով: Բազմապատկեցէ՛ք այս «կառույցները», գումարեցէ՛ք թանգարանները, ինչպէս՝ Լիզպոնի «Գալուստ Կիւլպենկեան» թանգարանը, եւ՝ դեռ արուեստի, մշակոյթի եւ գիտութեան մեծանուններու վաստակը, որով ինքնասիրութիւն կը շոյենք, բայց չենք ըմբռներ, որ անոնք ուրիշ սեփականութիւն են: ՄԵՆՔ-ի մէջ չեն: Այս կացութիւնները կը վերաբերին անհատներու, ինքնախաբէութիւն է ըսել, որ անոնք իրողապէս ազգային են, մեղմասացութեամբ՝ անոնք թաղային են, կամ քայլ մըն ալ առաջ երթալով՝ համայնքային են:

Վերջերս լոնտոնաբնակ Ասատուր Կիզէլեան համայնքով ուշադրաւ յօդուած մը հրատարակեց, շուրջ 50 էջ: Կ'արտագրեմ արկածախնդրական պատմութեան նմանող յօդուածին խորագիրը եւ առաջին քանի մը տողերը.

«Հէ ԴԿԱՀԱՅ ԿՏԱԿՆԵՐՈՒ «ԱՌԱՍՊԵԼԸ ԵՒ ՀԵՌԱԽՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՈՒ ԵԿԵՂԵՑԱՊԱՏՅԱՆ ՀԱՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ»: Ըսուած է, որ «Հեռուոր արեւելք»-ի մէջ ներառուած են հետեւեալ երկիրները. (Հնդկաստան, Պրմաստան, Մալեզիա, Ինտոնեզիա, Սինկափուր, Չինաստան): «Երեբունի» եկեղորոնային թերթի 5 նոյեմբեր 2022-ի թիւին մէջ հրատարակուեցաւ Յակոբ Միքայէլեանի «Հնդկաստանի հայոց մարդասիրական ճեմարանը» յօդուածը, ուր հեղինակը անդրադարձած է նաեւ մեծահարուստ հնդկահայ վաճառականներու կտակներուն»:

Յօդուածը մտածելու առիթ պէտք է ըլլայ ոչ միայն անցեալի մասին, այլ մանաւանդ՝ մեր ներկայի, որ անմիջական գալիքն է, որպէս հանրային քաղաքական դաստիարակութեան եւ քաղաքական մտածողութեան առարկայ:

Կը կարդամ. «Ա. Աշխարհամարտի աւարտին տեղեկութիւններ սկսան շրջագայիլ, ըստ որոնց, Հնդկաստանի մէջ յայտնաբերուած էին մեծահարուստ հայ վաճառականներու տասնեակ միլիոն սթերլինկ գնահատուող կտակները, որոնք պահ դրուած էին անգլիական դրամատուներու մէջ: 1950-ական թուականներուն «Պուլպուլեան» մականունով հնդկահայ վաճառականի մը «կտակ»-ին գիւտը մեծ աղմուկ բարձրացուց, յատկապէս՝ Միջին Արեւելքի մէջ: Այդ կտակներուն ակնարկելով՝ Միքայէլեան կը գրէ. «Այստեղ կրկին հարց կը ծագի՝ որո՞նք ժառանգեցին այդ վաճառականներուն հարստութիւնները, որոնք դիզուած էին անգլիական դրամատուներուն մէջ, թէ՛ աստղաբաշխական գումարներու հասած այդ գումարները անժառանգ մնալով՝ կու գացին օտարներուն, ո՞վ գիտէ»:

Մէկ բան գիտենք. նշուած «աստղաբաշխական» գումարները, ինչպէս ըսուած է, «կու գացին օտարներուն»:

Ինչ որ չենք կրնար արժեւորել եւ գիտնալ, նաեւ այն է, որ հայ միտքի եւ տաղանդի հարստութիւններն ալ կու գացած են եւ կը շարունակեն կու երթալ հայութենէն դուրս տեղեր, անոնք ըլլան անանուն անհատներ թէ հաստատութիւններ, մեզի ձգելով Միջափառութեամբ՝ անոնց յիշատակութեամբ ուրախանալու անբովանդակ եւ մակերեսային ուրախութիւնը: Ասատուր Կիզէլեանի գրութեան առթած մտածումները եւ զգացումները կարելի է երկար խորհրդածութիւններու առարկայ դարձնել՝ բան չըսելու եւ տեղ չհասնելու համար: Յետո՞յ: Իրատեսական պարզ հաստատում մը.

ԱԶԳԻ ԳԱԼԻՔ-ը կը կառուցուի: Ներկան է, ինչ որ է, անոր նկատմամբ ինչ ալ ըլլան մեր արժեւորումները, մէկ բան որոշ եղած է եւ է. մարդկութիւնը բաղկացած է մարդոցմէ, որոնք արեւուն տակ տեղ կ'ուզեն, այդ տեղը ունենալ, պահել, անոր տիրութիւն ընել, ինչպէս կ'ընեն անասունները՝ գծելով իրենց կենսատարածքը. մարդոց պարագային, քաղաքակրթութեան յառաջացումը սահմանները եւ ազդեցութեան գոտիները այդպէս են, այդպէս յառաջացած են ազգերը եւ հայրենիքները, որոնք հաւաքական ինքնահաստատման արդիւնք եւ երաշխիք են: Զոյք եղբերը՝ «հաւաքական» եւ «ինքնահաստատում», կը խտանան եւ կ'ապրուին՝ որպէս հայրենիք, քաղաքակրթութիւն-մշակոյթ, ինքնութիւն, համագումար՝ քաղաքականութիւն, որ ազգային իրաւութիւն կը նուաճէ հայրենատիրութեամբ, որպէսզի ազգը մնայ եւ տեւէ, անհետ չկորսուի, չըլլայ սոսկ «հնաբանական» առարկայ:

Մեր անմիջական ներկային մէջ պէտք է պատասխանենք հետեւեալ հարցման. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՈՒՌՔԸ ԿԸ ԳՈՐԾԵ՞Ն ԱԶԳԻ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԼԻԱԿԱՍԱՐ ՎԵՐԱԿԱՆ ԳՆՄԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ: Պէտք է պատասխանել եւ դիրքորոշուիլ իրատեսութեամբ, իրաւ յանձնառութեամբ, առանց ճապկումներու:

Հաւելորութենէ տառապող պէտք է ըլլալ չտեսնելու եւ չհասկնալու համար, որ այսօր հայ ժողովուրդը կանգնած է գոյութեանական աղէտի առջեւ: Երբեմն բեմբասացը կը կրկնէ Շէյքսպիրի «Լինել-չլինել» տարազը: Անհատներ կրնան տեւել, պատշաճիլ, դառնալ հոչակաւոր, տարբեր աշխարհներու մէջ, տարբեր անուններով: Այդքան: Վերջ կրնա՞նք տալ անհատականի եւ հաւաքականի շփոթին: Ազգի անմիջական պատմութիւնը պէտք է թելադրէ այն միտքը, որ ազգը՝ որպէս մէկ ամբողջ, հանրապետութիւն եւ սփիւռք, կը գործէ՞, եւ ինչպէ՞ս, լիակատար վերականգնման առաջադրանքով: Յոգնակիացած սփիւռքը, որ տեսականօրէն ազգի համարների մեծամասնութիւնն է, արհամարհելի եւ արհամարհուած լրացուցիչ հանգամանք պէտք է չըլլայ, պէտք է ըլլար՝ ո՛չ ինքնիրեն համար, ո՛չ ալ Հայաստանի բեկոր տարածքի հանրապետութեան եւ հոն ապրող ժողովուրդին համար: Ինչ կը վերաբերի «սփիւռք» ընկերաքաղաքական եւ մշակութային մարդկային հաւաքականութիւն երեւոյթին, ինչպէս յաճախ կրկնած եմ, հայ քաղաքական միտքին եւ առաջնորդութեան համար, ԱԶԳԻ ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՂՈՒԹԵԱՆ համար, ան կառքին հինգերորդ անիւր չէ, պէտք է ըլլայ, որպէսզի ըլլայ եւ գործէ որպէս ազգի գոյացման լիբրաւ բաղկացուցիչ, ինքզինք պէտք է սահմանէ ըստ ազգի իրաւունքի պաշտպանութեան եւ վերականգնումի՝ յառաջացնելով ուրոյն կազմակերպութիւն, որպէս առաջադրանք ունենալով ազգի եւ հայրենիքի Միացում-Մէկութիւնը, այսինքն սփիւռքը պէտք է հանդէս գայ հայրենիքի եւ ազգի իրաւ տիրութեամբ:

Աւանդութիւն դարձած է սփիւռքը գիտել որպէս բարեսիրական հաստատութիւն, քիչ մըն ալ՝ որպէս քաղաքական խօսքի եւ աղմուկի արձագանգի տուփ, ինչպէս կ'ըլլան նուազարաններու արձագանգի տուփիկները, caisses de résonnance: Այդպէս էր խորհրդային օրերուն, վարժութիւն, որ կը տեւէ, սփիւռքն ալ կարծէք վարժուած եւ գոհացած է այս ազգին յարաբերաբար լուսանցքային դերով: Ընկերաքաղաքական հոլովոյթը այնպէս է, որ արմատներէ առաւել կամ նուազ չափերով հեռացած եւ քաղքենիացած «սփիւռք»-ները սովորաբար կը գոհանան չանհանգստացնող երեւելիութեան եւ էսթեպլիշմընթային այդ դերով:

Սփիւռքը, ըլլալով յոգնակի, ոչ մէկ տեղ եւ ոչ ոքի համար ներկայացուցչութիւն է՝ սկսելով հայկական պետութենէն, հանրապետութենէն, ուր քաղաքականութեան եւ ազգի պատմութեան ընթացքին մէջ ներկայութիւն ըլլալու իրաւունքներ չունի: Աւելի պարզ խօսելով՝ սփիւռքը, հայկական պետութեան հետ եւ պետութիւններու հետ, որպէս հայրենահասնուած գաղթականութիւն խօսելու համար ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅՈՒԹԻՒՆ չունի, ունի գանազան անուններով եւ յաւակնութիւններով ներկայացուցչութիւններ, յաճախ՝ մրցակից եւ զիրար հակասող, զիրար խոչընդոտող եւ ինքնակոչ:

Պարզ խօսելով՝ ազգի կէսէն աւելի համարները դերակատար եւ առաջնորդող քաղաքական ազգակ չէ:

Նկատի ունենալով հայ պատմութեան ներկայ փուլի գոյութեանական սպառնալիքները, հայ քաղաքական միտքը, Հանրապետութիւն եւ տեւաբար յոգնակիացող, սփիւռք(ներ)ը, կրնա՞յ ընել այնպէս, որ հայրենատիրական ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅՈՒԹԵԱՆՈՒԹԵԱՆ օժտուի ԱԶԳԻ ԹՈՒԱԿԱՆ ՄԵԾԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ, գործէ՞

լրացնելով հանրապետութիւն Հայաստանը, որպէսզի ան իրողապէս դառնայ բանիւ եւ գործով ՀԱՄԱՅՆ Հայութեան պետութիւն, ըլլայ յառաջապահ հայ ժողովուրդի անժամանցելի իրաւունքի վերականգնումին եւ անոր դէմ գործուած ՄԵԾ ՈՃԻՐ-ը ՍՐԲԱ ԳՐԵԼՈՒ ՊԱՅՔԱՐԻՆ: Միշտ պէտք է գործել՝ գիտնալով, որ ցեղասպանութիւն եւ հայրենահանում ազգի եւ հայրենիքի երթը կասեցուցած են: Հայ քաղաքական միտքը, գերանցելով ինչ որ թշնամիներ պարտադրած են, քաղաքական համարուած եւ այլ հոգեբարոյական բաժանումները, պէտք է ունենայ Մէկութեւն եւ ՄԻԱՅՄԱՆ առաջադրանք:

Առանց պարտուածի հոգեխոցի տուայտանքներու, համայն հայութիւնը, իր իրաւունքի անշրջանցելի իրաւունքներու վերականգնումը որպէս պատմական-քաղաքական միացեալ եւ միացնող հրամայական ընդունելով, առաջնորդող ներկայացուցչութիւն եւ կամք պէտք է ունենայ:

Կը մտածե՞նք, որ եթէ այդ կամքը չունենայ, ի՞նչ կ'ըլլան հետեւանքները հայ ժողովուրդին եւ անոր հայրենիք Հայաստանի համար, զոր սովորութիւն դարձուցած ենք կոչել «պատմական», ուրկէ հայրենահանուած է ազգը:

Պատմութիւնը փակուած գիրք չէ: Պատրաստ պէտք է ըլլալ այն օրուան համար, երբ պատմութիւնը օղակ կը փոխէ: Ինչպէս օղակ փոխեց Խորհրդային Միութեան փլուզումով: Կարծէք պատրաստ չէինք այդ քաղաքական օղակ փոխելու պահուն, չիրականացուցինք թաղային եւ համայնքային անդին եղող Մէկութիւն-ՄԻԱՅՈՒՄ-ը՝ ե՛ւ ներսը ե՛ւ դուրսը, մնացինք խարխափումի եւ տուայտանքի մէջ, անբովանդակ իշխանատենչութիւններու հարայ-հրոցի աղմուկ իրարանցումի մէջ:

Պէտք չէ հետեւիլ ներսի եւ դուրսի այն բոլոր տեսակի «էսթեպլիշմընթ»-ներուն, որոնք կը գոհանան աթոռ-աթոռակի զուարճութիւններով եւ ազգային գիտակցութիւն եւ ՀԵՌԱԿԱՆ ՍՓՈՒՐՔԸ համայն ազգին:

ԱԶԳԻ ապագան առկայ է իւրաքանչիւր հայու մէջ:

Իրաւ առաջնորդը, առաջնորդող ՄԻՏՔ-ը այդ առկայութիւնը կը վերածեն շնչառութեան, յանձնառութեան եւ միացման:

Կրկին կը մտածեմ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի յայտարարած «ՍՓՈՒՐՔԻ ՏԱՐԻ»-ին մասին:

Իրենք գիրենք քաղաքական առաջնորդութեան կոչած ղեկավարներ եւ մտաւորականներ ինչո՞ւ այդ տարին չդարձուցին վերականգնումի քաղաքական միտքի ճառագայթման հարթակ եւ չիրականացուցին թաղային եւ համայնքային անդին եղող Մէկութիւն-ՄԻԱՅՈՒՄ-ը:

Իսկ միանալու եւ մէկութիւն ստեղծելու համար պէտք է ճանչնալ ՀԱՅ-ը եւ ՀԱՅԵՐ-ը, գիտնալ, թէ ո՞ւր են անոնք՝ որպէս թիւ, եւ բոլոր ճակատներու վրայ որպէս անդրանձնական հոգեբարոյական արժէք եւ յանձնառու ուժ, որ կը նայի եւ կ'ընթանայ ԱԶԳԻ ՎԵՐԱԿԱՆ ԳՆՈՒՄ-ի չզրկվալով ուղիով, առանց հրէի եւ հեթանոսի ետերու, ամէն տեսակի տեղայնութիւններու եւ սարկացումներու տուրք տալու:

Ազգի վերականգնումը ինչպէ՞ս իրականացնել, գերանցելով, մեղմ ըսած, մեր բազմապատիկ եւ անոյ տարբերութիւնները:

Ազգը, ներսը եւ դուրսը, պատրաստ է ՎԵՐԱԿԱՆ ԳՆՈՒՄ-ի, պատրաստ ենք մեր մէջ որպէս ցեց կպած մեծ եւ պզտիկ անկարեւոր կարեւորութիւնները յաղթահարել:

Ինչպէս յաճախ մէջբերելով կը կրկնեմ, այս աշխատանքը այսօ՛ր պէտք է ընել: Զխուսափելով հայելիին առջեւ կանգնելով ինքզինքին հաշուետուութիւն ընելէ, ըլլանք մեծ թէ փոքր, էսթեպլիշմընթ թէ շարքային հայ, ինքնագոհութեան օձի շապիկէն կամ կրիայի ինքնապաշտպանութեան պատեանէն հրաժարելով: Այս վերականգնելու եւ մեծնալու առաջին քայլն է: Անվաւրան պէտք է առնել յաջորդ քայլերը, նոյնիսկ եթէ անոնց համար սուղ գին պէտք է վճարել:

Յրանաւն կը տօնէ ազատութեան, արդարութեան եւ իրաւունքի դարազուլու բացած Պատիւի գրաւումը: Համաշխարհային տարողութեամբ պատմական իրադարձութիւն մը:

Հայն ու հայութիւնը ե՞րբ եւ ինչպէ՞ս պիտի իրականացնեն ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՆ ԳՆՈՒՄԻ ԻՐԱԿ ՄԵԾ ԻՐԱԿԱՆ ԳԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ՝ հեռանալով թաղայինէ, տեղականէ եւ տեղայնականէ:

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Է. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 1, Դեկտեմբեր 2023

ՏԱՌԱՊԱՆՔԸ՝ ՈՒՂԻ ՅԱԻԵՐԺԱԿԱՆ ՓԱՌՔԻ

«Եթէ Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակից կ'ըլլանք, Անոր փառքին եւս մասնակից կ'ըլլանք» (Հռ 8.17):

Պօղոս Առաքեալ հոռմայեցիներուն ուղղած նամակին մէջ կը քաջալերէ իր չարչարակից քրիստոնէայ հաւատացեալներուն, ունենալու յոյս՝ հաւատքի ճանապարհորդութեան ընթացքին: Առաքեալը յաճախ կ'անդրադառնայ այս թեմային իր նամակներուն մէջ, խօսելով՝ դժուարութիւններու, նեղութիւններու, տառապանքի եւ մանաւանդ փորձութիւններու մասին, որոնք կ'ունենանք յաճախ՝ յանուն մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի: Ծիշո՞ղ է, որ հաւատքի ճանապարհորդութիւնը հեզասահ ընթացք չ'ենթադրեր, միշտ առկայ է դժուարութիւնն ու նեղութիւնը եւ յաճախ ցատտ է այդ ճանապարհը, սակայն եւ այնպէս կը վստահեցնէ Առաքեալը, որ մենք առանձին չենք այդ ճանապարհին, մասնակից ենք նաեւ Քրիստոսի չարչարանքներուն, եւ բնականաբար կը նոյնանանք Իր հետ եւ կ'ունենանք յոյսը մասնակից դառնալու Անոր Փառքին:

Հետեւաբար մեր դժուարութիւնները, տառապանքներն ու փորձութիւնները հաւատքի ոսպնեակի մէջէն դիտուած, ուրիշ բան չեն ենթադրէր եթէ ոչ խորացում մեր եւ Աստուծոյ յարաբերութիւններուն մէջ:

Որպէս ճշմարիտ հետեւորդները Քրիստոսի կանչուած ենք նմանելու Իրեն: Տառապանքը անխուսափելի մասն է մեր կեանքին, սակայն միաժամանակ յոյսի փարոս է խոստումը՝ Անոր փառքին մասնակից դառնալու:

Տառապանքը անպայմանօրէն չ'ենթադրէր ինքնին ի սկզբանէ փառքի տանող ճանապարհ, այլ յանուն Քրիստոսի տառապանք յանձն առնելը, Քրիստոսի օրինակով ունենալու տոկունութիւնը եւ դիմանալու տառապանքին, ինքնին մեզ կ'առաջնորդէ հոգեւոր աճման եւ Աստուծոյ հետ յարաբերութեան խորացման եւ առաւել սերտացման:

Մէկ խօսքով տառապանքի եւ դժուարութեան մէջ պէտք է նպատակ որոնել, նմանելու մեր տիրոջ: Այո՛, պէտք է հաւատքով տոկալ ու հանդուրժել՝ համահունչ Քրիստոսի ուսուցումներուն, այն ատեն կարելի է ունենալ աւելի խոր հոգեւոր ըմբռնում եւ գտնել ելքը վերջնական յաւերժական փառքին:

Առաքեալը կ'ըսէ. «Դուք ձեզ շատ երջանիկ համարեցէք, երբ զանազան փորձութիւններու մէջ կ'իյնաք: Գիտցէք, որ փորձութիւնը համբերութիւն կը ծնի, եթէ ձեր հաւատքը փորձին դիմանայ: Իսկ համբերութիւն պէտք է ունենալ մինչեւ վերջ, որպէսզի ամբողջական եւ կատարեալ ըլլաք, եւ ձեզմէ՛ ռեւէ՛ բան չպակսի» (Յակոբոս 1.2-4):

Հետեւաբար պէտք է քաջալերենք միմեանց նոյնանալու Քրիստոսի, եւ մանաւանդ համբերութեամբ, հաւատքով եւ իմաստութեամբ մասնակից դառնալու իր չարչարանքներուն, այն ատեն կը գտնենք ելքն ու ուղին ՅԱԻԵՐԺԱԿԱՆ ՓԱՌՔԻՆ:

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Յիսուս Քրիստոս իր երկրաւոր առաքելութեան ընթացքին, իրեն համար օգնականներ ընտրեց, որոնք սատար հանդիսացան Աստուծոյ բարի լուրին ու Լոյսին տարածման նուիրական աշխատանքին մէջ: Անոնք Առաքեալներ կոչուեցան, որոնք զացին ու տարածեցին Քրիստոսի խօսքը, վկայեցին Անոր մասին եւ դարձան լոյսն ու աղը այս աշխարհին:

Առաքեալները ականատես դարձան Քրիստոսի կատարած բժշկութեանց ու հրաշքներուն: Ականջալուր եղան անոր քարոզներուն ու պատմած առակներուն: Անոնց զօրացուց ըսելով, որ իրենց հետ պիտի ըլլայ մինչեւ աշխարհի վախճանը: Համարձակութիւն տուաւ անոնց, ըսելով, որ դուք պիտի չխօսիք, այլ Սուրբ Հոգին ինք պիտի խօսի ձեր միջոցաւ:

Այս բոլորով հանդերձ, առաքեալները չկորցան հասկնալ ամէն բան: Ժամանակի ընթացքին անոնց մէջ վէճ կը ծագի, թէ ով է մեծը: Յիսուս գիտնալով անոնց մտածումը, մանուկ մը կ'առնէ իր մօտ եւ կ'ըսէ. «Ով որ այս մասնուկը ընդունի իմ անունովս՝ զիս ընդունած կ'ըլլայ, եւ ով որ զիս կ'ընդունի՝ ընդունած կ'ըլլայ զիս զրկողը: Որովհետեւ ով որ ձեր բոլորին մէջ փոքրիկն է, ան է մեծը» (ՂՈՒԿԱՍ 9.48):

Մեր առօրեայ կեանքին ընթացքին, յաճախ մենք ալ կը մտածենք, թէ մեզմէ ով է մեծը: Երբեմն կը փորձենք ուրիշ մը վար առնելով՝ բարձրանալ: Երբեմն կը տառապինք մեծնալու եւ մեծ ըլլալու բարդոյթէն: Երբեմն կը կարծենք, որ ամէն մարդ մեզի պարտաւոր է եւ կը սկսինք անհաշիւ հաշիւ պահանջել: Երբեմն մեծնալու ետեւէն երթալով կը կորսնցնենք նաեւ մեր յարգանքը ուրիշներու նկատմամբ: Բնական է, տկար արարածներ ենք եւ պիտի ունենանք այսպիսի պահեր:

«Ով որ այս մասնուկը ընդունի իմ անունովս՝ զիս ընդունած կ'ըլլայ, եւ ով որ զիս կ'ընդունի՝ ընդունած կ'ըլլայ զիս զրկողը: Որովհետեւ ով որ ձեր բոլորին մէջ փոքրիկն է, ան է մեծը» (ՂՈՒԿԱՍ 9.48): Քրիստոս իր այս խօսքով, կը հրաւիրէ մեզմէ իրաքանչիւրին ըլլալու մանուկի պէս: Խոնարհութեան, հեզութեան ու պարզութեան կը հրաւիրէ Յիսուս: Աստուածորդին կը սորվեցնէ մեզի, թէ պարզութեան մէջ է մեծութիւնը: Խոնարհ մարդը միայն պատիւի կ'արժանանայ: Հեզ ու յարգալից մարդը միայն կը մեծնայ մարդոց աչքին եւ ամէնէն կարեւորը Աստուծոյ աչքին:

Երբ Յիսուս կ'ըսէ փոքր եղէք, ըսել կ'ուզէ քննադատող մի՛ ըլլաք, սիրող եղէք, ազնիւ եղէք, ողորմած եղէք, ներող եղէք, ուրիշները ընդունող եղէք, ձեր բարեկամներուն, ընկերներուն եւ կամ հարգատներուն հետ սիրալիր եղէք: Տօնական այս շրջանին մեզ կը հրաւիրէ դառնալու Աստուծոյ որդիներ, ուրիշները ուրախացնելով: Մեր նմանները, մեր հայրենակիցները բարձրացնելու եւ անոնց կողքին ըլլալու:

Ա՛յս է պատգամը Քրիստոսի: Ազնութեամբ, պարզութեամբ, խոնարհութեամբ եւ սիրալիր մօտեցումով բարձրացնել ուրիշները՝ բարձրանալու Աստուծոյ աչքին:

Հայր Յակոբ

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Ուստի մոռցէ՛ք ձեր հին ինքնութիւնը, այսինքն՝ ձեր նախկին ապրելակերպը, որ խաբուսիկ ցանկութիւններով ապականած էր, վերանորոգուեցէ՛ք հոգիով՝ ձեր մտածելակերպը փոխելով, եղէք նոր մարդ մը՝ Աստուծոյ պատկերին համաձայն ստեղծուած, եւ ապրեցէ՛ք ճշմարիտ կեանքը՝ արդարութեամբ ու սրբութեամբ» (Եփեսացիս 4.22-24):

“You were taught, with regard to your former way of life, to put off your old self, which is being corrupted by its deceitful desires; to be made new in the attitude of your minds; and to put on the new self, created to be like God in true righteousness and holiness.” (Ephesians 4:22-24):

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՍԻՆ

ՇՆՈՐՀՔՆ ՈՒ ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՄԻԱՅՆ ՏԻՐՈՋ ԿԱՌՉԻԼԸ (ԲԱԺԻՆ Բ.)

«Աստուծոյ խոստումներն ու մարգարէութիւնները կը կատարուին զանգան փորձութիւններու եւ դառնութիւններու միջոցաւ, եւ բոլոր անոնք, որոնք միայն Տիրոջ կը կանչին՝ կը փրկուին չարին փորձութենէն»:

Նոյնը պատահեցաւ նաեւ Մովսէսի հետ: Աստուած նախօրօք զայն ճանչցաւ ու իշխան կարգեց, որպէսզի Իսրայէլի ժողովուրդին ազատարարը ըլլայ: Աստուած զայն փարատնին աղջկան որդին դարձուց, եւ ան փարատնին պալատին մէջ թագաւորական հարստութեան ու փառքի շքեղութեան մէջ դաստիարակուեցաւ եւ «Եգիպտոսի ամբողջ իմաստութեամբ կրթուեցաւ» (տես Գործք 7.22): Եւ երբ հասունութեան տարիքը բոլորեց եւ ազդեցիկ դարձաւ, ինչպէս Պօղոս առաքեալ պիտի ըսէ, ան մերժեց այդ բոլոր երեւոյթները եւ նախընտրեց Քրիստոսի սիրոյն յանձն առնել նեղութիւնն ու անարգանքը, քան՝ կարճ ժամանակ մը մեղքերու հաճոյքը վայելել (տես Եբր 11.25):

Մովսէս Եգիպտոսէն փախաւ եւ երկար ժամանակ Մադիամի երկրին մէջ մնալով՝ որպէս հովիւ աշխատեցաւ: Եւ ան՝ որ իբրեւ թագաւորի գաւակ դաստիարակուեցաւ եւ պալատական բարիքներն ու հանգստութիւնը վայելեց, ի վերջոյ, իր ծով համբերութեան շնորհիւ՝ Աստուծոյ համար ընդունելի

ու հաւատարիմ նկատուեցաւ, որմէ ետք միայն Իսրայէլի ազատարարը, առաջնորդն ու թագաւորը եղաւ: Եւ Աստուած ըսաւ Մովսէսի. «Նայէ՛, քեզ փառաւորնիս աստուած ըրի» (Ելք 7.1), եւ իր միջոցաւ Եգիպտոսը բազմաթիւ պատիժներով հարուածեց եւ մեծ ու սքանչելի հրաշքներ ցոյց տուաւ: Եւ, ի վերջոյ, եգիպտացիները նաեւ Կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեց: Ուստի, տես, թէ քանի՛ տարիներ ետք յայտնուեցաւ ու յայտարարուեցաւ Աստուծոյ կամքն ու մտադրութիւնը եւ քանի՛ փորձութիւններէ ու նեղութիւններէ ետք միայն իրականացաւ ու կատարուեցաւ այդ կամքը:

Աբրահամի պարագային ալ, նոյնպէս, բաւական առաջ Աստուած անոր խոստացաւ զաւակ մըր տալ, բայց անմիջապէս չտուաւ, այլ երկար տարիներ շարունակ զայն բազմաթիւ փորձութիւններու եւ նեղութիւններու մատնեց: Սակայն, Աբրահամ այդ բոլորը համբերատարութեամբ կրեց եւ հաւատքով զօրացաւ՝ վստահելով, թէ ան որ խոստացաւ, ճշմարտախօս է եւ չի կրնար ստել, որովհետեւ պիտի կատարէ իր խոստումը: Եւ այսպէս, ան հաւատաց եւ

ստացաւ իր խոստումը:

Նոյնը պատահեցաւ նաեւ Նոյի պարագային: Ան հինգ հարիւր տարեկան էր, երբ Աստուած անոր հրամայեց, որ տապանը շինէ՝ ըսելով, որ ջրհեղեղով պիտի ոչնչացնէ աշխարհը: Աստուծոյ ըսածը անմիջապէս չկատարուեցաւ, այլ՝ հարիւր տարի ետք միայն, երբ Նոյ վեց հարիւր տարեկան էր: Նոյ հարիւր տարի համբերութեամբ սպասեց եւ բնաւ չկասկածեցաւ Աստուծոյ իրեն ըսած խօսքին վրայ, այլ հաւատքով զօրացաւ, վստահ ըլլալով, որ այն՝ ինչ որ Աստուած իրեն ըսաւ, անպայման պիտի կատարուի: Նոյ իր ունեցած սրտի մաքրութեան, արդարութեան, հաւատքին ու համբերութեան շնորհիւ ընդունելի եղաւ Աստուծոյ մօտ, եւ այդ պատճառով ալ թէ՛ ինք եւ թէ՛ իր ամբողջ ընտանիքի անդամները (8 հոգի) փրկուեցան գալիք պատիժէն, որովհետեւ ան անարատութեամբ պահեց Աստուծոյ պատուիրանը:

Մեծն Սուրբ Մակար (ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ 2)

ԱՐԴԻ ՄԱՐԴՈՒՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐԸ

ՄԻԱՔ ՄԵԾԱՐԵՆՑ

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ծաղիկներն ալ զայն ժողովուն ճամբուս վրան՝ Նայումքներուն մէջ ամէնուն եւ ամէն օր:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, եւ ես՝ հանգոյն երփնալուցկի վառող մանկան՝ Ձայն գունաժպիտ տեսնեմ որիչ դէմքի մը վրան:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ձանգակներն ալ զայն կախեմ ամէն դըրան՝ Ու գերթ նարօտ ամէն դըրան զայն պըսակեմ:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ճրագներու ալ զայն բոցեմ բազմաստեղնեան՝ Խաւարին մէջ ամէն երդ ու խրճիթներու:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ձայն սրբասաց իմ հոգեակիս ընեմ խորան՝ Ձայն իմ մտքիս ծըխեմ՝ գերթ խունկ բազմաբուրեան:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ու չըլլայ որ ուրիշներու կոծն ու կական Խեղդել ուզեմ ջրվէժին մէջ դափիս ծայնին:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ու չըլլայ որ ծափիս ծայնին երզը գուժկան Եսիս սենեակն ունենայ՝ ցուրտ առանձնարան:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական. Ու սեղանիս վըրայ դրուած մէն մի նըկան՝ Ձուրք մը խիւղէր գէթ ունենայ թող խաչանիշ:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական, Ու բախեմ զայն սրտիս ժայղին՝ իբրեւ մական՝ Որ բխեցնէ ջուրն աներկմիտ երանութեան:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական. Ձայն ջուրերու վըրայ ձըգեմ իբրեւ ուռկան, Ձայն իբր արօր ակօսներուն ձըգեմ վըրան:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական. Ձայն իբր անձրեւ ցօղեմ ամէն դաշտի վըրան, Ձայն իբր արեւ բաշխեմ ամէն հորիզոնի:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական. Ձայն ընդգրկեմ՝ իտեալին ըլլամ սրկան. Ձայն լաստ ըրած ես Լոյսերու նաւորդն ըլլամ:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական. Ժողովել՝ հոգոյն մէջ ծերերուն, կոյսին, մանկան, Պարզ մարդերուն՝ գեղջուկներուն ու բանտորին:

Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական. Ժողովել՝ հոգոյն մէջ ամէնին, համայնական Հոգոյն ամէն մասնակներուն մէջ՝ ամէն ժամ:

Ճամբաներէն, ու գետերէն, ու դաշտերէն, Անտառներէն, ու լեռներէն, ու ձորերէն, Տանիքներէն, ու տուններէն, ու դուռներէն՝ Տնօր ինծի, Տէր, ուրախութիւնն անանձնական:

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԱՐԺԱՆԻՔԸ

Հայ Առաքելական սուրբ եկեղեցին Սուրբ Ստեփանոսի տօնը կը նշէ Դեկտեմբեր 25-ին, եւ կամ յաջորդ օրը եթէ օրը կիրակի է:

Սուրբ Ստեփանոս, հաւատքով եւ Սուրբ Հոգիով լեցուն ծառայող մարդ մըն էր, բոլոր Մարտիրոսներուն անդրանիկը, Քրիստոսի նախավկան:

Քրիստոս իբրեւ Աստուած աշխարհ գալով ծառայեց, իսկ Ստեփանոս իբրեւ երիտասարդ սարկաւազ, Քրիստոսի օրինակով դարձաւ ծառայութեան անմահ նախատիպը: Դարձաւ անձ մը, որ ոչ միայն քարոզեց խօսքով, այլեւ գործով, կեանքի օրինակով: Անձ մը, որ ոչ միայն սիրոյ մասին խօսեցաւ, այլ այդ սէրը ապրեցաւ Քրիստոսի օրինակով, իր թանկագին կեանքը նուիրելով յանուն ծառայութեան:

Սուրբ Ստեփանոս առաքելներուն կողմէ ընտրուած եօթը սարկաւազներէն մին էր: Սարկաւազները Քրիստոնէական եկեղեցոյ առաջին սպասաւորներն էին: Անոնք աղքատներու եւ կարիքաւոր մարդոց սպասարկութեան պարտականութիւնը ստանձնած էին եւ այդ իսկ պատճառով Սարկաւազ բառը կը նշանակէ սպասաւոր ծառայող, օգնական:

Ծառայութիւնը մարդկային արժանիք մըն է, որ բոլորս ալ կը վայելենք: Որովհետեւ Աստուծոյ նմանութեամբ ու պատկերով ստեղծուած արարածներ ենք, սակայն շատ անգամ կը կորսնցնենք այդ արժանիքը մեր մէջ՝ մեր սկզբունքներուն եւ մեր Եսասիրութեան պատճառով եւ ահա թէ ինչու ծառայութիւնը խոնարհութիւն կը պահանջէ: Սակայն խոնարհ ծառայութիւնը ունի իր սկզբունքները:

Առաջին՝ Սուրբ Հոգիով առաջնորդուիլ, իսկ երկրորդ՝ ամուր հաւատքով ծառայել եւ այդ իսկ պատճառով Անտարանն ալ մեզ կը տեղեկացնէ ըսելով, որ Սուրբ Ստեփանոս այս երկու սկզբունքները կը վայելէր:

Երբ կը ծառայէր, հաւատքով կը կատարէր իր նուիրական աշխատանքը, որովհետեւ կը հաւատար, որ «հաւատքը առանց գործերու մեռած է» (Յկ 2.26): Քաջ էր իր ծառայական դաշտին մէջ, որովհետեւ Սուրբ Հոգին էր զինք առաջնորդողը եւ Սուրբ Հոգիով առաջնորդուող անձ մը երբեք չի վախնար: Վախը կաշկանդելով մեզ կրնայ դէպի անտարբերութեան առաջնորդել, իսկ Սուրբ Հոգիէն բղխող քաջութիւնը դէպի՝ անձնուէր ու հաւատքով առաջնորդուած ծառայութեան, ի սէր Աստուծոյ փառքին եւ ի սէր մարդոց բարիքին:

Տէր Նշան

PRAYER

When we know that we are never alone, we change our strategy for prayer and pray to that which we are already connected to; the highest, most sacred aspect for our own being. If God is everywhere, then there is no place that God is not, including within ourselves. Armed with this awareness, we can pray and ask for nothing but our own moral strength. Instead of asking to be sheltered from danger, we ask for the strength to be fearless. Rather than asking for the removal of pain, we seek the ability to transcend and conquer it. We no longer assume that we know what we need and what will help us in this moment. Yet our experience teaches us that many of the things that we would never have requested have turned out to be the most beneficial.

**WISDOM OF AGES
WAYNE W. DYER**

ԱՌԱԿՍ ՁԻՆՉ ՑՈՒՑԱՆԷ...

ԳԵՏԵՐՈՒՆ ՀՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Լեռներուն պէս, նաեւ գետերէն իւրաքանչիւր ինքզինք առաջնային կը նկատէր ուրիշներէն: Այսպէս Փիտոնը, Գեհոնը, Տիգրիսը, Եփրատը, Կուրը, Արաքսը, Պատատանին եւ ուրիշներ: Մինչ առաջին կը դատուի Յորդանան գետը, Տէրը հոն մկրտուելուն համար:

Այս առակը յարակ է. ճշմարտութիւնը աւելի ուժեղ է քան երեսոյթը:

ԱՂԲԻՒՆԵՐՈՒՆ ՀՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Նոյն փորձութիւնը ունեցան նաեւ աղբիւրները՝ ինչպէս Պարսկաստանի մէջ գտնուող աղբիւր մը որ Նեղոսի դուտար համարուեցաւ, նոյնպէս Անտիոքի, Արիթուայի եւ այլ աղբիւրներ: Բայց պատուական համարուեցաւ ան, որ դրախտը կ'ոռոգէ:

Այս առակը կը նշանակէ, որ իւրաքանչիւր աղբիւր մարդկային իմաստութեան օրինակ է, իսկ դրախտը ոռոգողը՝ Աստուածային իմաստութեան: Որովհետեւ մարդը դրախտն է, ծառերը առաքիւնութիւններ եւ աղբիւրը՝ հոգեւոր գիտութիւն, որ առաքիւնութիւնը կ'ոռոգէ:

ՄԻՒԹԱՐ ԳՕԸ

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ

Կրնան օգնել փոքրիկներուն, որ կարենան հասնիլ Եկեղեցի եւ վայելել տօնական մթնոլորտը:

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

Ինչ է հաատը:

Հաատը, բառին կրօնական առումով, կը նշանակէ ամուր վստահութիւն աստուածային ճշմարտութիւններու վրայ: Իսկ Պօղոս Առաքեալ այսպէս կը սահմանէ հաատը.- «Յուսացուած բաներուն հաստատութիւնն է եւ չտեսնուած բաներուն ապացոյցը կամ ստուգութիւնը» (Երբ 11.1):

Կարելի է հաատալ չտեսնուած բաներու:

Այո: Շատ բան կայ այս աշխարհի մէջ, նոյնիսկ մեր շուրջ, զորս չենք տեսներ կամ չենք կրնար տեսնել, բայց գիտենք եւ կը հաատանք որ կան անոնք:

Կրնան օրինակներ տալ:

Այո: Նախ՝ նիւթական բաներ. զոր օրինակ, մեր չտեսած երկիրներ, քաղաքներ, մարդիկ եւ այլն: Յետոյ՝ բարոյական բաներ, ինչպէս, առաքինութիւններ, յոյսեր, ապագաներ, եւ այլն: Վերջապէս՝ կրօնական ճշմարտութիւններ, զոր օրինակ՝ Աստուած, հոգի, հրեշտակ, եւ այլն, զորս չենք տեսներ, բայց, գիտենք եւ կը հաատանք որ կան:

Հաատը անհրաժեշտ պէտք մըն է մարդոց համար:

Այո: Մարդոց բոլոր գործերը հիմնուած են հաատի վրայ: Այս երկրագունդը, որուն վրայ կ'ապրինք, տիեզերքը կամ համագոյրը, որուն մէջ փոքրիկ մասն է այս երկրագունդը, լին ան այնպիսի իրողութիւններով, զորս չենք տեսներ մենք եւ չենք հասկնար, բայց գիտենք եւ կը հաատանք որ կան:

Կրնան բացատրել թէ Աստուած, որ չի տեսնուիր, իրօք կայ:

Այո: Ամէնէն առաջ մեր խելքն է որ կը սորվեցնէ մեզի, թէ Աստուած կայ: Որովհետեւ այս աշխարհի մէջ չկայ բան մը, որ չունենայ իր հեղինակը կամ պատճառը: Տուն մը, առանց շինողի, չի շինուիր ինքնին: Ժամացոյց մը կամ ռեւէ մեքենայ մը ինքնիրեն չի կրնար գոյութիւն ունենալ: Նոյնպէս այս երկրագունդը, այս տիեզերքը, այս օրիցութեան յայտնի եւ գաղտնի օրէնքներու հեղինակ մը, ստեղծիչ մը, արարիչ մը ունին, որուն անունը մեր լեզուին մէջ ԱՍՏՈՒԱԾ է:

Հաատը միայն Աստուծոյ գոյութիւնը ապացուցանելու համար պէտք է:

Ո՛չ: Մարդիկ իրենց բոլոր կեանքն ու գործը հիմնած են հաատի վրայ: Վաղը կամ ապագան անորոշութիւններ եւ անստուգութիւններ են. բայց մարդիկ հաատըով կ'ապրին, որովհետեւ իրենց բոլոր խորհուրդները եւ աշխատութիւնները վարուան, այսինքն ապագային համար են: Կրնանք ըսել նոյնիսկ, թէ հաատը հոգեկան կարողութիւն մըն է, որ հաասար կերպով չ'արտայայտուիր ամէն մարդու վրայ:

Ինչ է հաատին դերը կրօնի մէջ:

Կրօնը, կրնանք ըսել, թէ նոյնիսկն հաատն է. Որովհետեւ կրօններու ուսումնասիրութիւնը կը սորվեցնէ մեզի, թէ ինչպէս զարգացած է մարդոց հաատալու կարողութիւնը եւ ինչպիսի փոփոխութիւններ անցած է եւ ինչ հանգրուաններու է հասած՝ սկիզբէն մինչեւ այսօր:

Հաատի վերաբերեալ խնդիրներու մասին խօսելու ատեն, որ կէտին պէտք է ուշադրութիւն ընել:

Պէտք է ուշադրութիւն ընել, որ հաատը չ'փոխուի նախապաշարումներու հետ:

Ինչ է նախապաշարումը:

Նախապաշարումը տգէտ, ռամիկ մարդկութեան մէջ տիրող սխալ համոզումներու, կանխակալ կարծիքներու ամբողջութիւնն է, որոնց ծագումը ինն է, եւ որոնք, շատ կողմերով, կը շփոթուին հաատի հետ:

Մենք հայերս ալ ունինք նախապաշարումներ:

Անշուշտ ունինք: Հայեր բացառութիւն չեն կազմեր մարդկութեան մէջ: Նախապաշարումներ այնչափ կը շեշտուին որչափ մարդիկ չեն լուսաւորուիր ճշմարիտ հաատի լոյսով եւ ճշմարիտ կրօնի մը գիտութեամբ:

Ինչ է ուրեմն կրօնի մէջ նախապաշարումներէ զերծ մնալու միջոցը:

Պէտք է առաջնորդուիլ քրիստոնէական կրօնի սկզբունքներով, որոնց աղբիւրն է Նոր Կտակարանը, եւ մասնատրապէս Սուրբ Աւետարանը:

Որովհետեւ «Ճշմարիտ Աստուածապաշարութիւնը ո՛չ անհաւարտութիւն մըն է եւ ո՛չ ալ սակարկութիւն մը՝ անձնական արժանիքներ ստեղծելու համար իրեն, որ կը պակսին անոնք. այլ է՛ այն, ինչ որ աւանդական կամ փոփոխ կանոնապահութենէ մը անդին կ'անցնի ու կը ներշնչէ հեղինակի հոգեկան այն խորհրդաւոր բերումներուն, որոնք առանց զինքը զրկելու երկրաւոր կեանքի մը իրական պահանջումներէն, մօտ կը փակին Աստուծոյ պաշարումներին» (Եղիշէ Արք. Դուրեան):

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ
ԲԱՐՔԸ Ա. ԿԱՌՈՂԻԿՈՍ

ԱՐՔԱՅՈՒԹԵԱՆ ԵՐԹԱԼՈՒ ԳԱՂՏԻՔՆԵՐԸ

Արքայութիւն երթալու համար պէտք է.

1. Փախչիլ մեղքի առիթներէն:
2. Պահել զգայարանքները, մանաւանդ այգերը:
3. Հեռու կենալ չար ընկերներէ:
4. Ստէպ աղօթել, մանաւանդ փորձութեան ատեն:
5. Ստէպ խոստովանիլ եւ հաղորդուիլ:
6. Մտածել մահուան, դատաստանի, դժոխքի եւ արքայութեան վրայ:
7. Ամէն տեղ եւ ամէն ժամանակ մտածել թէ Աստուած մեզ կը տեսնէ:
8. Միշտ եւ միշտ հետեւիլ խղճի ձայնին, որ մեզի Աստուծոյ կամքը ցոյց կու տայ:
9. Կարդալ հոգեւից գիրքեր մանաւանդ Աւետարանը:
10. Կարդալ սուրբերու վարքեր եւ նմանիլ իրենց:

ԻՆՉՈ՞Ւ ԿԸ ԽԱՉԱԿԵՔԵՆՔ:

Սկզբնական շրջանին խաչը խորհրդանշէ էր մահուան, չարարանքի ու անարգանքի: Իսկ Քրիստոսի զոհաբերումէն ետք, Խաչը քրիստոնէաներու համար դարձաւ յարթանակի ու պարծանքի նշան:

Խաչակնքելը Ընդհանրական Եկեղեցոյ հնաւանդ ու սրբազան ծիսական արտայայտչածն է, որ քրիստոնէաներու մօտ սկիզբ առած է դեռեւս առաքելական ժամանակներէն: Հաւատացեալը կը խաչակնքէ եկեղեցոյ արարողութիւններու ընթացքին, եկեղեցի մտած ու ելած ատեն, սրբանկարներու դիմաց աղօթելու, Ս. Հաղորդութիւն ստանալու, Աւետարանի ընթերցանութեան, խնկարկութեան, պատարագիչ քահանայի խաչակնք օրհնութեան կամ ռեւէ սրբութեան մօտենալու ատեն, ինչպէս նաեւ՝ վտանգի, վախի ու փորձութեան պահերուն՝ Աստուծոյ օգնութիւնը եւ Ս. Խաչին պահպանութիւնը խնդրելով:

Ուստի երբ կը խաչակնքենք, կը նշանակէ թէ մեր ամբողջ մարմինը, սիրտն ու հոգին Ս. Խաչին նշանովը կը կնքենք, որպէսզի չարը չկարենայ մեր վրայ յարձակիլ, մեզ ընկճել, նեղել կամ վրասել: Նաեւ խաչակնքելով կը յայտարարենք մեր քրիստոնէական հաւատը, ու կը դաւանինք Ամենասուրբ Երրորդութիւնը՝ Հայրը, Որդին եւ Սուրբ Հոգին, ու ապա մեր անձերը աղօթելու կը պատրաստենք:

ԴԱԻԹ ԵՒ ԳՈՂԻԱԹ

Փղշտացիները խրախնայեցան թշնամիներն էին: Օր մը անոնց բանակը կոտի ելաւ Սաւուրի բանակին դէմ: Անոնց հրամանատարը Գողիաթ անունով ամբարտաւան հսկայ մըն էր:

- Ով խրախնայեցան, ձեր ամենամոծող գինուրը կրնայ կոտիլ դէմս: Եթէ ինձի յարթ, մենք կը դառնանք ձեր ծառաները. իսկ եթէ ես յաղթեմ, դուք կը ծառայէք ինձի: Թող զայ տեսնեմ:

Սաւուրի գինուրները շատ վախցան: Այնտեղ էր նաեւ Դաւիթը. երբ տեսաւ Գողիաթը, ըսաւ.

-Ես կը կոտիմ, եւ գիտեմ որ Աստուած ինձի կ'օգնէ:

Դաւիթին տուին թագաւորի զգեստը եւ սուրը: Դաւիթի համար անոնք շատ ծանր էին: Գնաց գետին հաւաքեց ինչպէս հատ քար ու կանգնեցաւ հսկային դիմաց, որ սկսաւ ծիծաղիլ, տեսնելով փոքրիկ գինուրը:

Դաւիթը քար մը դրաւ պարսաւտիկին մէջ ու հարուածեց Գողիաթի ճակատին, հսկան գետին տապալեցաւ: Փղշտացիները երբ տեսան իրենց հրամանատարին սպաննութիւնը, անմիջապէս փախան:

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ
ԿԻՐԱԿԼՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՅԻ ԱՆԿԱԵՐՏԻՆ ԳՐՔՈՅԿԸ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐԸ (ՄԱՏԹԵՈՍ 5.3-12)

Երանի՛ հոգիով աղքատներուն, որովհետեւ անոնց է երկինքի արքայութիւնը:

Երանի՛ սգաւորներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծմէ՛ մխիթարութիւն պիտի գտնեն:

Երանի՛ հեզերուն, որովհետեւ անոնք պիտի ժառանգեն երկիրը:

Երանի՛ անոնց, որոնք արդարութեան քաղցն ու ծարաւը ունին, որովհետեւ անոնք պիտի յագեան:

Երանի՛ ողորմածներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծմէ՛ ողորմութիւն պիտի գտնեն:

Երանի՛ անոնց, որոնք սիրտով մաքուր են, որովհետեւ անոնք զԱստուած պիտի տեսնեն:

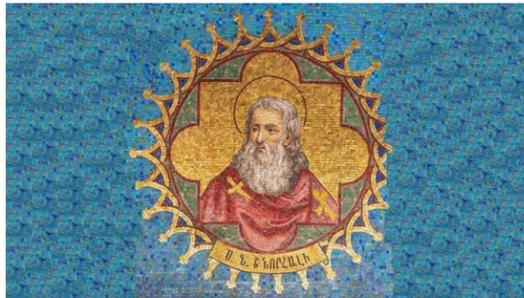
Երանի՛ անոնց, որոնք խաղաղութեան հաստատումին համար կ'աշխատին, որովհետեւ անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին:

Երանի՛ անոնց, որոնք կը հալածուին արդարութեան համար, որովհետեւ անոնց է երկինքի արքայութիւնը:

Երանի՛ ձեզի, երբ մարդիկ նախատեն եւ հալածեն ձեզ, կամ ստելով՝ ձեր մասին ամէն տեսակի զրպարտութիւն ընեն իմ հետեւորդներս ըլլալու համար: Յնձացէք եւ ուրախացէք, որովհետեւ ձեր վարձատրութիւնը մեծ է երկինքի մէջ: Յիշեցէք որ նոյն ձեռով հալածանքի ենթարկուեցան ձեզմէ՛ առաջ ապրող մարգարէներն ալ:

ԱՂՕԹՔ ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՆԵՐՍԵՍ ԸՆՈՐՀԱԼԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸՆ

Դուն՝ Յիսուս, Հօր իմաստութիւնը, իմաստութիւն տուր ինձի՝ որ ամէն ժամ բարի բաներ խորհիմ, խօսիմ եւ գործեմ քու ներկայութեանդ. չար խորհուրդներէ, խօսքերէ եւ գործերէ փրկէ՛ զիս. եւ ողորմէ՛ քու արարածներդ եւ ինձի՝ բազմամեղիս:

Ô Jésus, Sagesse du Père, donne-moi la sagesse de penser, de proclamer et d'accomplir le bien en Ta présence, a toute heure; délivre-moi de toute pensée, parole et action perverses, et aie pitié de tes créatures et de moi, si grand pécheur.

O Jesus, wisdom of the Father, grant me the wisdom to always think, speak, & do what is good in your sight; deliver me from every evil thought, word & deed, & have mercy on all your creatures & on me, a grave sinner!

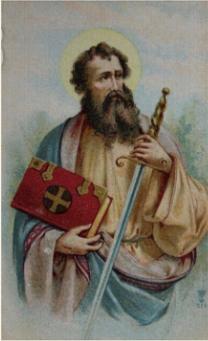

ՍՈՒՐԻ ԱՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱԽԱՍԱՐԿԱՒԱԳ

Ս. Ստեփանոս նախավկայ, անդրանիկ վկան է որ իր արհիւրը թափեց Յիսուս Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին վկայելով: Յիսուսի 72 աշակերտներէն մէկը որ ուրիշ 6 հոգիներու հետ նախնական եկեղեցին (Պետրոս առաքելի առաջնորդութեամբ) կարգեց եկեղեցւոյ սեղանի սպասատր, այսինքն՝ սարկաւագ:

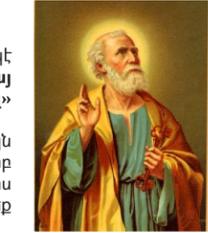
ՍՈՒՐԻ ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Ս. Պօղոս առաքել Պօղոս առաքել, Յիսուսի 12 առաքելներէն մէկը էր: Բուն անունով Սօղոս կամ Ասաուր, հրեայ բարեկեցիկ ընտանիքի մը զաւակն էր եւ դաստիարակուած էր ըլլալու կարծր եւ օրինապահ հրեայ մը, որ պայքարէր քրիստոնէութեան տարածման դէմ: Չորս անտարաններուն մէջ ունէ ակնարկութիւն չկայ Պօղոսի մասին: Կ'արժէ յիշել թէ Աստուածաշունչին մէջ Սօղոսի մասին առաջին ակնարկութիւնը կը տեսնենք Գործք Առաքելոց գիրքի 7.58-ին մէջ եւ կը կարդանք նաեւ թէ «Ստեփանոսի քարկոծումը պահանջողներէն մէկն ալ Սօղոսն էր» (Գործ 8.1):

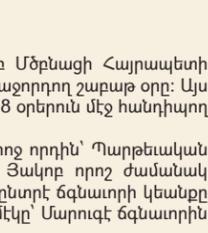
ՍՈՒՐԻ ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Բուն անունով Սիմոն, ան Յիսուսի կողմէ Կեփաս՝ Պետրոս (Յի 1.42) անուանուեցաւ: Պետրոս կը նշանակէ վեմ, ժայռ: Յիսուս զայն Պետրոս կը կոչէ ըսելով. «Քեզի կ'ըսեմ՝ թէ ժայռ ես դուն, եւ այդ ժայռին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս, զոր մահն անգամ իր ամբողջ զօրութեամբ պիտի չկրնայ յաղթահարել» (Մտ 16.18): Ս. Պետրոս այն առաքելն էր, որ Յիսուսի ձեռնադրութենէն ետք երեք անգամ ուրացաւ զԱյն (Մտ 26.69-75): Ան կը վերականգնուի իր պաշտօնին մէջ, Քրիստոսի հրաշափառ Յարութենէն ետք երբ Յիսուս երրորդ անգամ ըլլալով կ'երեմի աշակերտներուն: Յիսուս երեք անգամ կը հարցնէ Ս. Պետրոս Առաքելին, եթէ կը սիրէ զինք: Պետրոս Առաքել երեք անգամ կը պատասխանէ «Այո Տէր» եւ երեք անգամ Յիսուս զայն կը պատուիրէ, որ արածէ անոր ոչխարները (Յի 21.15-19): Ս. Պետրոս առաքել գրած է երկու ընդհանրական նամակներ, որոնք մաս կը կազմեն Նոր Կտակարանին: Առաջին նամակը՝ ուղղուած է «Աստուծոյ ընտրեալներուն», այսինքն՝ քրիստոնէաներուն: Անոր գլխաւոր նպատակն է քաջալերել ընթերցողները, որոնք իրենց քրիստոնէական հաստատեցողութեան համար հալածանքներու եւ նեղութիւններու դիմաց կը գտնուին: Ինչպէս նաեւ կը պահանջէ, որ ընթերցողները իրենց հաստատեցողութեան մէջ միշտ արթուն եւ պատրաստ ըլլան, սուրբ կեանքով եւ անկեղծ եղբայրութեամբ ապրին, եւ կենդանի տաճարներ ըլլան՝ ամբողջ հաստատուած Քրիստոսի ժայռին վրայ: Երկրորդ նամակը՝ ուղղուած է առաջին դարու քրիստոնէաներու լայն շրջանակի մը՝ նպատակ ունենալով պայքարիլ ստառ ուսուցանողներու տարած աշխատանքին դէմ: Մոլորեցնող ուսուցումներէ եւ անպարկեշտ կենցաղէ հեռու պահելու համար քրիստոնէաները, առաքելը կոչ կ'ուղղէ անոնց որ կառչած մնան Աստուծոյ եւ Յիսուս Քրիստոսի: Ան իր առաքելութիւնը կը ծաւալէ Պոնտոսի, Գաղատիայի, Բիթանիայի, Կապադովկիայի, Ասիայի եւ Հռոմի մէջ, ուր կը նահատակուի գլխավոր խաչելութեամբ:

Ս. ՅԱԿՈՒԲ ՄԾԲՆԱՅԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏՍ

Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ տօնացոյցին համաձայն Սուրբ Յակոբ Մծբնացի Հայրապետի յիշատակը կը տօնուի ամէն տարի Յիսնակի երրորդ Կիրակի օրուան յաջորդող շաբաթ օրը: Այս կը նշանակէ թէ Սուրբ Յակոբի տօնը կը յիշատակենք Դեկտեմբեր 12-18 օրերուն մէջ հանդիպող Շաբաթ օրը: Սուրբ Յակոբ ծնունդով ասորի էր եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի հորաքրոջ որդին՝ Պարթեական տոհմէն: Անոնք միասին դաստիարակուած էին Կեսարիոյ մէջ: Ս. Յակոբ որոշ ժամանակ ապրած էր Պարսկաստանի արքունիքին մէջ, սակայն հետագային կ'ընտրէ ճգնաւորի կեանքը եւ Ս. Հոգիին ներգործութեամբ կ'ուղղուի Մծբնի քաղաքի վանքերէն մէկը՝ Մարուզէ ճգնաւորին մօտ: Երբ ան լեռներէն իջաւ մարդոց մօտ, տեղեկացաւ թէ Մծբնի շրջակայքի բնակիչները թէւ զարծի եկած են, սակայն ծարարանքով կը վերաբերին համաշխարհային ջրհեղեղին եւ Նոյեան տապալի պատմութեան: Հետեաբար Սուրբը ճամբայ ինչպէս դէպի Արարատ լեռ: Ան կ'ուզէր գտնել տապալէն կտոր մը եւ բերել ժողովուրդին անոնց անհատութիւնը փարատելու համար: Բայց լեռան գագաթը չհասած, Սուրբը կը քնանայ եւ Տիրոջ հրեշտակը հրաշքով մը Նոյեան Տապալէն խաչացեալ կտոր մը կը բերէ եւ կը դնէ Անոր գլխուն տակ: Մասնակցած է Նիկիոյ մէջ կայացած տիեզերական ժողովին 325 թուականին: Մծբնի աթոռին համար ծնունդորդած է եպիսկոպոս: Այս մասին մարգարէացած էր Մարուզէ ճգնաւոր: Հայ մատենագրութեան մէջ յայտնի են իր 22 ճառերէ բաղկացած «Ձգօս» գիրքը: Ս. Գրիգոր Նարեկացիին հիացող մը եղած է Յակոբ Մծբնացի Հայրապետին, որուն նուիրած է իր ներբողական գրութիւններէն մէկը: Սուրբ Յակոբին նուիրուած «Յաղթող եւ Սուրբ Հայրապետ» անունով գեղեցիկ շարական մը գրուած է: Այս շարականը հասանաբար գրուած է այն դէպքին առիթով որ կը պատմուի թէ պարսից Շապուհ Բ. թագաւորը աշխարհածալայ իր արշաւանքներուն ընթացքին կը հասնի Մծբնի ու զայն կը պաշարէ 70 օրեր շարունակ: Շնորհիւ Ս. Յակոբի քաղաքին ներսէն կազմակերպած միջոցառումներուն, ան անկարող կ'ըլլայ գրաւելու Մծբնը:

ՈՐԴԻՔ ՈՐՈՏՄԱԼ

Յիսուս Քրիստոսի երկու աշակերտները՝ Ս. Յակոբոս Առաքել եւ Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ, իրենց բուն խառնուածքին պատճառաւ (Մր 3.17, Մր 10.35-41, Ղկ 9.54), Յիսուս Քրիստոսի կողմէ կոչուած են «Որդիք Որոտման»:

Ս. ՅԱԿՈՒՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Ս. Յակոբոս Առաքել գալիլեացի ձկնորս մըն էր, որ իր եղբոր՝ Յովհաննէսի հետ կանչուած է՝ տասներկու առաքելներուն մաս կազմելու: Պետրոսի հետ միասին, անոնք առաքելներու կորիզը կազմած են, ակնատես ըլլալով Յայրոսի աղջկան յարութեան, Այլակերպութեան եւ Գեթսեմանի պարտէզի մատուցութեան: Առաքելը շատ եռանդուն էր, գործունեայ, մեծ սէր եւ նախանձախնդրութիւն ունէր Յիսուսի հանդէպ եւ դարձաւ Հրեաներու ատելութեան զոհը: Ս. Յակոբոս առաքելներէն առաջինն էր, որ 44 թուականին նահատակուեցաւ՝ Հերովդէս Ագրիպասի հրամանով (Գործ 12:1-2): Սպանիոյ հովանատր սուրբն է եւ, ըստ ասանդութեան, անոր մարմինը Երուսաղէմէն տարուած է Սանթիակո տէ՛ Գոմփոստելա, որ մօտ հազարամեակէ մը ի վեր ուխտագնացներու ժողովրդական հասցէ մը եղած է: Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ ալ ձկնորս էր: Մինչեւ Յիսուսի հետեւիլը, կը հետեւէր Յովհաննէս Մկրտիչին: Ան Յիսուսի ամենասիրելի առաքելն էր եւ հետեւեցաւ իրեն մինչեւ Գողգոթա: Իսաչին վրայէն Յիսուս իրեն յանձնեց իր մօր հոգատարութիւնը: Իր եղբոր Յակոբոսի եւ Պետրոսի հետ ան դարձաւ Երուսաղէմի եկեղեցւոյ սիններէն մէկը: Հետագային, իր գործունէութեան վայրը հանդիսացաւ Եփեսոսի եկեղեցին: Տիրոջ կամքով, Յովհաննէս Առաքել միւս առաքելներէն աւելի ապրեցաւ եւ վախճանեցաւ 94 տարեկանին: Անոր քարոզներուն կորիզը կը կազմէ սէրը (Ա. Յի 2.5, Ա. Յի 2.10, Ա. Յի 2.15-16, Ա. Յի 3.1, Ա. Յի 3.11, Ա. Յի 3.14, Ա. Յի 3.16, Ա. Յի 3.18, Ա. Յի 4.7-21, Բ. Յի 1.5-6): Ան գրած է Աւետարան մը, երեք ընդհանրական նամակներ, եւ Յայտնութեան գիրքը:

ՏՕՆԱՑՈՅՑ - ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- Ուրբ. 1 Դեկտեմբեր – Պահք:
Շբթ. 2 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց Առաքելոցն եւ Առաջին Լուսաւորչացն մերոց՝ Թադէոսի եւ Բարթողիմէոսի:
Կիր. 3 Դեկտեմբեր – Բ. Յիսնակի:
Բշ. 4 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Գեներիոսի Եպիսկոպոսին եւ Մերկիտիոսի զինաւորին: Եւ Սրբոց՝ Յակովկայ եւ Իրաւափառայ:
Գշ. 5 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոյն Աբգարու նախավկայ եւ անդրանիկ հաւատացեալ թագաւորին մերոյ:
Դշ. 6 Դեկտեմբեր – Պահք:
Եշ. 7 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց հարցն Եգիպտացոց՝ Պօղոսի, Պօղայ, Մակարայ, Եագրի, Յովհաննու Գբեցոյն, Յովհաննու Կարճահասակին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի, եւ այլոց սրբոց հարցն:
Ուրբ. 8 Դեկտեմբեր – Պահք:
Շբթ. 9 Դեկտեմբեր – Տօն Յղութեան սրբոյ Կուսին Մարիամու ՚ի լմենայէ:
Կիր. 10 Դեկտեմբեր – Գ. Յիսնակի:
Բշ. 11 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Մինասայ, Երմոզիեայ, Եգրափոսի եւ կամաւոր աղքատացն՝ Յովհաննու եւ Ալեքսիանոսի:
Գշ. 12 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Կուռնելիոսի հարիւրապետին, Շմաւոնի՝ ազգականին Քրիստոսի որ խաչեցաւ յերուսաղէմ, Պողիկարպոսի հայրապետին Ջմիւռնիոյ եւ սրբոց վկայիցն, որք լկրեւելս կատարեցան:
Դշ. 13 Դեկտեմբեր – Պահք:
Եշ. 14 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Եստոռատիոսի, Օքսենտիոսի, Եգիւնէոսի, Ուրեստեսի եւ Մարդարիոսի:
Ուրբ. 15 Դեկտեմբեր – Պահք:
Շբթ. 16 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին, Մարուզի Ծգնաւորին եւ Մելիտոսի Եպիսկոպոսին:
Կիր. 17 Դեկտեմբեր – Դ. Յիսնակի:
Բշ. 18 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց Հայրապետացն՝ Իգնատիոսի, Ադդէի եւ Մարուբայի:
Գշ. 19 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Թէոպոմպայ Եպիսկոպոսին եւ Թէոփայ վկային, եւ չորից զինաւորացն՝ ԲԱստի, Եսեթի, Եսիքի եւ Բասիլիդեայ:
Դշ. 20 Դեկտեմբեր – Պահք:
Եշ. 21 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց Կուսանացն՝ Ինդրոսի եւ Դոմնայի, Գղերիկոսի քահանային, եւ երկուց բիւրուցն՝ որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացոց:
Ուրբ. 22 Դեկտեմբեր – Պահք:
Շբթ. 23 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց՝ Դաթի մարգարէին եւ Յակոբայ Տեանտեղքօր Առաքելոյն:
Կիր. 24 Դեկտեմբեր – Ե. Յիսնակի:
Բշ. 25 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոյն Ստեփանոսի նախասարկաւագին եւ առաջին մարտիրոսին:
Գշ. 26 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց Առաքելոցն՝ Պետրոսի եւ Պօղոսի:
Դշ. 27 Դեկտեմբեր – Պահք:
Եշ. 28 Դեկտեմբեր – Տօն Սրբոց Որդոցն Որոտման՝ Յակոբայ Առաքելոյն եւ Յովհաննու Աւետարանիչն:
Ուրբ. 29 Դեկտեմբեր – Պահք:
Շբթ. 30 Դեկտեմբեր – Ա. Օր Պահոց Ծննդեան: Տօն Սրբոց՝ Բարսղի Հայրապետին եւ եղբոր նորին Գրիգորի Նիսացոյն, Սեղբեստրոսի Հռովմայ Հայրապետին եւ Աբբայ Եփրեմի Խուրին Անուոյ:
Կիր. 31 Դեկտեմբեր – Զ. Յիսնակի: Բ. Օր Պահոց Ծննդեան:

ՍՈՒՐԻ ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԵՆՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Քրիստոսի լոյսը Հայաստան բերող երկրորդ աշակերտը եղաւ Բարթողիմէոս առաքել եւ արդարեւ Հայ եկեղեցւոյ կողմէ Ս. Թադէոս առաքելին հետ կոչուեցաւ «Առաջին Լուսաւորիչ»: Բարթողիմէոս առաքել Յովհաննու անտարանին մէջ ճանչցուած է Բաթանայէ անունով: Ան իր առաքելութիւնը կը ծաւալէ Պարսկաստանի մէջ, ուր կը քարոզէ քրիստոնէութիւնը եւ շատեր դարձի կը բերէ: Ան Պարսկաստանէ կ'անցնի Հայաստան, ուր Թադէոս առաքելին հետ կը քարոզէ քրիստոնէութիւնը: Բարթողիմէոս կը հասնի արքունիք, դարձի կը բերէ նաեւ Սանատրուկ թագաւորին քոյրը եւ թագաւորէն ձեռքաւարելով կը չարչարուի ու մորթագերծ ըլլալով կը նահատակուի:

ՍՈՒՐԻ ԹԱԴԷՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Քրիստոսի լոյսը Հայաստան բերող առաջին աշակերտը եղաւ Թադէոս առաքել եւ արդարեւ Հայ եկեղեցւոյ կողմէ Ս. Բարթողիմէոս առաքելին հետ կոչուեցաւ «Առաջին Լուսաւորիչ»: Ան Աւետարաններուն մէջ զանազան անուններով կը յիշուի: Ճանչցուած է որպէս Դեթէոս, որ անուանուեցաւ Թադէոս (Մտ 10.3), Յակոբոս՝ Յոդայի եղբայրը (Ղկ 6.16), Յոդա՝ ոչ Իսկարիովուացի (Յի 14.22) եւ Յուդա Յակոբեան (Գործ 1.13): Թադէոս առաքել նախ կու գայ Եդեսիա, ուր կը բժշկէ Աբգար թագաւորը, որ Քրիստոսի նամակ դրկած էր եւ Անկէ բժշկութիւն խնդրած: Ապա կ'անցնի հայոց սահմանները, ուր կը քարոզէ քրիստոնէութիւնը եւ հրաշքներ կատարելով շատեր դարձի կը բերէ: Ան կը յաջողի նաեւ արքունիք հասնիլ: Օրոտան թագաւորն էր Սանատրուկ: Այնտեղ կը քարոզէ Քրիստոսի փրկութեան Աւետարանը: Հայոց թագաւորին դուստրը՝ Սանդուխտ կոյս կը լսէ Քրիստոսի մասին եւ իր կեանքը ամբողջութեամբ կը նուիրէ Անոր եւ քրիստոնէայ կը մկրտուի: Այս լսելով հայոց արքան կը զայրանայ եւ բազմաթիւ չարչարանքներ է զայն դարձի բերելու աշխատանքէն յուսահատ՝ կը նահատակէ կոյսը: Սանատրուկ թագաւոր, մեծապէս վշտացած իր դստեր նահատակութեամբ, կը հրամայէ ձեռքաւարել Թադէոս առաքելը եւ անտանելի չարչարանքներու ենթարկելէ ետք զայն եւս նահատակել կու տայ: Թադէոս առաքել կը նահատակուի Պարսկաստանի Ատրպատական գաւառի արեւմտեան կողմը՝ Արագոյ մէջ եւ այնտեղ կը թաղուի: Այժմ սուրբին գերեզմանին վրայ հոյակապ եկեղեցի մը կառուցուած է, ուր ամէն տարի սուրբին տօնին առիթով հանդիսարու Ս. Պատարագ եւ մեծաշուք ուխտագնացութիւն կը կատարուի:

International Court of Justice orders Baku to ensure safe return of Artsakh residents

THE HAGUE—The International Court of Justice on November 17 ordered Azerbaijan to ensure the “safe and unimpeded” return of individuals who left Artsakh after September 19, when Azerbaijan launched a massive attack on Artsakh forcing the exodus of more than 100,000 Armenians from their homes.

The ICJ’s order was in response to Armenia’s application for what are known as “special measures.”

The ICJ, which is the United Nations’ highest judicial body, said that Azerbaijan “shall refrain from taking any actions directly or indirectly aimed at or having the effect of displacing the remaining ethnic Armenians from Nagorno-Karabagh, or preventing the safe and expeditious return to their homes of persons displaced in the course of the recent military attack, including those who have fled to Armenia or third States, while permitting those who wish to leave Nagorno-Karabagh to do so without any hindrance.”

The court said that Azerbaijan’s actions on September 19 took place under “the long-standing exposure of the population of Nagorno-Karabagh to a situation of vulnerability and social precariousness,” referring to Baku’s 10-month blockade of the Lachin Corridor.

In its ruling, the ICJ also re-

called its other ruling regarding the blockade noting that “the residents of this region have been severely impacted by the long-lasting disruption of the connection between Nagorno-Karabagh and Armenia via the Lachin Corridor.”

The ICJ said that Azerbaijan must ensure that “persons who have left Nagorno-Karabagh after 19 September 2023 and who wish to return to Nagorno-Karabagh are able to do so in a safe, unimpeded and expeditious manner; ensure that persons who remained in Nagorno-Karabagh after 19 September 2023 and who wish to depart are able to do so in a safe, unimpeded and expeditious manner; and ensure that persons who remained in Nagorno-Karabagh after 19 September 2023 or returned to Nagorno-Karabagh and who wish to stay are free from the use of force or intimidation that may cause them to flee.”

This interim decision will be finalized once Armenia has been allowed to comment on the ruling.

During Azerbaijan’s blockade of Artsakh, the ICJ ordered Baku to “ensure unimpeded movement along the Lachin Corridor.”

Azerbaijan ignored that order, despite numerous calls from the United States and the European Union and its member states.

Azerbaijan proposes direct one-on-one peace talks with Armenia

BAKU—Azerbaijan has proposed to negotiate a peace treaty with Armenia through direct, one-on-one, negotiations at a mutually acceptable venue that includes the border between the two countries.

The proposal comes as Yerevan announced on November 21 that it has submitted another proposal to Baku on the peace agreement.

“Azerbaijan is ready for direct bilateral negotiations with Armenia for the early conclusion of a peace agreement,” Azerbaijan’s Foreign Ministry said in a statement.

“We believe that the two countries should decide the future of their relations together. This stagnation in negotiations does not contribute to the stability of the region,” it added.

“The responsibility for the continuation of the peace process, including the choice of a mutually acceptable venue or the decision to meet at the state border, belongs to the two countries,” said the Azerbaijani statement, which also urged Armenia to “avoid new unnecessary delays.”

Azerbaijan has been avoiding mediation efforts from the West, including overtures from

the United States and France. Baku canceled scheduled talks in Washington between the foreign ministers of the two countries, which was to be hosted by Secretary of State Antony Blinken.

President Ilham Aliyev of Azerbaijan also did not attend scheduled EU-mediate talks with Prime Minister Nikol Pashinyan in Granada, Spain last month, yet he demanded the “return” of eight Azerbaijani villages “occupied by Armenia.”

In its statement regarding the new proposals, Armenia’s foreign ministry said that Yerevan “remains committed to concluding and signing a document on normalization of relations based on previously announced principles.”

Yerevan’s statements followed Pashinyan’s remarks at the OSCE Parliamentary Assembly in Yerevan, where he urged Baku to commit to publicly commit to the key principles for the peace treaty, that include the recognition of each other’s territorial integrity, the delimitation of borders based on a 1991 treaty and the opening of regional trade routes.

In recent statement, Baku rejected mediation efforts by the U.S. and France for their so-called “pro-Armenian” bias.

U.S. Senate unanimously adopts bill blocking U.S. military aid to Azerbaijan

WASHINGTON — Michigan Senator Gary Peters led the unanimous U.S. Senate passage of the “Armenian Protection Act of 2023” (S.3000) which aims to block all U.S. military assistance to Azerbaijan by removing President Biden’s authority to waive Section 907 of the FREEDOM Support Act for Fiscal Years 2024 and 2025.

The vote comes in response to mounting pressure from the Armenian National Committee of America, Congressional allies, and a diverse coalition of pro-Armenian civil society advocates in the face of Azerbaijan’s genocidal ethnic cleansing of Artsakh’s Christian Armenian population.

“We thank Senator Peters for his leadership and welcome the Senate’s adoption of S.3000 as a first step toward holding Azerbaijan accountable for its genocide of Artsakh and deterring renewed aggression toward Armenia,” said ANCA Executive Director Aram Hamparian.

“For his part, President Biden — given his role in arming Azerbaijan’s ethnic-cleansing of Artsakh — needs to do far more at this point than simply signal a willingness to enforce an existing U.S. statute, for example, by leading a UN Security Council resolution to establish an international mandate providing security for the safe and sustainable return of Armenians to Artsakh,” added Hamparian.

In remarks on the Senate Floor during consideration of the measure, Sen. Peters detailed Azerbaijan’s aggression against Artsakh. “Not only did they blockade the Lachin Corridor for 10 months, creating significant hardships, they also violently attacked innocent Armenians and forced the dissolution of the government of Nagorno-Karabagh on September 20th.”

Noting that President Biden failed to stop military aid to Azerbaijan in the face of their escalating aggression, Sen. Peters urged his Senate colleagues to act. “If we do not take action when countries willfully ignore the terms of our agreements with them, our agreements will become effectively meaningless and toothless,” stated Senator Peters. “I urge my colleagues to join me in holding Azerbaijan accountable for their actions, enforce our agreements with them, and stand with the Armenian people in the face of unprovoked aggression.”

Sen. Peters traveled to Armenia’s southern Syunik region in September to assess the devastating impact of Azerbaijan’s 10-month blockade of Artsakh. “This visit confirmed that we must do more to protect Armenian lives and prevent ethnic cleansing. Increased aid to the Armenian people is critical, and we must stop providing aid to Azerbaijan and impose targeted sanctions on the Aliyev regime,” stated Sen. Peters.

Upon his return, Sen. Peters introduced S.Res.3000, which received bipartisan support from Senators Robert Casey, Bill Cassidy, John Kennedy, Pete Ricketts, Marco Rubio, Jeanne Shaheen, Chris Van Hollen, and Sheldon Whitehouse in the run-up to its unanimous passage.

The ANCA is encouraging immediate passage of two measures in the U.S. House — H.R.5683 & H.R.5686 — which would block U.S. military aid to Azerbaijan by calling for the complete repeal of Presidential waiver authority of Section 907. The measures also urge expanded humanitarian and military assistance to Armenia to address Azerbaijan’s ongoing aggression against Armenia and provide assistance to Artsakh’s forcibly displaced Armenian population.

EU ‘looking for steps’ from Baku in peace talks

YEREVAN—Brussels is looking for steps rather than just statements from Baku to show that Azerbaijan is ready for continuing negotiations with Armenia, a senior European Union diplomat has said.

Toivo Klaar, the EU’s Special Representative for the South Caucasus and the crisis in Georgia, talking to RFE/RL’s Azerbaijani Service on November 20, said that after the meeting in Granada, Spain, that Azerbaijani President Ilham Aliyev decided not to attend “we have lost momentum.”

“We also hear statements from Baku. But to be frank, I think what we sense is that there are these statements, but what we are really looking for is steps, is the willingness to actually make the next steps,” Klaar said.

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and Azerbaijani President Ilham Aliyev were scheduled to meet on the sidelines of the EU’s October 5 summit in Granada, Spain, for talks mediated by French President Emmanuel Macron, German Chancellor Olaf Scholz, and European Council President Charles Michel.

Pashinyan had hoped that they would sign there a document laying out the main parameters of an Armenian-Azerbaijani peace treaty. However, Aliyev withdrew from the talks at the last minute.

Baku cited France’s allegedly “biased position” against Azerbaijan as the reason for skipping those talks in Spain.

The Azerbaijani leader also appears to have canceled another meeting which the EU’s

Michel planned to host in Brussels in late October.

Most recently Azerbaijan refused to attend a meeting with Armenia at the level of foreign ministers in Washington after allegedly “one-sided and biased” remarks by a senior U.S. official made during a congressional hearing on Nagorno-Karabagh. That meeting had reportedly been scheduled to take place on November 20.

Over the weekend Azerbaijan said that it did not accept the mediation of the United States, but was ready to continue negotiations in the Brussels format. Brussels has said it is ready to organize a meeting as soon as possible, but there is still no progress in this matter.

Arman Yeghoyan, a member of the pro-government Civil Contract faction in the Armenian parliament, said he believed that in order to bring Azerbaijan to a constructive field, the mediators should “make coherent assessments of the parties’ steps and speak directly.”

“It is about giving up a little bit of that political correctness to speak directly and clearly. In my opinion, that’s what negotiations are all about, if we mean real negotiations and not just protocol meetings. In real negotiations there should be rhetoric expressing real intentions, including by mediators. If the mediators try to always be in the field of some kind of political correctness, it will make the negotiations more difficult and not easier,” Yeghoyan, who heads the Armenian parliament’s standing commission on Euro-

pean integration issues, said.

Along with skipping negotiations on Western platforms Baku declares that peace and security must be ensured by regional actors. Azerbaijan, in particular, suggests meeting in Tbilisi, Moscow, or negotiating directly, without mediators.

Turkish President Recep Tayyip Erdogan on Monday also criticized the West for “failing to understand” that “a new era has begun in the region after the Karabagh war.”

“Those who have been provoking Armenia for years, seeking benefit for themselves from the sufferings of all people living in this geographic region, have actually caused the greatest harm to Armenia. Using the Armenians, they condemned them to distrust and gave them empty dreams that were impossible to fulfill. Armenia should see and accept these realities,” said the Turkish president, as quote by Azerbaijan’s AzerTac news agency.

“It would be more correct that the people and leaders of Armenia seek security not thousands of kilometres away, but in peace and cooperation with their neighbors. No amount of munitions sent by Western countries can replace the stability that will bring lasting peace,” he added, calling on Armenia “to shake the hand of peace extended by the Azerbaijanis.”

“I repeat that we, Turkey, are also ready to take necessary steps for the success of the process in cooperation with Azerbaijan,” Erdogan said.

(RFE/RL)

A Mari Usque Ad Mare

NEW RENTAL HOUSING COMING FOR TORONTONIANS

In a recent press briefing attended by Chrystia Freeland, Deputy Prime Minister of Canada and Minister of Finance, alongside Minister of Justice and Attorney General of Canada Arif Virani and Toronto Mayor Olivia Chow, a new \$1.2-Billion investment was announced for building new rental homes in the City of Toronto.

Minister Freeland said that the federal government's economic plan has been set into motion and they will be delivering on their promise. She also recognized and thanked the countless skilled tradespeople who will be building these more affordable homes that Toronto so desperately needs.

The federal government has already taken steps forwards this year with the removal of GST, on new construction projects for new rental housing. Plans for the future also include unlocking \$20-Billion in new, low-cost financing to help build upwards of 30,000 more new retail apartments in the coming years.

"These new homes will be located close to transit, work, and school—homes for people getting started in their careers, homes for people raising a family, and homes that people of all ages will be proud to call their own. Today's announcement is proof that our economic plan is delivering on our promise to build more homes, faster. And we will continue to deliver on that promise in our Fall Economic Statement, which will be tabled next week.

I look forward to working with our partners from the City of Toronto and the Government of Ontario to build more projects, like this one, for the people of Toronto," concluded Deputy Prime Minister Freeland.

GOVERNMENT OF CANADA INVESTS \$5.6 MILLION IN VANCOUVER TECH COMPANIES

In a recent press announcement, Harjit S. Sajjan, Minister of Emergency Preparedness and Minister responsible for the Pacific Economic Development Agency of Canada (PacifiCan), declared a new investment of \$5.6-million in PacifiCan funding. This new investment will be used to help fund for two Vancouver-based businesses, one in the development of new and innovative technologies to help advance construction site safety and the other to provide more transit options by developing more efficient transit booking software. Both these companies will also see to the creation of countless new jobs in their respective communities.

Minister Sajjan said: "Vancouver is home to a thriving tech industry that is generating innovative solutions to industry challenges. PacifiCan is proud to support these two B.C.-based companies to grow locally and compete globally. Together, we are building a strong inclusive economy that is creating quality jobs for British Columbians."

"Vancouver Centre is filled with innovative businesses that are at the heart of British Columbia's growing economy. Today's announcement will help two Vancouver companies create new high quality local jobs and boost BC's economy. By recognizing local companies growth potential through PacifiCan, we are able to highlight the diversity of industries in British Columbia and have innovative solutions both at home and around the world," said Hedy Fry, MP for Vancouver Centre.

CANADA INVEST IN COMMUNITY CULTURAL CENTRE AT SPIRIT BAY FOR SC'IANEW FIRST NATIONS

In a recent press briefing made by Chief Russ Chipps, council members Sheeba Sawyer and Traci-Lynn Pateman of the Sc'ianew First Nation, and Gary Anandasangaree, Minister of Crown-Indigenous Relations, new funding totalling \$5,439,245 was announced, that will be granted through the Cultural Spaces in Indigenous Communities Program. This new funding will be used to launch the construction of a new Community Cultural Space Centre. This community Cultural Space Centre will be one of the new main buildings in the Sc'ianew town centre. This community centre has been identified by the Chief and Council of the Sc'ianew First Nation as a critical place that needs to be build to support its ongoing objectives to delivering effective health, wellness, recreation, and cultural services to the community.

"We want to raise our hands and thank our partners, signers, and administration staff for walking this journey of tolerance with us! It's an easy pathway to do when you have good people around you," said Sc'ianew First Nation Chief Russ Chipps.

Minister Anandasangaree said: "The construction of the Community Cultural Centre is a major project for the Sc'ianew First Nation. It will serve Sc'ianew First Nation well and ensure everyone in the community can access culture and language, as well as strengthen their identities. This is another meaningful step in responding to the MMIWG Calls for Justice, which call upon all governments to prioritize safe and meaningful access to culture and languages for Indigenous women, girls, and 2SLG-BTQI+ people."

ISHKHAN GHAZARIAN

The Armenian community in Jerusalem faces an existential threat

BY MARY HOOGASIAN AND BEDROSS DER MATOSSIAN

The situation gripping the Armenian Quarter of Jerusalem is more than distressing—it is an urgent call to safeguard cultural heritage and defend the rights of the Armenian community within the Holy Land. The ongoing destruction using bulldozers within the Cows Garden in the Armenian Quarter not only wounds the local fabric, but also strikes at the heart of global heritage.

The demolition of this property, steeped in centuries of history and the use of force against those protecting it, sends shockwaves. The Armenian Quarter falls under the UNESCO World Heritage Site status of the Old City, thus demanding an immediate and thorough investigation into the motives behind this grievous act—especially when the entire region is currently embroiled in a major conflict. It is non-negotiable that the rights of the Armenian community be not just acknowledged but fiercely defended.

The Armenian Quarter, representing one-sixth of the Old City, has been inhabited by Armenians since the 4th century during the inception of Christian pilgrimages to Jerusalem, adding to its historical and cultural richness. Preserving such heritage is not just a matter of local importance; it holds global significance, contributing to the collective history of humanity. The situation demands a thorough investigation

into the motivations behind this illegal destruction and a respectful acknowledgment of the Armenians' rightful connection to this invaluable piece of history.

On November 4, Armenian residents peacefully protested illegal construction within their Quarter. Things turned confrontational when armed settlers arrived, prompting police intervention. The next day, Xana Gardens Ltd, linked to the controversial deal, showed up with Danny Rothman (aka Danny Rubenstein)—the Australian owner of Xana Gardens Ltd and allegedly demanded the Armenians' expulsion.

Reports suggest Rothman aimed to purchase 13 percent of the Armenian Quarter for a luxury hotel, endangering many Armenian homes. However, after intense scrutiny by the members of the Armenian community of Jerusalem, the clergy, and Armenian-American lawyers, and Armenian lawyers from the United States, the deal was found riddled with discrepancies and declared invalid in Summer 2023.

The presence of armed settlers in the Armenian Quarter, owned by the Armenian Patriarchate, intensifies tensions between local Armenian community of Jerusalem and Xana Gardens Ltd. Despite the Armenian Patriarchate nullifying the lease on October 26, 2023 in writing, Xana Gardens Ltd is resorting to aggressive tactics,

including property destruction, hiring armed agents and other provocations, leading to recent widespread destruction in the Quarter, including demolishing a stone wall. Already five members from the Armenian community have been arrested and put in house arrest.

We call upon the international community and the media to shed light upon and intervene in this ongoing conflict that is endangering the physical as well as the spiritual presence of the Armenian Patriarchate and the Armenian Community of Jerusalem, one of the oldest communities in the Holy Land. Failure to take such actions will have severe repercussions on the beleaguered Armenian community of Jerusalem who is standing on its last breath.

ABOUT THE AUTHORS:

Mary Hoogasian, an author specializing in young adult fantasy fiction, also contributes to health-related articles. Presently based in Italy, she is editing her third novel while hosting writing and health retreats. In 2008 she co-founded the nonprofit Save the ArQ™, which is committed to preserving the Armenian Quarter of Jerusalem.

Bedross Der Matossian, born and raised in the Old City of Jerusalem, was also the co-founder of the non-profit organization Save the ArQ™. He is professor of Modern Middle East history and the Hymen Rosenberg Professor in Judaic Studies at the University of Nebraska-Lincoln.

Ascenseur **Adams** Elevator
Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4

RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

Մեր ճաշարանն ներս կը սպասարկուին միջին արեւելեան զանազան ճաշատեսակներ, օրինակ՝ մենէիշ, պանիրով պտօրէկ, հաւու եւ կովու միսով շաուրմա, հաւու եւ կովու միսով խորոված, մսաշոթ, չի բօֆթէ, լման հաւու խորոված, սուճուխ եւ այլ տեսակի աղանդերներ:

ՀԱՍՅԷ՝
1848 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ontario M1R 2Y4

ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝
(416) 750-7404 կամ (416) 750-7400

**NEW
LOCATION
NOW
OPEN**

Մեր յաճախորդներուն կը յայտնենք, որ մեր նոր մասնաճիւղը կրնաք այցելել հետեւեալ հասցեով՝

Ghadir Meat & Restaurant
769 Southdale Road East
London, Ontario N6E 3B9

Tel: 519-668-1800
519-204-2525

Crown Pastries
 حلويات لتاج

Fine Middle Eastern Pastries

SCARBOROUGH

1279 Kennedy Rd, Ontario
 (416) 615-7000

MISSISSAUGA

5083 Dixie Rd, Unit D3, Ontario
 (905) 602-2018

SCARBOROUGH

2086 Lawrence Ave E., Ontario
 (647) 351-2015

OAKVILLE

407 Iroquois Shore Rd, Ontario
 (905) 339-2021

Crownpastries.com

Երջանկությունը տարիքէն կախեալ չէ

Բարեկարգուած կեցութիւն՝ որակեալ ծառայութեամբ եւ մատչելի գիներով

Մեր նպատակն է բոլոր բնակիչներուն տրամադրել անհատականացուած սպասարկութիւն եւ լաւագոյն յարմարաւէտութիւն

Ինքնավար եւ մասնակի ինքնավար տարեցներու բնակարաններ

Բնակարան Կուէնը անդամ է Քեպէզի Տարեցներու Բնակութեան Սենտիքային (RQRA)

3 ½ եւ 4 ½ բնակարաններ

Օրական 3 ժամ կը մատուցուի

Մեր նորություններուն մասին տեղեկանալու համար այցելեցէք մեր կայքէջը

www.manoirgouin.com
 514-335-1881

**Հովանաւորութեամբ
Գերաշնորհ Տ. Բարգէն Արքեպիսկոպոս Չարեանի
Առաջնորդ
Գանատայի Հայոց Թեմի**

**Կազմակերպութեամբ
Ազգային Առաջնորդարանին**

ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԵՍ

Արժ. Տ. Գառնիկ Աւ. Քինյ. Գոյունեանի
«Արցախեան Սաղմոսներ» Գրքոյկին
«Հոգեւոր Հայրենիք» Մատենաշար 1-ի
հրատարակութեան առթիւ

**Գիրքի Մեկենաս՝
Տիկին Սեդա Թապագեան**

Գրքոյկը կը ներկայացնէ
Պրն. Վահագն Գարագաշեան
Վարիչ Խմբագիր՝
Հորիզոն Շաբաթաթերթի

**Հինգշաբթի, 7 Դեկտեմբեր 2023-ի
Երեկոյեան ժամը 7:30-ին**

**Մոնթրէալի Հայ Կեդրոնի
«Աւետիս Ահարոնեան» սրահէն ներս**

Հրաւերը՝ բոլորին

THE ALL-ELECTRIC LEXUS RZ EVENT ENDS OCTOBER 2

UP TO
\$7,000 \$
IN EV GOVERNMENT REBATES
ON SELECT MODELS

LEXUS
LEXUS GABRIEL ST-LAURENT

3303, ch. de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, QC H4N 3C2
lexusgabrielstlaurent.com
514 747-7777

*Maximum incentive of \$7,000 is only available on leases of 48 months or more. For full and accurate vehicle pricing information, see Lexus Gabriel St-Laurent for complete details.

Աջակցութիւն
հոգատարներու
համար:

Դժուար պահեր կ'ապրի՞ք որովհետեւ հիւանդ
կամ ինքնաբաւութիւնը կորսնցուցած
հարազատ մը կը խնամէ՞ք:

Հայ Տունը՝ գործակցութեամբ Մոնթրէալի YWCA-ի, եւ
CHUM հիւանդանոցի քաղցկեղի բաժանմունքի՝
Fondation virage-ին, ծառայութիւններ կը տրամադրէ
քաղցկեղէ տարապող կամ յաղթահարած
հիւանդներու հոգատարներուն համար:

- Խմբային աջակցութեան հանդիպումներ
- Դասախօսութիւններ- տեղեկատուութիւն
- Անհատական ընկերա-հոգեկան
աջակցութիւն
Տրամադրուած մասնագէտներու կողմէ:

Ծառայութիւնները անվճար են եւ յաճախ
առաջարկուած ներկայութեամբ կամ
առցանց դրութիւններով:

Տեղեկութիւններու համար դիմել Հայ Տուն:
coordo@haydoun.ca
(514)897-7504 Poste: 127

UN MOT DE VOTRE *conseillère*

Քաղաքապետարանի անդամ
Սեդա Թովուզեանի
գրառումը

Քաղաքապետարանի անդամ Սեդա Թովուզեանի գրառումը
Յարգելի՛ քաղաքացիներ
Ես Ռենո շրջանի քաղաքապետարանի անդամ Սեդա Թովուզեան եմ եւ պատասխանատու՝ էրեխաներու
առնչուող հարցերուն: Որպէս հայազգի պաշտօնեայ, օգտուելով ինծի տրամադրուած այս սիւնակէն, կ'ողջունեմ
մեր համայնքի գաւակներն ու հայասերները:
«**Tout doux**» (զգոյշ, հանդարտ)
Այս տարի եւս քաղաքապետարանը կը շարունակէ իր աշխատանքները քաղաքի ճամբաներու վերանորոգման
եւ անվտանգութեան ի խնդիր: Կարգ մը պողոտաներ բարեկարգուած են, ներառեալ Laurentides-ը:
Անվտանգութեան առումով՝ տեղական փողոցներուն եւ գլխաւոր պողոտաները տանող ճամբաներուն
արագութիւնը նուազեցում ունեցաւ 10 քմ/միւ-ով: Այնուհետեւ աւելի քան 400 արագութեան ցուցակայնէր
տեղադրուեցան մանկամարտերու եւ տարեցներու կացարաններուն շրջակայքը: Այլ միջոցառումներ եւս սիրտի
ձեռնարկուին, ինչպիսիք են արագութեան չափորոշիչ պատաստներու տեղադրում եւ քաղցկեղէ համար
պողոտաներու հատուկ ժամանակի աւելացում: Հոսկ, այս միջոցառումներուն հետ միատեղ ընթացաւ «**Tout
doux**» (զգոյշ, հանդարտ) քարոզարշաւը: Քաղաքապետարանը կարեւորութեամբ կը շեշտէ փողոցներուն մէջ
զգուշութեամբ շարժաւարտ թիւեր, յատկապէս մեր էրեխաներուն անվտանգութիւնը ապահովելու համար:

Մանկութիւն
Ինչպէս անցաւ տարի, այս տարի եւս այս ամսուան սիւնակը կը փափաքիմ նուիրել մեր համայնքի եւ Լաւալի
բոլոր էրեխաներուն: Ես կ'ուզեմ շեշտել անոնց կենսակառուցիւնն ու դերակատարութիւնը մեր կենսոյի մէջ:
Մեր էրեխաները մեր հասարակութեան ապագան կը ներկայացնեն, եւ անոնք մեր մտահոգութիւններուն
կիզակէտը կը հանդիսանան: Անկախ անոնց սեռէն, ծնողներէն, ծագումէն, մշակութիւնէն, ծնողավարէն,
միջավայրէն, լեզուէն, կրօնքէն կամ առողջական վիճակէն, անոնց բոլորին հետ հարկ է վերաբերիլ արդարօրէն:
Մենք պարտաւոր ենք պաշտպանել յարկէ անոնց իրաւունքները եւ ապահովել առողջ միջավայր անոնց
զարգացման ի խնդիր: Արդ, 1954-էն ի վեր Նոյեմբեր 20-ը ՄԱԿ-ի կողմէ հռչակուած է էրեխաներու Միջազգային
օր: Այս մէկը բոլորիս համար հնարաւորութիւն կ'ընծայէ ընդգծելու էրեխաներուն կարեւորութիւնը,
բարձրաձայնելու եւ խթանելու անոնց իրաւունքներու պաշտպանութիւնը:

Լաւալի ձմեռը
Ձմեռը հասած է արդէն. ետքորսիւններու շրջաններուն մէջ անպայման հետևեցէք ազդանշաններուն:
Նորոգութիւններուն եւ ձիւնի մաքրագործման աշխատանքներուն մասին տեղեկանալու համար հաճեցէք
ներբերուել Info-Stationnement յաւելումով:
Ան ի յիշեցում՝ որեւէ հարցի կամ հարցումի պարագային
հաճեցէք դիմել 3-1-1 հեռախօսահամարին:

**Seta
TOPOUZIAN**
Conseillère municipale
de Renaud

**Stéphane
BOYER**
Maire de Laval

L'Arménie se dit «encline» à poursuivre les pourparlers avec l'Azerbaïdjan via l'UE

EREVAN — Erevan est enclin à poursuivre les pourparlers entre les dirigeants de l'Arménie et de l'Azerbaïdjan dans le format de Bruxelles, par la médiation du président du Conseil européen Charles Michel, a déclaré le 22 novembre un allié du Premier ministre arménien Nikol Pachinian au Parlement.

La veille, le ministère azerbaïdjanais des Affaires étrangères a appelé à des négociations directes avec l'Arménie dans un lieu «mutuellement acceptable», y compris à la frontière arméno-azerbaïdjanaise. L'appel de Bakou est intervenu après ce qui semble être le rejet par Bakou des efforts de médiation occidentaux dans le processus de normalisation des relations avec l'Arménie.

En réponse à la déclaration de Bakou, le ministère arménien des Affaires étrangères a ainsi réaffirmé la volonté d'Erevan de «reprenre les négociations» avec Bakou afin d'établir la paix entre les deux nations du Caucase du Sud.

Il a notamment évoqué la possibilité d'une rencontre à la frontière de l'État entre les membres arméniens et azerbaïdjanais des commissions impliquées dans les processus de délimitation et de démarcation des frontières, ce qu'Erevan avait déjà proposé auparavant, selon le ministère. Le ministère arménien n'a toutefois pas mentionné la possibilité de discussions directes entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan au plus haut niveau.

Sargis Khandanian, qui représente la faction pro-gouvernementale du Contrat civil et dirige la Commission des relations extérieures de l'Assemblée nationale arménienne, a déclaré au service arménien de RFE/RL que les grands principes de la normalisation arméno-azerbaïdjanaise, notamment la recon-

naissance mutuelle de l'intégrité territoriale et des frontières sur la base d'une déclaration de 1991 signée par une douzaine d'anciennes républiques soviétiques, dont l'Arménie et l'Azerbaïdjan, après l'effondrement de l'URSS, et les juridictions souveraines des États sur les voies de transport traversant leurs territoires, ont été convenus par les parties en juillet lors du dernier cycle de négociations sous l'égide de l'UE entre M. Pachinian et le président azerbaïdjanais Ilham Aliev.

«Mais nous avons vu que l'Azerbaïdjan a rejeté les deux réunions prévues à Grenade et à Bruxelles. Néanmoins, l'Arménie continue d'adhérer à cette logique et souhaite parvenir à un règlement dans ce cadre», a déclaré le législateur arménien pro-gouvernemental.

Un membre de l'opposition arménienne a, quant à lui, souligné les dangers de l'offre de l'Azerbaïdjan. Armen Rustamian, du groupe Hayastan, a déclaré qu'en boycottant les plates-formes occidentales, Aliev veut obtenir des réunions en face à face ou des réunions avec la médiation de la Russie «afin d'obtenir ce qu'il veut» dans le cadre de l'accord de cessez-le-feu pour le Haut-Karabagh conclu en 2020 sous l'égide de Moscou, à savoir un corridor terrestre vers l'exclave occidentale de l'Azerbaïdjan, le Nakhitchevan, via l'Arménie.

«Il a déjà obtenu ce dont il avait besoin de la part de l'Occident et n'a aucun problème à cet égard. C'est pourquoi il dit: si vous voulez continuer à m'appeler à l'Ouest avec votre logique, je ne viendrai pas. Votre alternative est soit de revenir sur le terrain des accords trilatéraux [négociés par Moscou], soit de négocier face à face», a déclaré M. Rustamian.

(RFE/RL)

«Si nous acceptons la perte de l'Artsakh, nous n'aurons ni vérité, ni justice, ni paix» déclare l'archevêque Bagrat Galstanyan

EREVAN — «Je suis sûr que chacun, quel que soit son comportement, du pire au plus élevé, souffre au plus profond de son cœur de la perte momentanée de notre Patrie, de la perte de l'Artsakh», a déclaré dans son sermon l'archevêque Bagrat Galstanyan, chef du diocèse de Tavush de l'Église apostolique arménienne.

«Et très souvent, il se tait, non pas pour ne pas exprimer sa douleur, mais d'abord, en gardant la douleur en lui, pour l'améliorer ou essayer de la guérir, et deuxièmement, parce qu'il veut devenir normal et à tout moment en paix avec cette perte. C'est très simple.

«Et si nous devenons ordi-

naires et pacifiques, nous n'aurons ni la vérité, ni la justice, et par conséquent, nous n'aurons pas la paix.

«Nous serons comme l'homme qui est constamment insulté, déshonoré, pris par la main, humilié, mis à genoux, moqué, ridiculisé, et cette personne vit en paix et normalement avec eux tous, et prétend que rien ne lui est arrivé.

«C'est arrivé, les amis, c'est arrivé. Un désastre s'est produit, un désastre terrible, vous avez perdu votre patrie. Si vous ne le savez pas, je vous le dis, vous avez perdu votre Patrie» a souligné l'archevêque.

(news.am/Armenews)

Le sommet de l'OTSC se réunit à Minsk, en l'absence remarquée de l'Arménie

MINSK—Le sommet des leaders des pays membres de l'Organisation du traité de sécurité collective (OTSC), une alliance militaire dirigée par la Russie, s'est réuni le 23 novembre à Minsk, en l'absence remarquée de l'Arménie, dont le premier ministre Nikol Pachinian boycottait l'événement, comme les précédentes réunions depuis un an de cette alliance qu'il accuse d'avoir failli à ses obligations de solidarité avec l'Arménie.

Le président russe Vladimir Poutine et les leaders des quatre autres ex-Républiques soviétiques membres de l'alliance, le Kazakhstan, le Kirgystan, le Tadjikistan et le président de la Biélorussie, Alexandre Loukachenko, qui présidait le sommet, se sont donc réunis en l'absence du dirigeant et d'autres responsables attendus de l'Arménie, pays toujours officiellement membre de l'alliance, dont le drapeau avait été déployé néanmoins pour l'occasion à l'aéroport de Minsk et dans le palais de l'Indépendance où se tenait la rencontre. Une absence prévisible d'ailleurs du premier ministre arménien, les autres responsables arméniens concernés, qu'il s'agisse du ministre de la défense, du ministre des affaires étrangères ou encore du secrétaire du Conseil de sécurité nationale, n'ayant pas participé aux réunions préparatoires des États membres qui s'étaient tenues la veille dans la capitale biélorusse.

L'Arménie n'en était pas moins à l'ordre du jour de ce sommet, Loukachenko n'ayant pas manqué de souligner que l'absence des représentants du pays allié avait fait l'objet de discussions lors de la rencontre à huis clos des autres leaders. «Nous n'allons pas cacher le fait que nous avons aussi discuté de la situation dans le Caucase et un certain mécontentement concernant l'un des membres de l'OTSC. Nous en sommes venus à une conclusion commune

selon laquelle il y a toujours eu des problèmes, qu'il y a et qu'il y aura des problèmes. Mais si nous devons résoudre ces problèmes, nous devons le faire autour de la table des négociations et non par des démarches irraisonnées», a indiqué le président biélorusse, dans une allusion à peine voilée à la décision de Pachinian de ne pas participer au sommet.

Dans une apparente pique adressée au leader arménien, Loukachenko a ajouté que «seuls les politiciens d'un jour» peuvent créer une situation de conflit «en faisant des cadeaux à ceux qui ne sont en rien intéressés par le renforcement de la sécurité des États membres de l'OTSC». «Cela est irresponsable et à courte vue», a-t-il indiqué, cité par les media locaux.

Dans le même temps, le leader biélorusse a exprimé l'espoir de voir les «amis arméniens» assister aux événements économiques à venir à Saint-Pétersbourg, en Russie. L'autocrate biélorusse ne s'avancé pas trop, l'économie étant le seul domaine résistant encore au délabrement des relations arméno-russes, qui s'est accéléré depuis la fin du Haut-Karabagh après l'offensive azérie du 19 septembre, imputée par Erevan à l'inertie des soldats de la paix russes ayant pour mission de protéger la population arménienne. Encore faut-il que la Russie n'utilise pas le levier économique contre l'Arménie, qui pourrait par ailleurs être rattrapée par les sanctions imposées par l'Occident à la Russie, et dont le contournement profite jusqu'à présent à la croissance arménienne.

Le refus de l'Arménie annoncé au début du mois d'assister au sommet de Minsk avait valu aux autorités arméniennes un regain de critiques de la Russie. Maria Zakharova, une porte-parole du ministère russe des affaires

Suite à la page F2

Les envois de fonds privés vers l'Arménie diminuent

EREVAN—Le montant net des envois de fonds privés vers l'Arménie a diminué de plus de 20%, s'établissant à environ 1,3 milliard de dollars au cours des neuf premiers mois de cette année, selon les dernières données statistiques.

Entre janvier et septembre 2022, l'afflux net d'argent en Arménie s'élevait à environ 1,8 milliard de dollars.

Selon les experts, cette baisse montre que l'influence positive de l'afflux de russes et de leur argent sur l'économie arménienne après l'invasion de l'Ukraine par la Russie en février 2022 s'affaiblit.

«La croissance économique tirée par la demande s'est également faite au détriment du triplement des envois de fonds, mais ce facteur a perdu de son importance et, malheureusement, les prédictions à ce sujet se sont réalisées et c'est maintenant le contraire qui se produit», a déclaré Tadevos Avetisian, membre de la faction d'opposition Hayastan au parlement arménien.

M. Avetisian a également déclaré l'année dernière que ces flux avaient des raisons externes et n'étaient pas le résultat des activités du gouvernement, un point de vue qui n'est pas entièrement partagé par les responsables arméniens.

Selon l'économiste, l'argent qui entre rapidement a également tendance à sortir rapidement. «Nous en sommes déjà à ce stade, et ces sorties d'argent pèsent également sur les processus économiques», a-t-il déclaré.

Selon les données de la Banque centrale, les entrées d'argent en Arménie ont augmenté de manière significative

en avril 2022, environ deux mois après l'invasion de l'Ukraine par la Russie, qui a déclenché une guerre qui se poursuit encore aujourd'hui entre les deux pays.

C'est à cette période qu'a commencé l'afflux de russes fuyant les sanctions occidentales, les représailles ou, plus tard, l'enrôlement dans l'armée.

Le montant net des envois de fonds privés vers l'Arménie a augmenté régulièrement pendant un an, mais a commencé à montrer une tendance inverse depuis mars de cette année, lorsque davantage d'argent a commencé à sortir de l'Arménie.

Et bien que le montant des fonds envoyés de l'étranger reste relativement important, le montant des fonds quittant l'Arménie a augmenté de manière significative. Sur les quelque 4,3 milliards de dollars qui sont entrés en Arménie sous la forme de transferts de fonds privés entre janvier et septembre 2023, quelque 3 milliards de dollars sont déjà partis. Au cours de la même période en 2022, presque deux fois moins, soit 1,7 milliard de dollars, ont quitté l'Arménie.

Selon M. Avetisian, l'important afflux de liquidités de l'année dernière n'a pour l'essentiel pas été capitalisé en Arménie, l'argent n'a pas été transformé en investissements et est resté sur des comptes bancaires. Aujourd'hui, cet argent est en train de partir.

«Au sens figuré, cet argent est arrivé en Arménie et s'y est caché pendant un certain temps, et maintenant il quitte l'Arménie en raison des nouvelles réalités géopolitiques. En d'autres termes, l'effet de l'argent chaud se produit lorsque les gens retirent leurs ca-

pitaires d'un pays où il existe une possibilité de conflit militaire», a déclaré l'économiste.

Les statistiques montrent que la part du lion des sorties d'argent de l'Arménie va à la Russie et aux États-Unis. Cette année, les arméniens ont déjà transféré un demi-milliard de dollars en Russie, soit près de deux fois plus qu'au cours de la même période en 2022. Un total de 323 millions de dollars a été transféré vers les États-Unis en neuf mois, soit près de 60% de plus que l'année dernière.

Selon l'économiste Suren Parsian, pour que l'argent reste en Arménie, il faut d'abord créer un environnement d'investissement favorable pour attirer ceux qui ont de l'argent, afin qu'ils ne cherchent pas d'autres options dans d'autres pays.

«Nous devons avoir une bourse développée où les gens peuvent, par exemple, acheter des actions, des obligations et avoir la possibilité de créer une entreprise en Arménie. Il devrait y avoir un tel environnement pour qu'ils puissent mettre en œuvre leurs idées et leurs projets ici», a déclaré M. Parsian.

Tout en reconnaissant que des facteurs externes sont à l'origine de l'afflux d'argent en Arménie en 2022, le gouvernement arménien ne partage pas l'avis de l'opposition selon lequel c'est entièrement grâce à ces facteurs que les gens sont venus et ont apporté leur argent dans le pays. Les fonctionnaires ont souligné les efforts du gouvernement arménien pour créer un climat approprié et des opportunités d'affaires en Arménie.

(RFE/RL)

Une paix, mais à quel prix?

GÉRARD MERDJANIAN

Le président Ilham Aliev veut aussi la paix, mais ses cinq conditions ne correspondent pas tout à fait à celles de l'Arménie. Et notamment:

1 - Il n'a toujours pas reconnu la superficie de l'Arménie (29.800 km²) qui pour lui est à amputer de 145 km², qu'il occupe depuis l'automne 2020, auxquels il faut ajouter près de 50 km² d'enclaves datant de l'époque soviétique.

2 - Il veut que la liaison Azerbaïdjan-Nakhitchevan à travers le Syunik soit sous le contrôle de Moscou, c'est-à-dire en exterritorialité. Comme devait l'être la libre circulation dans le couloir de Latchine. On a vu ce que Bakou en a fait.

Pourquoi cet acharnement contre l'Arménie?

La défaite de 1994 contre l'Arménie ayant entraîné la perte de l'Oblast du Nagorny-Karabagh (région autonome du Haut-Karabagh) lui est restée au travers de la gorge, et Bakou s'est juré de tout récupérer en éduquant sa jeunesse dans un esprit de vengeance et de racisme anti-arménien.

Digne héritier de Ponce Pilate, le groupe de Minsk de l'OSCE (États-Unis, France et Russie), chargé de la résolution du conflit Arménie-Azerbaïdjan, ne s'est pas spécialement démené pour ce faire, se contentant pendant vingt-cinq de visiter les uns et les autres, d'organiser des rencontres infructueuses, de prévenir la partie adverse de la date et du lieu du passage des observateurs de l'OSCE, et sortir périodiquement des communiqués génériques, sans jamais prendre position et désigner le fauteur de troubles.

Ce statu quo n'a fait qu'aggraver la situation. Bakou s'est surarmé grâce aux pétrodollars, au point qu'à l'automne 2020 il a déclenché avec l'aide de la Turquie une guerre contre le Haut-Karabagh récupérant les ¾ du territoire perdu et faisant 5.000 morts côté arménien. Poutine a sifflé la fin de la récréation au bout de 44 jours.

Avec la volte-face de Nigol Pachinian suite aux atterrissements de Poutine, puis par la guerre russo-ukrainienne de février 2022, la Russie s'est petit à petit désengagée du conflit Arménie-Azerbaïdjan et plus particulièrement de son devoir de surveillance du couloir de Latchine, reliant l'Arménie au Haut-Karabagh, par les soldats de la paix russes.

Ce changement de la politique russe n'est pas un hasard. C'est le résultat des accords, plus ou moins secrets, passés avec le tandem Erdoğan-Aliev concernant l'Arménie; à savoir, étouffer Erevan économiquement en l'isolant géographiquement. Poutine assure ainsi des débouchés pour écouler son gaz et son pétrole, et maintient sa main mise sur la Syrie. Erdoğan, la mise en œuvre du rêve ottoman de relier par voie terrestre le monde turcique. Aliev, après avoir réglé définitivement le problème des arméniens du Haut-Karabagh, entrevoit de s'accaparer du Syunik, et pourquoi pas de la moitié de l'Arménie. Le tandem Erdoğan-Aliev est quasiment assuré que Moscou n'interviendra pas en cas de conflit armé, malgré les accords militaires signés avec Erevan. Un front suffit pour Poutine.

Il aura fallu près de deux ans à l'Arménie pour se rendre compte que la Russie ne lèverait pas le petit doigt pour la défendre contre une nouvelle agression de Bakou. Conséquence, Erevan commence à s'équiper de matériel militaire auprès des Occidentaux et de l'Inde.

Quant aux Occidentaux, il aura fallu le nettoyage ethnique du Haut-Karabagh opéré par Aliev en septembre dernier pour s'intéresser un peu plus au sud-Caucase. Washington est suffisamment occupé par la guerre russo-ukrainienne, puis maintenant par celle de son fidèle allié, Israël. Donc son action consistera essentiellement à élever le ton, mais sans plus. L'UE sortira de nouvelles résolutions stigmatisant l'Azerbaïdjan, au mieux elle appliquera quelques sanctions à Bakou si il y a aggravation de la situation, mais pas plus. Seul Paris met les points sur les «i» concernant le comportement de l'autocrate azéri, ce que lui vaut les railleries de Bakou et les injures des dirigeants azerbaïdjanais.

Deux questions fondamentales restent posées.

Peut-on faire confiance aux paroles du potentat azerbaïdjanais et surtout au respect de ses engagements? Lorsqu'il dit «il n'y a pas de prisonniers de guerre arméniens en Azerbaïdjan», faut-il le croire? Lorsqu'il dit que les karabaghis sont des pollueurs, et donc qu'il était normal que des écologistes azerbaïdjanais bloquent le couloir de Latchine, faut-il le croire? Après avoir ramassé toutes les armes des karabaghis, et déclaré «les arméniens du Haut-Karabagh sont des terroristes, c'était normal que les militaires azerbaïdjanais réagissent», ce qui a entraîné l'exode massif et forcé des karabaghis vers l'Arménie, faut-il le croire? A-t-il respecté le territoire souverain de l'Arménie après la guerre des 44 jours? A-t-il respecté sa signature au bas de l'accord de cessez-le-feu du 9 novembre à Moscou en présence de Poutine et de Pachinian?

Second item beaucoup plus grave. Quel sera l'avenir des karabaghis qui voudraient retourner vivre sur leur terre? Ils devront devenir des citoyens azerbaïdjanais. Auront-ils les mêmes droits que les autres minorités? Qui les protégera contre les exactions de la population azérie et surtout contre l'administration de Bakou? La communauté internationale? Des casques bleus onusiens? Ilham Aliev ne tolérera plus sur son sol la présence des soldats de la paix russe et encore moins une présence étrangère. Il ne veut pas voir d'étrangers sur son sol, hormis son grand frère turc et son pourvoyeur en armements, Israël.

Et vous pensez vraiment que le dictateur se comportera «correctement» avec une minorité qui a osé parler de démocratie et mis en avant le droit à l'autodétermination des peuples, après lui avoir infligé une défaite cuisante en 1994? Faut vraiment être une démocratie occidentale pour le croire.

Deux journalistes détenu par Bakou

LES GROUPES DE DÉFENSE DES DROITS METTENT EN GARDE CONTRE LE HARCÈLEMENT

BAKOU—Un deuxième journaliste du site d'information indépendant *Abzas Media* a été arrêté par les autorités azerbaïdjanaises en l'espace de quelques jours, ce que les groupes de défense des droits de l'homme considèrent comme des mesures de représailles pour le «journalisme pionnier» de l'organe de presse, qui vise à éradiquer la corruption.

Abzas Media a déclaré le 21 novembre que son rédacteur en chef, Sevinc Vaqifqizi, avait été arrêté à l'aéroport de Bakou à son arrivée en Azerbaïdjan dans la nuit et que la police avait également fouillé son appartement et son bureau.

Un jour plus tôt, le directeur d'Abzas Media, Ulvi Hasanli, a été placé en détention dans des circonstances similaires.

La police a arrêté Ulvi Hasanli près de son appartement tôt le 20 novembre et a perquisitionné sa maison et les bureaux d'Abzas Media, où elle a déclaré avoir trouvé 40 000 euros (43 800 dollars) en liquide, que Ulvi Hasanli assure n'avoir jamais vus auparavant.

Abzas Media a déclaré que l'argent liquide que la police prétend avoir trouvé dans ses

bureaux avait très probablement été dissimulé pour justifier légalement les accusations portées contre M. Hasanli et l'organe de presse.

«Le raid sur les bureaux d'Abzas Media, l'un des rares médias azerbaïdjanais qui ose encore enquêter sur la corruption officielle, et l'arrestation de son directeur Ulvi Hasanli, semblent être des représailles pour le journalisme pionnier de ce média», a déclaré Gypsy Guillen Kaiser, directrice du plaidoyer et de la communication du CPJ.

«Les autorités azerbaïdjanaises devraient immédiatement libérer Ulvi Hasanli et mettre fin à leur harcèlement d'Abzas Media.

Le président Ilham Aliyev dirige l'ancienne république soviétique productrice de pétrole d'une main de fer depuis que son père, Heydar Aliyev, est mort en 2003 après une décennie au pouvoir.

Le président a rejeté à plusieurs reprises les critiques des groupes de défense des droits et des gouvernements occidentaux qui l'accusent d'emprisonner ses opposants sur la base d'accusations forgées de toutes pièces et d'abuser de son pou-

voir pour étouffer la dissidence.

L'Azerbaïdjan occupe la 151e place sur 180 pays dans le classement mondial de la liberté de la presse 2023 établi par Reporters sans frontières.

Natalia Nozadze, chercheuse sur le Caucase du Sud à Amnesty International, a déclaré que Hasanli «a courageusement exposé des allégations de corruption à haut niveau en Azerbaïdjan et couvert des questions cruciales d'intérêt public».

«Nous sommes profondément préoccupés par les informations selon lesquelles Ulvi Hasanli a été battu ou soumis à d'autres formes de mauvais traitements en détention (...). L'arrestation d'Ulvi Hasanli s'inscrit dans un schéma d'arrestation de critiques par les autorités pour étouffer leur dissidence», a déclaré M. Nozadze.

Par ailleurs, le 20 novembre, la police a emmené de force Mohammad Kekalov, célèbre militant des droits de l'homme, dans son appartement de Bakou, sous des chefs d'accusation non précisés. Les proches de Kekalov affirment que le militant est détenu au secret depuis son arrestation.

(RFE/RL)

SOMMET...

suite de la page F1

étrangères, avait accablé l'Arménie de ses sarcasmes pour ses efforts masqués visant à modifier le vecteur de sa politique étrangère au profit de l'Occident. Elle avait précisé que la décision de Erevan de ne pas participer au sommet de l'OTSC n'était pas «dans les intérêts à long terme du peuple arménien».

Le porte-parole du Kremlin Dmitri Peskov a regretté de son côté, mais en termes toujours plus nuancés, la décision de l'Arménie, en ajoutant que Moscou attendait de l'Arménie qu'elle continue à œuvrer dans le cadre de l'OTSC.

Le secrétaire général en exercice de l'OTSC, Imangali Tasmagambetov, avait pour sa part déclaré en début de semaine que les autorités arméniennes avaient demandé de retirer de l'agenda du sommet la question de la fourniture d'aide militaire à l'Arménie. L'Arménie en avait appelé à l'assistance militaire de ses alliés de l'OTSC en septembre 2022 après deux jours d'affrontements violents avec les forces d'Azerbaïdjan que Erevan avait accusé d'agresser le territoire souverain de l'Arménie. Mais l'alliance militaire n'avait pas voulu désigner comme l'agresseur l'Azerbaïdjan, avec lequel la Russie avait conclu un pacte d'alliance et de non-ingérence deux jours avant son invasion de l'Ukraine le 24 février 2022, et n'avait donc pas apporter à l'Arménie l'aide militaire qu'elle réclamait légitimement en vertu des statuts de l'OTSC, se contentant d'étudier l'envoi d'une mission d'observation chez son allié arménien, et laissant les États-Unis jouer un rôle majeur dans l'accord de cessez-le-feu qui mettra un terme à cette offensive azérie.

Autant dire que le climat

était tendu lors du sommet de l'OTSC qu'accueillait quelques semaines plus tard, en novembre, Erevan; les autorités arméniennes adresseront une fin de non recevoir à l'offre de l'alliance relative à l'envoi d'une mission d'observation dans la zone du conflit, faute d'avoir obtenu au préalable une déclaration claire de l'OTSC par laquelle elle désignerait l'Azerbaïdjan comme le pays agresseur, occupant une partie du territoire souverain de l'Arménie. Depuis, les relations n'ont cessé de se dégrader entre l'OTSC et l'Arménie, même si celle-ci n'est pas allée jusqu'à se retirer de l'alliance qu'elle accuse de l'avoir trahie.

Expliquant sa décision de ne pas participer au sommet de Minsk, le premier ministre arménien avait déclaré devant le Parlement arménien à Erevan au début du mois que le «problème fondamental» avec l'OTSC restait que cette organisation avait refusé de «fixer de jure sa sphère de responsabilité en Arménie». Précédemment, le leader arménien et d'autres responsables de son gouvernement avaient souligné que la faillite de l'alliance militaire dirigée par la Russie dans ses obligations de répondre aux exigences sécuritaires de l'Arménie signifiait que «c'est l'OTSC qui quitte l'Arménie et non pas l'Arménie qui quitte l'OTSC».

S'exprimant devant les journalistes à Erevan, le vice-ministre arménien de la défense Mnatsakan Safarian a pourtant jugé utile de préciser que l'Arménie n'envisageait pas d'étudier l'éventualité de quitter les alliances dirigées par la Russie, qu'il s'agisse de l'OTSC, de l'Union économique eurasiatique ou d'autres encore, pour

le moment du moins, non plus qu'elle n'avait l'intention de soulever la question d'un retrait de la base militaire russe de Gyumi en Arménie, la principale base russe au Sud du Caucase, regroupant avec le contingent de gardes-frontières, plusieurs milliers de soldats. Ceux-ci se sont montrés pour le moins discrets lors des épreuves traversées ces dernières années par les arméniens, mais Safarian a précisé que de «tels sujets ne sont pas à notre agenda pour le moment».

Cette position des autorités arméniennes, qui justifient par les défaillances de l'aide militaire de la Russie, accaparée par sa guerre en Ukraine, leur volonté de diversifier leur politique en matière de sécurité, notamment en achetant des armes en France et en Inde, a été accueillie avec ironie à Moscou, où l'on reproche à Pachinian de ne pas assumer le virage pro-occidental de sa diplomatie et de sa stratégie, un virage qui sera fatal aux arméniens, les occidentaux ayant pour seul objectif, selon la Russie, de l'évincer du Sud Caucase et d'autres régions de l'ex-espace soviétique. La Russie fait payer en tout cas ce revirement à l'Arménie en prenant ouvertement partie désormais pour l'Azerbaïdjan, qui peut quant à lui, sans s'attirer les foudres russes, jouer sur les deux tableaux, la Russie et l'Occident, et quitter sans état d'âme la table des négociations avec l'Arménie dressée par les occidentaux, pour retourner à celle présentée par les russes.

Si l'Arménie était absente à Minsk, la politique de la chaise vide qu'elle a choisie profiterait pour l'heure à l'Azerbaïdjan, qui semble avoir pris sa place, tant il compte d'amis parmi les membres de l'OTSC.

(Armenews)

ՏԵՍԱԴԱՃՏ Ինչպէ՛ս կ'ապրինք

Հայոց պատմութիւնը պատմութիւնն է մեր թա-
գաւորներուն եւ իշխաններուն, մեր յաղթանակներուն
եւ պարտութիւններուն: Բայց չէ՛ պատմութիւնը մեր
հասարակ ժողովուրդին: Ինչպէ՞ս կ'ապրէր ան, ինչպէ՞ս
կ'աշխատէր, օրապարհիկը կը հանէր:

Միայն հայոց պատմութիւնը չէ, որ այդպէս
գրուած է: Նոյնն էր պարագան բոլոր ժողովուրդներուն:
Իսկ այսօր:

Ապագայ պատմիչները, թղթատելով մեր այսօր-
ուան թերթերն ու նաւարկելով առցանց հաղորդումնե-
րուն վրայ, ի՞նչ պիտի գտնեն: Պիտի գտնեն պատմու-
թիւնը Ափիւսքի մեր գաղութներու կազմակերպութիւն-
ներուն, հաստատութիւններուն, թերեւս նաեւ մեր կար-
կառուն դէմքերուն, կամ հայրենիքի իշխանութիւննե-
րուն եւ «Իշխան»-ներուն, պետական վերիվայրումնե-
րուն, նոյնպէս մղած ճակատամարտերուն, մշակոյթի կամ
այլ բնագաւառներու յիշատակելի իրադարձումներուն,
բայց ոչ երբեք հասարակ քաղաքացիի առօրեային:

Այդ առօրեան մասամբ կրնայ արձանագրուած
ըլլալ մեր գրողներու գործերուն մէջ, բայց մեր գրակա-
նութիւնն ալ այնքան ժուժկալ է, այնքան համեստ՝
քանակային առումով, որ դժուար պիտի ըլլայ երեւա-
կայել թէ ինչպէս ապրե՞ր ենք ու ինչպէս կ'ապրինք մեր
կեանքը ներկայիս:

Այո, իրապէս ինչպէ՞ս կ'ապրինք մեր կեանքը
ժամանակակից աշխարհին մէջ:

Խօսինք մեր անմիջական շրջապատին մասին:

Ինչպէ՞ս կը ստանանք մեր ուսումը: Ի՞նչ վար-
ժարան կը յաճախենք. հայկական, թէ՞ ոչ հայկական:
Ինչո՞ւ մէկը կամ ինչո՞ւ միւրը: Մեր ծնողները ինչպէ՞ս
եւ որքա՞ն կը յաջողին հոգալ մեր ուսման ծախսերը,
հետեւիլ մեր ուսումնառութեան, օգնել մեր դասերու
պատրաստութեան եւ այլն:

Ինչպէ՞ս կը մտնենք գործի ասպարէզ՝ մեր սի-
րած, մեր ուզած ասպարէզը, որուն համար ալ ուսում
ստացեր ենք, կամ պարտադրաբար՝ մեր չսիրած ասպա-
րէզը, որմէ կրնանք թերեւս աւելի լաւ վարձատրութիւն
ակնկալել: Ինչպէ՞ս կ'ընթանանք այդ ասպարէզին մէջ,
կը յաղթահարենք դժուարութիւնները կամ կը բախիք
անխորտակելի պատերու... Հակառակ այդ խոչընդոտ-
ներուն, ինչպէ՞ս համբաւ ձեռք կը ձգենք: Ինչպէ՞ս կը
նպաստենք մեր ասպարէզի զարգացման: Տեղ մը հաս-
նելէ ետք կ'օգնենք նորերուն, մեր փորձառութիւնը կը
փոխանցենք անոնց:

Ինչպէ՞ս ընտանիք կը կազմենք: Ինչպէ՞ս եւ
ն՞ր կը հանդիպինք մեր ապագայ կողակցին, ինչպէ՞ս
կը հրապուրենք զայն: Ինչպէ՞ս կ'ամուսնանանք կամ
չենք ամուսնանար, կ'որոշենք զաւակ ունենալ կամ ոչ,
կամ կը բախտաւորուինք զաւակներով ու ինչպէ՞ս կը
դաստիարակենք զանոնք ամեն օր, մինչեւ անոնց
դպրոց երթալը եւ անկէ ետք: Ի՞նչ արժէքներ կ'ընծա-
յենք անոնց: Կը յաջողի՞նք զանոնք կապել մեր հա-
մայնքին, մեր արմատներուն կամ ոչ:

Ինչպէ՞ս կ'ընտրենք մեր բնակարանը: Ինչպէ՞ս
կ'որոշենք ո՞ր հաստատուիլ: Գործի՞ն մօտ, աղումբի՞ն
մօտ, դպրոցի՞ն մօտ: Կամ անոնցմէ հեռո՞ւ: Ինչպէ՞ս կը
յարմարինք մեր տան կարելիութիւններուն, «նեղ
կ'ընենք, տեղ կ'ընենք» մինչեւ աւելի հանգիստ տուն
մը ունենալը, անոր ծախսերուն հասնիլը: Ինչպէ՞ս կը
խնամենք մեր տունն ու պարտէզը: Ժամանակ կը
գտնենք մեր խօլ վազքին ընթացքին...

Ինչպէ՞ս կը յարաբերինք մեր հարազատներուն
հետ, մեր ծնողքին ու ազգականներուն: Նոյնիսկ մեր
չափահաս զաւակներուն: Անո՞նք ուր կ'ապրին, մեզի
մօտակալ թա՞ղ մը, որ կարենանք երթալ-գալ, իրարու
ձեռք տալ, թէ՛ հեռու, թաղէն հեռու, քաղաքէն հեռու,

երկրէն հեռու: Ինչպէ՞ս կ'առնենք մեր կարօտը...

Տակաւին, ի՞նչ կ'ընենք մեր հանգիստի պահուն,
մեր արձակուրդներուն: Կը կարենա՞նք յաւելեալ զար-
գացում ստանալ, յաւելեալ յարաբերութիւններ մշակել:
Մեր հորիզոնները լայնցնել:

Մեր անմիջական ընտանիքէն ու ասպարէզէն
անդին ինչո՞վ կը լեցնենք մեր կեանքը: Մաս կը կազ-
մենք հաւաքական կեանքին: Հայկական կեանքին,
տեղակա՛ն կեանքին: Նպաստ մը կը բերենք, ներդրում
մը կ'ունենանք:

Իսկ երբ կը հասնինք մեր ճամբու վերջաւորու-
թեան, ինչպէ՞ս կ'անցընենք մեր վերջին տարիները,
խնամք ու հոգածութիւն մը ստանա՞նք, որմէ՞ կը
ստանանք:

Հարցումներ, հարցումներ...

Այս բոլորին մասին ի՞նչ կը գրուի, ո՞վ կը գրէ:
Ո՞վ կը հետաքրքրուի մեր կեանքի նման մանրամաս-
նութիւններով: Եւ եթէ ոչ ոք կը գրէ, ինչպէ՞ս պիտի
գիտցուի, ինչպէ՞ս ապրած ենք, ի՞նչ ըրած ենք կամ
չէ՛նք ըրած: Ինչպէ՞ս պիտի գրուի պատմութիւնը, հա-
յոց պատմութիւնը:

Իսկ հաւաքականութիւնն ալ պէտք չէ՞ իր ներդ-
րումը ունենայ մեր կեանքին մէջ: Գիտնայ մեր կարիք-
ները, մեր դժուարութիւնները, մեր նպատակները:
Նման գիտակ ու գիտակից հաւաքականութիւն մը, որ
իր անդամներու բարօրութեամբ հետաքրքրուած է, չէ՞ք
կարծե՞ր, որ կը յաջողի ինքն ալ իր կարգին զանոնք
ներգրաւել հաւաքական կեանքին մէջ, օգտուիլ անոնց
բոլորին ներուժէն:

Ահա անպատասխանի մնացած հարցումներ: Պա-
տասխանի սպասո՞ղ հարցումներ...

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ

Տարածեցէք ձեր «Հորիզոն»ը www.horizonweekly.ca

Հորիզոն
horizon

www.horizonweekly.ca

facebook.com/pages/horizonweekly horizonweekly

@horizonweekly YouTube – Horizon Weekly TV

CAMAM

3401, Olivar Asselin, Montréal, Qc H4J 1L5
397, boul. des Prairies, Laval, Qc H7N 2W6
45 Hallcrown Place, Willowdale, On M2J 4Y4

To donate online www.camam.org

Ghadir Meat & Restaurant

T. 416-750-7404
T. 416-750-7400
1848 Lawrence Avenue E.
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

Sutton

Sutton Group-Admiral Realty Inc., Brokerage
1206 Centre Street, Thornhill, Ontario L4J 3M9

Annie Varbedian
Sales Representative

Direct: (416) 918-3615
Office: (416) 739-7200
Fax: (416) 739-9367
annievarbed@hotmail.com
www.suttongroupadmiral.com

METRAS
Shipping and Forwarding Inc.

Vahram Pirjanian
President

2175 Sheppard Ave. East,
Suite 215, Toronto
Ontario Canada M2J 1W8
Tel: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
cell: 416-574-6704
info@MetrasShipping.com
www.MetrasShipping.com

ARZ fine foods
The Essence of Mediterranean Gourmet Since 1989

Website: arzfinefoods.com
Email: info@arzfinefoods.com

Scarborough Location
1909 Lawrence Ave E,
Scarborough, ON M1R 2Y6
(416) 755-5084

Mississauga Location
720 Bristol Rd W,
Mississauga, ON L5R 4A5
(905) 502-9292

Haroot Sepan

T +1 (416) 900 8626
F +1 (416) 900 8659
C +1 (416) 939 1895

haroot@araratfoods.com
www.araratfoods.com

Ararat Trading (2002) Corp
5820 Kennedy Rd Mississauga,
ON L4Z 2C3 CANADA

hearing aid source

Andre Ayvazyan HIS B.A.S

andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)

Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Gary Chahinian President, Broker of Record
416-258-8892

Gabriel Chahinian Sales Representative
647-580-5818

The Diamond Realty

I.D.A.
Part of the **Novartis** family of pharmaceuticals.

Cassandra Pharmacy Inc.

2040 Victoria Park Ave.
Toronto, Ontario
M1R 1V2

Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian

Tel. : **416.449.2040**
Fax: **416.449.2048**

ANI BAKERY
ԱՆԻ ՓՈՒՊՈՒՆ

Middle Eastern Pizza
Lahmajoun

ARSEN DABBAGHIAN

25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C8
Tel: 416.285.7164

«Օգնենք Արցախի ընտանիքներուն».

ԴՐԱՄԱՀԱԻԱՔԻ ԿՈՉ

Մերելի՛ հայրենակիցներ,
Արցախի ճգնաժամը ծանր և անդառնալի կորուստներ հասցուց Արցախի առիւ-
ծասիրա ժողովուրդին:

Պատմական Հայաստանի անբաժան մէկ մասնիկը համարուող արժուաբերդ Ար-
ցախը այսօր կ'ապրի մեր պատմութեան սեւ օրերը: Տասնեակ հազարաւոր հայ ընտա-
նիքներ կը տարհանուին իրենց բնօրրանէն եւ ապաստան կը գտնեն Հայաստանի
հանրապետութենէն ներս:

Պարզ բառերով կարելի չէ նկարագրել ստեղծուած ծանրակշիռ իրավիճակը,
որուն մատնուած են մեր հայրենակիցները: Անոնք մեր բարոյական աջակցութեան,
գորակցութեան եւ յատկապէս մեր նիւթական օժանդակութեան կարիքը ունին:

ՀՕՄ-ի Գանատայի Շրջանային վարչութիւնը կող կ'ուղղէ բոլորիդ նուիրա-
տուութիւններու միջոցաւ աջակցելու Արցախի ընտանիքներուն: Ձեր նիւթական
օժանդակութիւնը կրնաք ուղարկել.-

- 1) Վճարագրով՝ ARS Foundation-ին, հետեւեալ հասցէին՝
Armenian Relief Society of Canada
3401 Olivar Asselin, Montreal, QC, H4J 1L5
- 2) Այցելելով ՀՕՄ-ի Գանատայի Շրջանի կայքէջը՝ <https://ars-canada.ca/>
սեղմելով Donate Now կոճակը, ապա ընտրելով Aid to Artsakh fund-ը՝
- 3) Ե-փոխանցումով (E-transfer), ՀՕՄ-ի Շրջ. վարչութեան Ե-նամակի հասցէին՝
ars-canada@bellnet.ca

Բոլոր պարագաներուն կը խնդրենք նշել, թէ դուք ձեր նուիրատուութիւնները
կը կատարէք Արցախի ընտանիքներու օժանդակութեան (Artsakh fund), որուն դիմաց
պիտի ստանաք տուրքէ զերծ ստացագիր:

ՀՕՄ-ի Գանատայի Թրջանային վարչութիւն

Այցելեցէ՛ք Թորոնթոյի ամենօրեայ վարժարանի
բարեկարգուած կայքէջը՝ / Visit our new website
www.arsarmenianschool.ca

«Հորիզոն»ի facebook-ի հարթակը Գանատայի
մէջ ժամանակաւոր առցանց արգելափակ-
ուած ըլլալով, Գանատայի մեր Facebook-ի
հետետորդները կրնան իրազեկուիլ «Հորիզոն»ի
հրապարակումներուն՝ «Հայրենի Հորիզոն» նոր
հարթակով. **Hayreni Horizon**

Արտերկրի մեր հետետորդները կրնան հետելիլ
մեր սկզբնական հարթակին:

ԳՐԱԻՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ

Սուրբ Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ
65-ամեակի առթիւ
Նուագահանդէս՝
Կիրակի 17 Մարտ 2024
Երեկոյեան ժամը 8:00-ին

CLIMATISATION TECHNO AC Air Conditioning/Heating/Ventilation Service, Repair, Sales, Installation Residential, Commercial General Construction (Doors, Windows, Insulation...) RBQ: 5784-1082-01 514-838-3230 climatisationtechnoac@gmail.com Vahram Noubarian / Sako Hasarkuzian	Albert Arkilianian Courtier immobilier résidentiel Residential Real Estate Broker aarkilianian@sutton.com Cell: 514.962.8822 Bur: 514.426.9595 Fax: 514.426.9596 www.albertarkilianian.com	Tro Bachekjian Représentant des ventes Véhicules d'occasion Pre-owned Sales Consultant tbachekjian@gabriel.ca Tél : 514 327-7777 Poste : 4139 Télééc : 514 262-8019 CONCESSIONNAIRE DE QUALITÉ
École De Conduite AZIG Driving School Tel: 514-336-1110 Moniteur-Instructeur AUTOECOEAZIG@HOTMAIL.COM 1400, rue Sauvé O, Montréal, QC H4N 1C5, Suite 1438 Centre Adonis II	Gagik Vardanyan Personal Lines Damage Insurance Agent Allstate Insurance Company of Canada 2675 Rue d'Annamasse Boisbriand, Québec J7H 0A5 Phone: 438-405-4492 Email: gvardanyan@allstate.ca	ASSEMBLÉE NATIONALE DU QUÉBEC SONA LAKHOYAN OLIVIER DÉPUTÉE DE / MNA FOR CHOMEDEY Sona.LakhoianOlivier.CHOM@asnat.qc.ca 450-686-0166
Serge Keuroghlian Courtier immobilier 514-892-5649 skauroghlian@sutton.com groupe sutton - excellence inc. Agence immobilière 1555, boul. de l'Avenir bureau 100 Laval (Québec) H7S 0N5 B 450-662-3036 www.sergekeuroghlian.com	KRIKOR MAROUNIAN RLU Independent Financial Security Broker Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance Group Insurance • RRSP/TFSA/RESP Travel/Visitor Medical Insurance 11820 General Giraud Montreal, QC H4J 2H6 Res: (514) 332-7021 Fax: (514) 731-7499 Cell: (514) 927-2666 krikormar@gmail.com	NETTOYEUR MARIE-CLAIRE CUEILLETTE ET LIVRAISON GRATUITE À DOMICILE ET AU BUREAU (MONTREAL ET LAVAL) 2535 de Salaberry, Montréal Tél: 514.334.7830

horizon
HORIZON
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes
(1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel /
Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: \$80
plus applicable taxes
1re classe - 1st class: \$95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: \$95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: \$125 US

Administration / Publicité
Sylva Eshramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
E-Mail: sylvia@horizonweekly.ca

Courrier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales
du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Վարչի Խմբագիր՝
Վահագն Գարապաշեան
Վարչական պատասխանատու՝
Սիլվա Էհրամճեան
Աագ խմբագիր՝
Վրէժ-Արմէն Արքիմեան
Անգլերէն/Ֆրանսերէն՝ Վիգէն Արքա-
համեան, Թիմա Սիլվահեան
Սրբագրիչ՝
Սոնա Թիթիզեան
Ծանուցումներու ձեւաւորում՝
Լորի Խաչերեան

Թորոնթոյի
Ներկայացուցիչներ՝
Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921
Ժագ Վարպետեան, (416) 722-9225

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաշ

Financé par le
gouvernement
du Canada
Funded by the
Government
of Canada

Canada

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ, ԿԱՐԱՊԵՏ, ՅԱԿՈՒԲ և ԱՐՇԱԼԱՅՍ ԲԷՇԻՇԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին: Տ.Տ. Կարի, Սալբի Մինասեան և զւկնք. 200
 Տ.Տ. Տիգրան, Գանիա Գառնիկեան և զւկնք 100
 Տիկ. Նելլի Տիրատուրեան և զւկնք. 100
 Տ.Տ. Յարութ, Սիւրբ Տէկլիր-մէնճեան և զւկնք. 50
 Ժողէֆ և Անիթա Պարսումեան 50
 Տ.Տ. Մոսիկ, Սեղա Թօփուզեան 25
 Տ.Տ. Պօղոս Պոյաճեան 30
 Տ.Տ. Յակոբ Սէմէրճեան 30
 Տ.Տ. Սարգիս, Մարօ Չոքաբլեան 40
 Տ.Տ. Կարպիս, Լենա Արրա-Համեան 20
 Տիկ. Հայկօ Ճապուրեան 20
 Տ.Տ. Յակոբ, Սալբի Լախոյեան և զւկնք. 50
 Տ.Տ. Արսէն Գոնճայեան 20
 Տիկ. Նայիրի Մանուկ 50
 Տիկ. Սեղա Թուրիկեան 50
 Յոլինէ Փափազեան 30
 Տիկ. Սեղա Փալանճեան 50
 Տ.Տ. Ժիրայր Պիլէմճեան 20
 Տիկ. Ազնիւ Սանոսեան և Սիլվա 50
 Տիկ. Սիլվա Գարրիէլեան 50
 Տ.Տ. Մանօ Տառտեան 20
 Տ.Տ. Սեդէճ Արամեան 30
 Տ.Տ. Ասատուր Երեմեան 25
 Տ.Տ. Քրիս Մարաշեան 50
 Տիկ. Գոհար Մարաշեան 50
 Տ.Տ. Մանուէլ, Ազնիւ Մարաշեան 50
 Օրդ. Հերա Գարասարգիսեան 25
 Տ.Տ. Օհան, Թամար Օհաննէսեան 30
 Տիար Զաւէն Պօղոսեան 25
 Տ.Տ. Ներսէս Ղազարեան 50
 Տ.Տ. Ստեփան, Գոհար Փաշայեան 40
 Տ.Տ. Գէորդ, Անի Զարմինեան 20
 Տ.Տ. Սեպուհ Ղարիպեան 20
 Տ.Տ. Ռաֆֆի, Ալին Հատիտեան 20
 Տ.Տ. ԱրրաՀամ, Շողիկ Արիկեան 100
 Տ.Տ. Յակոբ, Քնարիկ Գարլան 100
 Տ.Տ. Անդրանիկ Մաքսուտեան 20
 Տ.Տ. Գօգօ Մաքսուտեան 20
 Ժան Յակոբ Զուլխանեան և Լորի Գառնիկեան 50
 Տ.Տ. Բիւզանդ Արքեան 30
 Տ.Տ. Գրիգոր Արքեան 30
 Լենա և Յասմիկ Գառնիկեան 20
 Տ.Տ. Մարտօ, Անի Ժամկոչեան 25
 Տ.Տ. Գէորդ Թորոսեան 20
 Տիկ. Սիրուն Ներսէսեան 20
 Տ.Տ. Ժիրայր Տօնապետեան ընտանիք 20
 Տ.Տ. Զարեհ Կարապետեան ընտանիք 40
 Տ.Տ. Յակոբ Ազըլեան 20
 Տ.Տ. Գրիգոր Տօնկեան 20
 Բժ. Ե. տիկ. Ժողէֆ, Տալիտա Սանոսեան 100
 Տ.Տ. Մանուկ, Սիլվա Պաշըբճեան 50
 Տ.Տ. Սիմոն Քալաշեան 20
 Տ.Տ. Գրօ Գասարճեան 30
 Տ.Տ. Վիգէն Ճապաղչուրեան 20
 Տ.Տ. Վիգէն Պոյաճեան 50
 Տ.Տ. Յարութիւն, Հոփսիմէ Ասարեան 20
 Տ.Տ. Յարութ Արոյեան 20
 Տ.Տ.Վահէ Զուլխանեան ընտանիք 50
 Վարդէն Գարօ Մելքոնեան 30
 Կարօ Մելքոնեան 30
 Վահէ Պարտիզպանեան 30
 Ննջեցեալ՝ ԱՂԱԻՆԻ ՇԱՀՎԷ-ԲԻԼԵԱՆԻ մահուան 7-օրէքին առթիւ,
 մահացած Սան Ֆրանսիսքօ:
 Տ.Տ. Կարպիս, Մարօ Փալանճեան և Կարին 50
 Տ.Տ. Արի, Վիքի Փալանճեան 50
 Տիկ. Այտա Փալանճեան 25
 Ննջեցեալ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՆՆ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ և Համայն ՄԱՀՏԷՍԵԱՆ, ՓԻԼԱԻՃԵԱՆ, ՍԱՃԵԱՆ և ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ընտանիքներու ննջեցեալներու յիշատակին: Օրդ. Մարօ Տէմիրճեան 25

Ննջեցեալ՝ ԱՅՏԱ ՓՕՇՈՂԼ-ԵԱՆ-ՍԱՅԷՂԻ մահուան 3-րդ տարեկիցին առթիւ:
 Տիար Անդրանիկ Սայէդ 20
 Ննջեցեալ՝ ԳԷՈՐԳ ՊՈՅՏԱՃ-ԵԱՆԻ յիշատակին:
 Տիկ. Ալին Պոյաճեան 20
 Ննջեցեալ՝ ՀԱՅԿ ԱՆԳՐԱՆԻԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ, ԵՂԻԱ ԼԱՓԱՃԵԱՆԻ և Համայն ԼԱՓԱՃԵԱՆ և ՄԻՆԱՍԵԱՆ ընտանիքներու ննջեցեալներու յիշատակին: Տիկ. Հուրի Մինասեան 50
 Ննջեցեալ՝ ԳԷՈՐԳ ԳԱՆՏԱ-ՀԱՐԵԱՆԻ յիշատակին:
 Տիկ. Մարի Զէրչեան 25
 Ննջեցեալ՝ ՅԱԿՈՒԲ ՀԱՏԻՏԵԱՆԻ մահուան 7-րդ տարեկիցին առթիւ:
 Տ.Տ. Ռաֆֆի, Ալին Հատիտեան և զւկնք. 60
 Ննջեցեալ՝ ՀԱՅՈՒՆԻ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ-ԳԷՈՐԳԵԱՆԻ մահուան 40-ին առթիւ և ԼԵՆՈՆ ԱՐՈՒՇԻ յիշատակին :
 Տիկ. Վարդուհի Քիրոյեան, Տ.Տ. Յարութ Արուշ 25
 Ննջեցեալ՝ ՄԱՆՈՒՇԱԿ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ մահուան 2-րդ տարեկիցին առթիւ:
 Տ.Տ. Սարգիս Այանեան, Տ.Տ. Յովսէփ Վարդանեան, Տ.Տ. Օհաննէս Այանեան և Տ.Տ. Սարգիս ճանարդեան 20
 Ննջեցեալ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ, ՍՕՆԱ և ՄԻՀՐԱՆ ԼԱՋԷԼ-ԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տ.Տ. Հրաչ, Սիլվա Ղազէլեան 50
 Ննջեցեալ՝ ԼՈՒՍԻՆ ԷԶԵԱՆ-ՃՈՒՊԷԼԵԱՆԻ մահուան 40-ին առթիւ:
 Սարգիս Էդեան ընտանիք 60
 Տ.Տ. Սահակ Սատաբեան 20
 Ննջեցեալ՝ ԲԱՐՍԵՂ ՎԱՀ-ՐԱՏԵԱՆԻ յիշատակին:
 Տ.Տ. Տիգրան Վահրատեան, Տիկ. Վարդուհի Վահրատեան, Տ.Տ. Սեպուհ, Քարօլին Տառտեան, Տ.Տ. Ժազ, Նատա Վահրատեան 70
 Ննջեցեալ՝ ՈՐՈՒՆ, ԱՆԱՀԻՏ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆՆԵՐՈՒ, ՍԱՐԳԻՍ, ԱՆԺԷԼ ԷՎԷՂԷՃԷԲ-ԵԱՆՆԵՐՈՒ, ԱՐՏԱՎԱԶԳ, ՄԱՐԻ ՀԱՅՏԱԳՈՐԾԵԱՆՆԵՐՈՒ և ԳՐԻԳՈՐ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ յիշատակին:
 Տ.Տ.Կարպիս, Լենա Արրա-Համեան 25
 Տ.Տ. Յարութիւն, Նորա Հացագործեան 25
 Ննջեցեալ՝ ԽԱԶԱՏՈՐ ԹՈՒԿԱԹԼԵԱՆԻ և Համայն ԹՈՒԿԱԹԼԵԱՆ և ԳԱԶԱՐԵԱՆ ընտանիքներու ննջեցեալներու յիշատակին: Տիկ. Տիգրանուհի Թօփուզեան և զւկնք. 25
 Ննջեցեալ՝ ԵՆՈՎՔ ՊԱՂՏԱ-ՍԱՐԵԱՆԻ մահուան առաջին տարեկիցին առթիւ:
 Տիկ. Սուսանա Պաղտասարեան 20
 Ննջեցեալ՝ ՊԵՏՐՈՍ ԹՕՓԱԼ-ԵԱՆԻ յիշատակին:
 Տիկ. Լուսին Թօփուզեան 25
 Ս. Գէորդ Եկեղեցու տօնակատարութեան առթիւ,
 Փոխան Մատաղի Բարեպաշտ ընտանիք մը
 Dervichian Foundation 500
 Տ.Տ. Յակոբ, Սալբի Լախոյեան 500
 Ալլայր Արգիլանեան 100
 Տ.Տ. Անդրանիկ Աշըբեան 300
 Բժ. Մկրտիչ Տարագճեան 100
 Տիգրան Սարգիսեան 100
 Տիկ. Հերմինէ Վարդանեան 300
 Մելիք Մելքոնեան 100
 Boulangerie Arouch 300
 Տիկ. Վանիա Օհանեան 100
 Տ.Տ. Ռաֆֆի Հօփուրեան 500
 Բարեպաշտուհի մը
 Groupe Benohanian & Kachichian 100
 Patisserie Armenia 100
 Տ.Տ. Արամ, Տալիտա Ապրալեան 100
 Բրչ. Աւետիս Սրկ. Անի Պոյաճեան 100
 Տ.Տ. Ռաֆֆի, Մարալ Միրզոյեան 500
 Ս. Գէորդի աղօթածողովի բոյրք 150
 Տ.Տ. Ռաֆֆի Զազեան 200
 Տ.Տ. Համբարձում Լախոյեան 100
 Կիւղեան եղբայրներ 200
 Յակոբ Պասմանճեան 100

Տ.Տ. Մանուէլ Սիւլահեան 100
 Տ.Տ. Մկրտիչ, Էլօ Շիրինեան 100
 Տ.Տ. Գրիգոր Պասմանճեան 50
 Գրիգոր Մարունեան 50
 Տ.Տ. Լեւոն, Արշալոյս Տէր Աղամեան 40
 Տ.Տ. Պետրոս Զոքաբլեան 50
 Efstratia Papadimitrios 20
 Տիկ. Տիգրանուհի Թօփուզեան 20
 Տ.Տ. Սազօ, Սօսի Աղապաշեան 20
 Տ.Տ. Կարօ, Անժէլ Հօփուրեան 20
 Տիկ. Վերմին Բուշիկեան 25
 Կարէն Նաճարեան 30
 Տիկ. Սիմա Մարունեան 20
 Տ.Տ. Սարգիս Մոմճեան 30
 Տ.Տ. Ներսէս, Մակի Տամիրճեան 40
 Տ.Տ. Կիրակոս, Ռիթա Էքմէքճեան 50
 Տ.Տ. Նուշան Աճէմեան 40
 Տիկ. Հերմինէ Մանուկեան 50
 Տ.Տ. Սարգիս, Մանան Ապրազեան 20
 Տիկ. Ազատ Նալբաթեան 50
 Տիկ. Մարի Շամբեան 20
 Տ.Տ. Գրիգոր Գրիգորեան 50
 Ճորճ Գանաճեան 20
 Տ.Տ. Գէորդ, Մարալ Քէօսէյեան 50
 Տիկ. Հերմինէ Ոսկերիչեան 50
 Տիկ. Ռօզա Մազաբեան 50
 Օրդ. Սիւզան Քարաշեան 50
 Տիկ. Յասմիկ Սէլթեան 40
 Տիկ. Մարի Զաղապանեան 50
 Տիկ. Անոյշ Ֆրստքճեան 20
 Տիկ. Ճամբա Գալաթեան 20
 Տիկ. Ալին Պալապարեան 20
 Տիկ.Վարդուհի և Մատլէն 30
 Տիկ. Մարօ Չոքաբլեան 20
 Տիկ. Ալին Աւագեան 20
 Տիկ. Սիլվա Զոքաբլեան 20
 Տիկ. Վերա Կիրակոսեան 20
 Տ.Տ. Կարապետ Իսկէնտէրեան 50
 Տ.Տ. Վարդան, Մարիա Կարապետեան 50
 Տ.Տ. Յարութ, Մարալ Ապամեան 25
 Տիար Գրիգոր Աղապաշեան և զւկնք. 20
 Տիկ. Սիրան Մանուկեան 20
 Տ.Տ. Պետրոս Տէմիրճեան 20
 Տիար Գէորդ Մարաշեան 50
 Տ.Տ. Զոհրապ Կոստանեան 50
 Տ.Տ. Զարեհ Պապիկեան 50
 Քէլպապճեան ընտանիք 70
 Հուրի Ոսկերիչեան 20
 Միհրան Քէլիչեան 20
 Վարուժան ճողիկեան 20
 Զէփուտ Լախոյեան 35
 Քարին Սահակեան 20
 Տ.Տ. Կարպիս Մէլէֆէճեան 50
 Տիկ. Շուշան Բարունակեան 20
 Տիկ. Մատլէն Ղարապանկեան 20
 Տ.Տ. Սահակ, Զուարթ Օտապաշեան 20
 Տ.Տ. Վարդապատ, Արփի Փանոսեան 20
 Տիկ. Նելլի Նիկողոսեան 50
 Տ.Տ. Վահէ, Անիթա Սէլթեան 50
 Coiffure Hilda 50
 Տ.Տ. Սերոբ, Ֆլորա Կիրակոսեան 30
 Տիկ. Վերա Կիրակոսեան 20
 Հանգուցեալ՝ ՎԵՐԻՔԻՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ մահուան առթիւ,
 փոխան ծաղկեպսակի:
 Տիկ. Ազնիւ և Կէրի Զաքարեան 100
 Տիկ. Սիլվա և Տիգօ Սանոսեան 100
 Տ.Տ. Անդրանիկ Պազարեան 100
 Հայկ Մէրճանեան 100
 Տ.Տ. Սերժ, Լարա Պէնեան 100
 Sylvain Mantel, Ճէսի Արիկեան 100
 Յակոբ, Քնարիկ Գարլան 150
 Տ.Տ. ԱրրաՀամ, Շողիկ Արիկեան 100
 Հ.Օ.Մ.-ի Մաղդոնի Ուսուցչական Կարգ 110
 Տ.Տ. Ճատրի Քանոն 200
 Նելլի Տիրատուրեան 100
 Տ.Տ. Լեւոն, Մէլիսա Տիրատուրեան 100
 Սեղա Փալանջեան 100
 Բժ. Ժողէֆ, Տալիտա Սանոսեան 200
 Տ.Տ. Շանթ, Քրիսթին Թոպիկ 100
 Տիար Մովսէս Քէօզիկեան,

Տիար Յակոբ Քէօզիկեան, Տ.Տ. Ռաֆֆի Զուլխանեան 100
 Տ.Տ. Պարզե, Ալին Անտոնեան 100
 Աղանի, Լորի Գոտիբեան 100
 Ռիթա Պարսեմեան և Սաթենիկ 100
 Տ.Տ. Մանօ Մարաշեան 100
 Տիկ. Գոհար Մարաշեան 100
 Տ.Տ. Յակոբ Մարաշեան 100
 Տ.Տ. Կարօ Տոնոյեան 100
 Տիկ. Անիթա Պարսէմեան 100
 Տիար Ժողէֆ Պարսումեան 300
 Տ.Տ. Վարուժան Գալուստեան 50
 Տ.Տ. Ռաթակ ճուրեան 50
 Տ.Տ. Նազարէթ, Վարսենիկ Ռաշիկեան 30
 Տ.Տ. Ռիմոն Պարսումեան 50
 Յակոբ Մուրատեան 50
 Տիկ. Արփի Գարակէօզեան 50
 Տիար Անարոնեան ընտանիք 50
 Տ.Տ. Յարութիւն, Նորա Հացագործեան 50
 Գրիգոր Թաշճեան ընտանիք 50
 Տ.Տ. Յարութ Մահսերէճեան 50
 Տ.Տ. Գէորդ Քէօսէյեան 50
 Տ.Տ. Ճորճ Պալիոզեան 40
 Տիար Յարութիւն Քէլպապճեան 40
 Տ.Տ. Յակոբ Ազըլեան 25
 Տ.Տ. Ստեփան Փաշայեան 50
 Տ.Տ. Սերոբ Գարաշեան 40
 Տ.Տ. Վրէժ Հատիտեան 25
 Տ.Տ. Գրիգոր Թիւֆէնքճեան 40
 Տ.Տ. Յովիկ Զէլթուրալեան 20
 Սեղա Թուրիկեան 50
 Յոլինէ Փափազեան 50
 Տ.Տ. Յովիկ Թիւֆէնքճեան 50
 Դրօ Գասարճեան ընտանիք 30
 Տ.Տ. Վիգէն Պոյաճեան 40
 Տ.Տ. Փանոս, Հուրի Ապրազեան 50
 Տ.Տ. Կարէն, Սալբի Քէօհնէյեան 50
 Օրդ. Հերա Սարգիսեան 50
 Տ.Տ. Արմէն, Նուշիկ Մելքոնեան 50
 Ճորճ Նալպանտեան 20
 Սարգիս Ամիրխանեան 50
 Տ.Տ. Ռաֆֆի Աւագեան 50
 Գէորդ Թորոսեան 20
 Տ.Տ. Պօղոս Պոյաճեան 40
 Վիգէն Ճալալճարեան 50
 Ժանօ Սանճեան 50
 Տ.Տ. Էդօ Մարիոսեան 50
 Տ.Տ. Ռաֆֆի Թահվինճեան 50
 Արմէն Գարօ Մելքոնեան 30
 Կարօ Արմէն Մելքոնեան 30
 Վահէ Պարտիզպանեան 20
 Տ.Տ. Նօրէճ Արամեան 50
 Տ.Տ. Վարդան Գասապեան 50
 Տիկ. Հոփսիմէ Ելէկէն 50
 Տիկ. Հայկանոյ Ճապուրեան 50
 Տ.Տ. Մարտիկ Տէկիրմէնճեան 50
 Տիկ. Նայիրի Մանուկ 50
 Տ.Տ. Սեւակ Զոքաբլեան 50
 Տ.Տ. Ժիրայր Ճամկոչեան 50
 Տ.Տ. Լեւոն, Արշալոյս Տէր Աղամեան 20
 Տ.Տ. Մոսիկ, Սեղա Թօփուզեան 30
 Տ.Տ. Սարգիս Զոքաբլեան 40
 Տ.Տ. Սարգիս Զոքաբլեան 40
 Տ.Տ. Մարտիկ Սոմունճեան 20
 Տ.Տ. Արամ, Գոհար Պոտիկեան 40
 Դինա Զաքարեան 25
 Իզապէլ Զաքարեան 25
 Յակոբ Գարապաշեան 40
 Ժիրայր Շատարեան 50
 Տ.Տ. Փօլ Պօղոսեան 30
 Տիար Գարրիէլ Սոմունճեան 20
 Տ.Տ. Գէորդ Զարմինեան 50
 Տ.Տ. Գէորդ, Անի Ղազէլեան 20
 Աւետիս Զարմինեան 20
 Տ.Տ. Մարտօ, Անի Ժամկոչեան 50
 Ռաֆֆի Մուպալայտ ընտ. 30
 Պետրոս Փալանճեան 20
 Սարգիս Գրիգորեան 50
 Տիկ. Սիլվա Մուրատեան 20
 Տիկ. Անիթա Առաքելեան 20
 Տ.Տ. Կարպիս Արթիսեան 40
 Տ.Տ. Վրէժ Քէօզիկեան 50
 Յովիկ Քէօզիկեան 50
 Տ.Տ. Յարութ Ասարեան 40
 Յասմիկ և Լենա Գառնիկեան 50
 Գրիգոր Մաքսուտեան 20
 Տ.Տ. Անդրանիկ Մաքսուտեան 30

Տ.Տ. Լեւոն, Սիւրբ Եահնայեան 50
 Տ.Տ. Սիմոն Քալաշեան 20
 Տիկ. Աննա Տէր Յակոբեան 20
 Օրդ. Ֆիմի Տէր Յակոբեան 20
 Տ.Տ. Գէորդ Էլէճեան 20
 Տ.Տ. Սեպուհ Ղարիպեան 20
 Տ.Տ. Պետրոս Շահինեան 30
 Տ.Տ. Գառլօ, Սալբի Նալպանտեան 25
 Տ.Տ. Ռազմիկ, Մարիա Քէօզկէրեան 25
 Տ.Տ. Վիգէն, Անի Ապրազեան 50
 Տ.Տ. Բիւզանդ Արքեան 50
 Տ.Տ. Գրիգոր Արքեան 50
 Արա Թովմասեան 20
 Տ.Տ. Ասպետ Սանճեան 50
 Տ.Տ. Սեւակ Փաշայեան 70
 Տիկ. Մարի Զէրչեան 20
 Տ.Տ. Վահէ, Մարի Քլէյր Զուլխանեան 50
 Տ.Տ. Մհեր Գարապաշեան 50
 Տ.Տ. Կարպիս, Լենա Արրա-Համեան 40
 Տիկ. Արուսեակ Յակոբեան 30
 Տ.Տ. Գրիգոր, Մարալ Տօնկեան 20
 Տիկ. Տիրուկ Մանճիկեան 50
 Տ.Տ. Նազարէթ ճանարդեան 50
 Akhilia Ghounarides 25
 Ս. Յակոբ Վարժարանի Ֆոնտիւ:
 Ժան Հայաճեան 100
 Արշալոյս Էրապաթիկեան 100
 Ննջեցեալ՝ ԳԱՌԼՈՍ ՍԷՖԷՐԵԱՆԻ մահուան 40-ին առթիւ,
 մահացած Արժանիթին:
 Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Գանատայի շրջանային Վարչութիւն և Հ.Մ.Ը.Մ. Լաւալի Մանածախիկ վարչութիւն 100
 Եղր. Մոսիկ Թօփուզեան 30
 Եղր. Ասատուր Երեմեան 25
 Եղր. Ռաֆֆի Հատիտեան 20
 Համայն ՏԷՐ ԽԱԶԱՏՈՐԵԱՆ և ՉՈՐՊԱՃԵԱՆ ընտանիքներու ննջեցեալներու յիշատակին:
 Տ.Տ. Յակոբ, Անահիտ Տէր Ռաշատուրեան և զւկնք. 30
 Տ.Տ. Վազգէն, Մարինա Պուրժիկեան և զւկնք. 30
 Տ.Տ. Ռաֆֆի, Մովսիսար Փիլիպոսեան և զւկնք. 50
 Ննջեցեալ՝ ԳԷՈՐԳ ԽԱԶԱ-ՏՈՒՐԵԱՆԻ յիշատակին:
 Ննջեցեալ՝ ԳԷՈՐԳ և ՎԱՐ-ԳՈՒՆԻ ԻՍԿԷՆԵԱՆՆԵՐՈՒ, ՄԻՀՐԱՆ և ՎԵՐԻՔԻՆ ՎԱՐ-ԳԱՆԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տիկ. Հերմինէ Վարդանեան 100
 Ննջեցեալ՝ ՆԻԿՈՂՈՍ ՄԱ-ՐՈՒՆԵԱՆԻ մահուան 14-րդ տարեկիցին առթիւ:
 Տիկ. Սիմա Մարունեան, Տ.Տ. Միսակ, Ռիթա Մարունեան և զւկնք.,
 Օրդ. Մարգրիտ Մարունեան և զուակ,
 Տ.Տ. Վահէ, Արլին Մարունեան և զւկնք.100
 Տ.Տ. Արման, Անի Սէվիկէն 50
 Ննջեցեալ՝ ԳԷՈՐԳ ԻՍԿԷՆԵԱՆԻ յիշատակին:
 Տիկ. Սեղա Իսկէնեան 25
 Ննջեցեալ՝ ՍԱՀԱԿ և ՎԵՐ-ԺԻՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆՆԵՐՈՒ, ԳՐԻԳՈՐ և ԱՂԱԻՆԻ ՊՈՏԻԿ-ԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տ.Տ. Արամ, Գոհար Պոտիկեան 40
 Համայն ՄԱԿԱՐԵԱՆ և ՔԱՆՏԻԼԵԱՆ ընտանիքներու ննջեցեալներու յիշատակին:
 Տ.Տ. ԱրրաՀամ Քանտիլեան 20
 Ննջեցեալ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ և ԷԼՄԱՍՏ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆՆԵՐՈՒ, ԱՅՏԱ ԱՐՄԷՆԵԱՆԻ, ԺԻԻԼԻԷԹ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆԻ, ՅԱԿՈՒԲ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆԻ, ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ և ԱՐԱՔՍԻ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տ.Տ. Վահէ, Սիլվա Թովմասեան 30
 Ննջեցեալ՝ ԳԷՈՐԳ ԱՌԱԳԵԱՆԻ յիշատակին :
 Տ.Տ. Սարգիս Աւագեան 20
 Բարեպաշտուհի մը փոքրիկ մը բարի ապաքինման,
 Տիկ. Ողորմեա 20
 Տիկ. Սրբուհի Բարախեան ուխտի մը առթիւ,
 Տէր Ողորմեա 50
 Բարեպաշտ մը իր Հարազա-

տին տարեդարձի առթիւ ևկ.պայծառութեան 10
 ՀՕՄԻ ԱՄԵՆՈՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱ-ՐԱՆԻՆ, ԹՈՐՈՆԹՕ Տէր Հրայր Նիկողեանի մահուան առթիւ
 Արմէնուհի Գոլոյեան 100
 Պերճուհի Անարոնեանի մահուան առթիւ
 Նայիրի Համարեան 50
 Անի Շալուարճեան 100
 Կարպիս Թոմարճի մահուան առթիւ
 Վահրամ Տէրեան 100
 Տէր և տիկ. Կարպիս Նորեան 300
 Յարութիւն և Սեղա Սահակոյու 150
 Արարատ Թելլըր 100
 Արարատի Պէքմէզեանի մահուան առթիւ
 Նազար և Նինա Զաթայեան 100
 Աօ և Շողիկ Տէմիրճեան 100
 Շահէն Միրաբեան 50
 Արա և Նայիրի Քրճիբեան 50

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseaies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauga, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

www.groupeadonis.ca

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

KAREN

BARRY

GARO

ALEX

ARLENE

K A Z A N D J I A N

ACHAT|VENTE|FINANCE

RE/MAX 3000

IMMOBILIER
+
HYPOTHÈQUE

514 333 3000

CLASSÉS PARMIS LES MEILLEURS COURTIERIS RE/MAX AU NIVEAU MONDIAL

RANKED AMONGST THE HIGHEST PERFORMING RE/MAX BROKERS WORLDWIDE

- *Karen Kazandjian, DA, courtier immobilier et hypothécaire agréé
- *Barry Kazandjian, BA, courtier immobilier
- *Garo Kazandjian, courtier immobilier
- *Alex Kazandjian, courtier immobilier
- *Arlene Der Ghougassian, courtier hypothécaire

RE/MAX 3000 INC. AGENCE IMMOBILIÈRE ET CABINET HYPOTHÉCAIRE